

Brev från Wilhelm till Carl Henric Bergman.

År.	Datum.	Avsändningsort.	Addressat.
	21 november	Björkfors.	
1860	23 februari	Upsala.	
"	12 oktober	"	
1861	13 januari	"	Stockholm.
"	28 februari	"	"
"	17 mars	"	
"	17 april	"	"
"	20 september	"	"
1862	15 oktober	Björkfors.	"
1863	22 juli	"	"
1865	16 augusti	"	"

E.L.W.Bergman, 26, 3 -29.

Då jag genom läste ditt födelse Breff
 Leda Brader, där du klagar öfver din
 Lyndiga Tankar, som jag att Tänka
 på en Liten Berättelse som jag läst,
 upfatta att jag nu af Ihsifur den
 på Detta Låsa Blad, min den hafver
 varit mig till Tröst, emot att som
 gänt hafver sin skatt, och ^{Men} skänkt
 de andra Tankar, En budigad person
 klagade på en Tröst, att han hade på
 gusligt lyndiga Tankar, på utaf hädiska
 Tankar mot Gud, öfver när han ville bida
 Därför, att många otänka lustar och
 begärter besvarade honom, Då svarade
 Trösten med följande berättelse, Det
 var en arbar och fram gungsa, som
 en dag gick till tryckan, min under
 vägen blif han antastad af en drun
 ken faldat, hvilket först tankar
 alla oansvariga och till Stämme

men sedan då hon ville undvika honom.

Bärgade hastigt smitt på honom, och
till nyntade för hennes kläder, att han
jike kunde gå i Guds hus, utan nåd
gades åter vända hem. — Nu frågade
Presten hade denna Jungfrus fader nu
ansatt, att bliwa pastör, på sin Dotter,
får det hon var så illa tillnyntad
samt jike ens kunde gå i Guds
hus att bedia. — Hur kunde han
det fader Linnman. han hade väl
nog lidit ånka, af den svåra falden.
Hon, han behöfde väl helde häftas,
just på infall nu presten — få är
det äfven med dig och dina Tankar.
Djufvulen är den svåra krigsmannen
samt antastar dig och kastar smitt
på din Ljät, nämligen de andra Tan-
kar, och begär samt har inskärtes
i hjertat om man är så alvarligt
vill fly. liksom på glazar sig dit
egit hjerta varar äfven utgar
out, såsom Jesus säger. Men allt
så sant skall aldrig dig till-
räknas eller skada dig, då du nu
allt flyr och håller dig till
Christum. — — får låt att gå
nu skrifvit detta men
fast gåg hafver funnit
gäva mig för hästar —

och när fader Linnman var på väg att gå till sin dotter, så be höll han henne att gå till sin dotter, och att gå till sin dotter.

att porträttas mig; hon började dermed i mat kl. 12
vi voro uppe till närmare 3 och såg den hellige sol-
uppgangen på hafvet. Jag hade glädt mig så mycket
att, att i brefvet till dig, jag innesluta ett litet porträtt
af mig, men det ville alls icke lyckas och då var det ej
värt. Till dig vill jag säga alla mina tankar. Då jag
nu här sett älskliga förenade makar, hvars förhållan-
de jag ej tycker vara alldeles som det borde, och då tän-
ker jag, icke skulle det vara så med oss, men är det kan
vi egenkärnt att så tänka? Men det är ju ej genom
oss utan genom oss utan genom den oändligt
fullkomlige i himlen som vi skulle kunna vara an-
nolunda.

Då jag förut sagt att jag förstår dig så väl, mås-
ke jag dock säga, att jag blott deuti ej förstår
dig, att du kan älska mig så mycket.

Ofantligt härligt wäder ha vi haft hela resan, ingen
just närmare bekantskap har jag gjort, nog är
de snälla emot mig, men dock har jag naturligt-
vis känt mig oförstått och tänkt på dig, på hela
mitt älskliga wärdens hem. Wilhelm var så
hjärtlig mot mig då jag st reste; det gjorde mig
gadt, han borde weta det, fastän jag ändå ej
nu kan skriva till honom. Helga Maria hjertinnu-
ligen, säg henne att hon ej får vara ledsen på mig
att jag ej skrivit till henne, hon måste weta att jag
har så många brev från dig, att beswara och till så
då kunde jag ej skriva och då vill hon såkert helre

Det är det en stund tyst och stilla i hytten och
rum att sitta på sängkanten, denna stund vill jag
använda, att tala med dig du tager emot det hvar det
är, du min käraste vän.

Ofantligt mycket skulle jag ha att swara på och tala
om genom den lilla dyrbara dagboken, men det är för
mycket för att kunna skrifva om allt, vi få väl en gång
sakas i så tala om allt. I dag har jag läst det sista
men lecturen trækker ändå till under resan, de äro stä-
ende dagarna läser jag om det samma flera gånger.

Jag kan icke med ord omtala den gafsans storhet
att jag i dig fått en förbedjare, så trogen. Tröttna
aldrig dermed och Gud skall nådigt låta dig få se väl-
signelse deraf.

Carl jag följer dig dit Gud dig kallar, ingen bostad
blifva mig för trång, poesien må gerna vara bann-
lyst, i himlen hafva vi vår högsta skatt, vår sko-
naste poesi, i dig har jag mer än jag på jorden
behöfver. Jag talar så afgjort som om inga hinder
läge i vägen, men jag kan icke annat, jag tycker
mig så tydligt se huru detta motstånd endel blott är
ett medel till besvärjande, allt som skall bli heligt,
måste ju nödvändigt genomgå reningssprocessen

och då måste vi, som du också skref, anse mot-
ståndet för idel godt och allt icke annorlunda, vi som
icke f skola se efter denna werldens sätt, utan ha ett
annat ljus, en annan väg.

Blott du min Carl icke blifver för mycket bedragen
i dina förhoppningar, det vet du, att nog vill jag
söka Guds rike och måste afven vara tacksam för
dett Gud, min gode Gud, gjordt med mig, men wänta
icke mycket! Ett swagt barn är ock ett barn, men det
fördras mycket innan det kan gifva styrka åt andra,
dock komma wäl också den tiden om det får vara.

Nu vilja vi dock söka denna tid efter nåd till helgelse
och tillväxt, bedja om böners ande, som skall sucka
i oss och som ständigt skall wara vår ledare och lärare.

Allt detta säger du ju sjelf, hwaföre skall jag då nu
äta säga ^{det} men tankarna komma som de äro, allt
det du säger i här sådan gentklang hos mig, jag
säger som igen att jag förstår dig så wäl.

På aftonen. Nu just lemna vi Sundswall kl. är straxt
6. Utiest har jag tänkt på dig min Carl den tiden
fastän det skulle wänt så skönt, att ock o
ytte fått skilja sig något, hvilket wänt omöjligt,
nog är det ändå så att det ytte har inflyttelse
på oss. Den tanken står nu så lifligt för mig

att kunde jag blott någonstädes gömma mig med
dig bortt från hela werlden, men jag wet wäl att
man ej kan få det så länge man är i werlden.

Och är mig nu icke möjligt att ens några minuter
få wara ensam, hvilket jag så efterlångsamt, men Gud
sa till hjertat och är en barmhärtig dommare. Nu just
underligt nog är jag ensam i hytten, nu är kl 6 och
att jag kunde åt dig nedkalla wälsignelse nu!

O, Carl nu ha vi wänt tillsammans, jag har tryckt dig
till mitt hjerta och vi ha gemensamt nedlagt oss vid
korset!

Du säger, om jag skulle vilja bortbyta allt det lycka
jag nu eger i mitt hem, mot att oäterkalleligen blifva
din maka och derwid känner jag icke den minsta
fruktan, det är ju ändå underligt, icke en orolig tanke.

Tack för det du gaf mig af ditt inre sedan förs, det
war sköna ord, men Vinte får du min älskade Carl,
då" nu bortt ifrån mig, kanske är det orätt att säga
så, ansträng dig blott ej för mycket hwarken till gläd
eller krapp!

I natt får jag och min ena hyttkamrat ligga
ensamma i stugan som passagerarnas antal så för-
minskats. Adjo" nu en stund!

Den 22 Juni. Några ord till dig min älskade wän, må-
te jag få säga i dag också innan brefvet afsändes.
Just nu slutade Marnsells Franzen ett misslyckat försök

sjelf vara utan bref, om att du skulle vara det.
Tänk min Carl den dagen då vi få återse hvaran-
dra, jag tycker att vi redan varit så länge skilda!

Din

Henrika.

ty vi kunde ju annars genom ovisthet och genom att
 för egna tycken gå emot Guds ledning skada myg-
 kelt mer än gagna. ^{vi} ~~derför~~ ^{ja} jag ^{ej} någon orsaken
 i detta fall, utan är alldeles nöjd. Detta kan synas som
 en smärak att tala så mycket om, men smärkan
 ibland vara stort nog. Om du läser upp brevet
 för mamma så kan du ju kanske lämna detta
 och låta det vara som oöfadt på det vi ej på det
 minsta skall sätta er i serefter då det ju förhånda vore
 ovist. Nu komma vi dock sednare hem än vi i början
 trodde, att tiden ej blifvit lång innan du återkommer
 till Sthlm ^{och} du är lärare i Clementar skolan. Jag har
 gläd mig åt att urstandet här blifvit förlängt att d. då
 kunnat längre vistats i mitt hem, men annars ty-
 ker jag, att det skall bli en stor fröjd att en gång se
 komma dit åter. Om vi skola träffas eller ej, kunnas
 vi ju, då jag kommer till Sthlm ^{se} huru det kan falla sig.
 Dock måste jag tacka dig för försakelsen sådan du
 fattat den, nog var den skon, blott vi kunde weta
 att det vore af Gud. Jag ville nu så mycket fråga Honon
 om den är af Honon, men jag ^{kan} ej försumma annat
 än, att vi blott skola lämna oss som barn i Hans
 hand, Han skall säkert styra för oss för hvare tid som
 kommer och då visa oss hodo vi ha att göra. Tro
 du icke ock så?

Nys hemkommen från Glaparanda mottog jag
 ditt bref och ville nu så gärna för dig omtala allt, för
 dig göra hela mitt icke tydligt om jag blott kunde, men
 jag vill nu försöka få godt jag kan.
 Du måste komma tycka min Carl, att jag handlar
 mycket orodigt, att jag ibland tänker så, och ibland så
 och deruti har du så rätt, om du så tänker, men ändå
 vet jag att du förlåter mig och kom ihåg min dyra Carl
 att jag allt annat är ett barn och då jag är så här en-
 sam, utan någon riktig jorisk vän och icke nog troget
 rådgärande den himmelska, så följer jag ibland den
 ena än den andra sinnesstämningen, utan att rätt
 oföretänka följderna, jag menar då jag skufvar hem
 till er. Nog förtjenar jag, att du därför vore mycket
 ledven på mig. Och förlåt mig det lidande jag buer
 dig genom — nu jag vet ej hvad det jag skall säga, säkerligen
 för lite bön och waksamhet. Då jag än handlat så
 och än så.

Det är swart också då det är så lång postgång, då
 kan man ju på så litet råd och ledning, seke på uttöf-
 tankar. — Uti glädde jag mig innerligt i början
 åt tanken, att på några rader af dig, men då jag
 sedan vid närmare eftertänkande, såg det rätt

måste jag ju vara nöjd, men visst har jag ibland
tyckt att det har varit nästan länge sedan jag fått
något af ditt inre. Men då åter glädde mig åt det
jag har att få veta hemkomsten. Trottne ej att skuf-
va, fastän jag ej förtjenar det, nej, men det är orätt
att så bedja, om du ibland ej har lust så icke på en
så skufva!

Glanske försakelsen sådan du fattat den är rätt, försakel-
sen af allt yttre sammanträffande o.s.v. Dock kan
jag ej finna och känna det så j. vet icke, men j.
tycker att det vore att själfgjordt gripa in om icke
Gud på något vis ^{hell} skiljer oss åt, det Han förvisso
kan, då det ju är Han som fört oss till samman
så underligt. Prova huru det känns för dig, men
icke kan jag tro det vara rätt om du opåkallat och
utan att det till känna en bestämd uppmärksamhet
afbröte allt umgänge med oss. Jag vet icke huru
jag skulle tänka mig det. Då jag skref om
försakelsen vet jag ej rätt klart hvad jag tänkte,
men icke var det att så du i yttre afbryta
allt. Jag tror nu förvisso att Gud skall styra
allt för oss och därför skola vi ej braka så mycket
utan lämna oss som barn i Hans hand. Du
skall på se huru allt skall genom Hans hand
så enkelt ledas, men låt oss nu ej tänka omge-

ket hit och dit! Ullt du Carl att jag talat med Mag-
dalena om denna sak och då du har förtroende för mig
vet du jag ej gjort det om jag ej varit viss om tryk-
nad. Hon har en märkvärdig böners kraft och hon
beder för oss. Hon sade att vet att det är Guds vilja som
det sker. Han styr säkert, men jag får ej nu säga
mer." Straxt då jag började säga henne något hän-
tycktes det vara henne välbekant icke genom yttre
undermåttelse förstår du. Hon sade att det för en längre
tid sedan kom för henne, att jag skulle bli snart gift
och då ville hon bedja att Jesus ville taga mig till sig
att jag skulle slippa det korset, men hon fick till-
svar: "befatta dig icke med den bönen." Hvad det skal
blifva innerligt roligt att en gång få tala med dig
om detta och allt! —

En tanke har hvarje gång jag skrifvit hem velat
komma på papperet, men dock ej fått det, därför att
jag särskilt med den saken lofvat att taga det från Guds
hand och bedt, att Han skulle leda edas handlingar
endast efter sin vilja. Genom ditt bref måste den
nästan dock få komma på papperet. Det var tan-
ken på den glädjen mig bereddades om j. vid min hemkomst
en gång fick träffa dig och tala ut om allt med dig, men
jag beder dig verkligen innerligt, att du icke måtte göra
det minsta afseende härpå, nog vet jag afven din lust,
utan handla som du tänkt innan detta framkommer,

Mina lugna bref ha måhända och smäitat dig och det undrar jag ej på, men nog har det stundom varit sina oroliga stunder emellan dem innan lugnet kommit. —

Jag är så glad att nu vara återkommen till Björks att här mera i stillhet få tänka på eder och allt urghög.

Här känner jag mig närmare eder än i Haparanda.

Tastan C. g. är sjuk, så har du nog ändå varit mig behjelpig; ofta då jag sett huru allt blifvit så underligt ställt för mig och gjordt lätt, har jag tänkt på dina böner.

Nog tror jag som C. att man deruti kan se Guds hand om hundren borttagas och att man icke så bestämt får en

enre försummelse, men det är så svårt att skufva om allt, fick jag blott en gång tala skulle det gå så lätt. —

Ach, det gör mig så godt att Wilhelm och du älska hvarandra. också jag är tacksam att du skref till ^h honom apyret i vår sak. —

Magdalena bad mig helia dig tusendefalt och råga ^{att} honens kraft är stor. Du tror ju nu icke att någon mera vet det därför att hon vet det, då jag får träffa dig, om vi lever, skall jag beskufva allt.

Åh slutar för denna stund, men förbättrar kanske sedan, detta sednare skref nu ^{på} morgonen, men det förra i går afse eller brätt i natt. Gud välsignet dig! Ja, det gör Han!

d. 19 Juli. Tack cändligt för din sköna, rena kärlek till mig. Tack därför att den är så skön och skär! Tänk hvar

Waldemarsudden d. 14 Aug 1859

God middag min Carl! Nu äro mamma och jag på besök i staden och uträtta commissioner sådana dagar förstår du nog äro juist icke så goda; åtminstone jag blir då så förströdd och mina tankar äro då så upptagna af det som skall uträttas.

Nog skulle det wara bra godt att komma den till att städse under allt kunna wara sitt hjerta rätt nära, att den yttre människan ständigt leddes och styrdes af ^{den} inre!

Nog är det något sorgligt att du nu icke är på Waldemarsudden mera, men war nu hjärtligt välkommen till Stockholm! Du får allt lida bra mycket, om jag ändå kunde dela det mera med dig! men det är ju genom lidande som det bästa goda skall komma och då får vi ju wist hoppas att detta skall lända dig till wälsignelse.

Man icke afven känslan af landflykt med förtjusning då man ju wist wet, att Herren dock upptager en om och människor förkasta en.

Detta bref är litet skarpt, men det måste nu så få wara på denna gång.

Nu Gud ske lof är din wän lycklig nog att åter fått komma i detta lifwa hem der man andas så lätt; wist komma afven hit stundom det som will quäfra andedragten, men det får ändå ej göras det, ty då får man ju fly så godt man kan till den sälla fids-muren och fasta borgen och hemta styrka och kraft der.

Cham jag tycker mig ha så mycket, så mycket att tala med dig så kommer mig wist hoppas att snart få göra det muntligt, mig att taga ett löfte i anspråk, att blott skufva några rader åtminstone om min lyckliga hemkomst. Owist är min Carl om vi kunna få träffas om lördagen om mandag, ty vi måste iaktaga största försigtighet för att ej skada mera än gagna, och jag vet att du är en med mig i den saken.

Icke will jag nu börja med hwarken att tacka eller beswara dina till en sådan smältningssagn af olika upphettningegraden skufna manuskripten

Du skickade Carl! Jag har wälsignat dig innerligt och bär dig på kanna som med och kraft i hjerta
Stenka.

51
Då jag ju egen det lifliga hoppet att få göra
det mera lifvande än på detta sättet. Tack emeller-
tid för din rena och sanna tillgifvenhet och kärlek
för mig! —

Du behöfver icke frukta att om hvilket småord
som helst ^{än} träffade mig om dig jag skulle tra-
det för att jag af din egen mun fick höra att
han hade sått som smådade dig. Fallor något
mig i sinnet, frågar jag dig det öppet och vet
att jag får ett lika öppet svar.

Jag lofar dig att ej skrifva till Maria om den
na war hjertesak, till ingen skall jag skrifva
derom och icke heller vill jag gärna tala derom
mycket, utan helst hafva den emellan war
Gud och oss allena; war mamma naturligtvis
inberäknat uti detta oss.

Ännu som helst Gud nu än gör med oss så efter
sin nådiga vilja, är dock wårt band ett evighets-
band, det skola wi ej förgåta. Ett sådant band är
ju något skönt och icke så vanligt. Nu skola
vi blott bejista att vi öfver allt och endast och
allenast skola söka Christi och Guds rike, wäl

hagkommandes att oss då allt hvad Gud tackes till-
faller.

Dina ord att det som skall blifva war buprod bör att
bli så smått fattiga syndare äro juist som de woro min.
Ett litet behof och längtan efter denna eländes och
fattigdomens känsla har blifvit wäckt hos oss båda.
Låt oss nu icke släppa af detta utan söka att mer
och mer stärka war längtan efter en så dyrbär
skatt som en rätt innerlig synda och fattigdoms-
känsla som ju är den förman hvaras Guds rike
skall wärdas.

Edig ensam i örna små rum, wist är det
litet förgligt! — men war ändå ej bedräfvad min
trognaste Carl! Tänk om nu Gud blott fört dig
få för att det o stort af andra inflytelser i den stilla
ensamma kammaren werka sitt werk kraftigt
på dig, för att föda dig till ett helt nytt lif för
att då han först får göra dig till intet såsom
krakomakaren bildade dig till en skön och blom-
täckelig kruka!

Hel är nu ^{öfren} 11. Du hvilat nu säkert eller går i natt
till hvila hos någon af släktingarna i Norrbrogården
och jag får nu åter hvila i min lilla sköna kam-
mare på Udden. God natt min Wan! Hvila godt
och öfverlatet!

(22 pages)

Heureka Bergman - Alms antekunnen
the bees the last H. Bergman

1854 $\frac{29}{9}$ - 1855 $\frac{27}{1}$

22 Sept. 1854.

lunda nu än då Frälsaren själf wänorade
här på vår älska synliga jord för att genom
hela sin person göra frälsningen och återupp-
rättelsen oss möjlig. Churu förseningen war
nådgånglig för våra älska själars frälsning
och war det oändligaste underet, så på wi dock
ej förbise Frälsarens ousägligen dyra, så smär-
samma och försakelsfulla wänning ^{här} alla ar-
ma forderikets barn till en ewigterlig försyn.

Vi få icke förgata honom såsom lifuets egent-
liga lärare. Ach! tänk det war ju Gud själf
som försakade allt, som nedsteg hit och wan-
drade här bland allt vårt elände, af ^{ett} oändligt
djup af försakande kärlek till oss, som annars
wore ewigt skilda från den ousägliga gemen-
skapen med honom. Skall nu denna out-
grundliga kärlek så illa lönas af de arma, för
hvilka han brann af kärlek att rädda? Skall
den så illa lönas, att icke mera Hans, denna
synbare frälsarens ewiga lifgefvande ord, aktas ens
för sanning?! Ach, min dyraste Ynn, huru
länge skall Hans barmhärtighet 'räcka' fastän

Tack för den kära stunden igår. Tack för
det enkla sanna och lifwande jag igår afse
i min lilla kammare fick mottaga. Det kän-
nes icke som något som kunde utsträpas från
ett papper, utan som något verkligt lifwande
stode för mig. Förstår du att jag ej förän
i min lilla kammare fick mottaga det, det
är för mitt inre jag menar.

Nu får jag ej tala länge, det är nu hvarken
tidig morgon, eller sen afton och jag har ver-
keligen många göromål som taga dagens
lopp i anspråk. Du tycktes ju icke vilja tro
det, men nog är det så ändå. Hanna är som
du vet i staden och mamma vill jag så mycket
som möjligt skona och spara den jag kan
göra något i hennes ställe. Hon har nog och
har ständigt brist mycket ändå denna vår dyra
moder. — Jag bad mamma om särskild tillä-
telse att blott för denna gång få skufsa några
radu, fastän visaren pekar på 9 f. m.

Nog har du bra trefligt hos dig, man trives du
så väl. Det skulle ändå vara bra skönt, att
i fullkomlig ro få vara den några timmar all-
deles ensam med dig och utan farhaga, att ett
snart annalkande klockslag, gjorde ett bestämt
slut på det stilla, sköna något. Men huru skulle
jag kunna vilja så utsträcka min önsknings?
Det är ju sedan så mycket vi fått, men än vi kan
nat tanka. Nog är detta som jag nu skufvits
i naturen, naturens konstler, och det är mahan-
da orätt att lemna den rum, men innan naturen
blifvit genom Guds kraft dödad och lifgjorden
är den som den är. Måtte jag ej heller göra
några falska, skenfagra anspråk! och vilja
inbilla mig själv och andra att vara bättre än
jag är.

Det har gjort oss ont min goda Carl att
du icke fann, huru det vi igår afse hövde, var
aldeles rakt emot hvad vi kunna och akta för
evigt dyra sanningar. Udgarna kunna ej vara
två som drat till himlen. Nej, det är ju blott
en smal väg som leder dit, och för att

kunna gå på den, måste vi ständigt ledas
af Honom som är själfva vägen. Och är det
väl möjligt, att två vägar hvarandra alldeles
motsatta, kan föra till samma mål. eller, att barn
af samma Fader, icke lärjungar af samma Mä-
tare icke hafte minsta lika erfarenheter af Guds
uppföstran eller af Mästarins läroom, ja, att
barnen icke det minsta förstode hvarandra?

Du får icke anse detta såsom blott ett ödmärande
af mig, du vet att jag icke anser mig kunna göra
det, men lika orätt som det är att dömma sin
broder, samma ord som läser oss det, läser oss och
att vi icke få dömma den orättfärdiga rättfärdig.
Ingen vare särskilt öm vid härigenom, men isan-
ning min dyre Wan! är detta en velfarelse som
ända för hvilken vi alla med all flit må waka
och bedja, att icke tatan må kunna fanga oss
deruti. Du må tro att han är angelägen, och nu
har han just hittat på bästa sättet. Detta är något
som på en gång synes andeligt, och också är det
en ande, men tillika lemnar det på en gång
kottel och naturen sin frihet och i god ro. Hvar
så vägen kunnat blifvit bredare och helt annor-

hjuet. O' huru måste icke Guds brinnande kärlek
hjueta lida smärta öfver oss.

Uträttigt anser jag det vara, att vi se sannin-
gen såsom sanning och loغن såsom loغن. Ser
man ej klart den sednare såsom den är
så kan man ju så lätt blifva besmittad af
dess wäsende.

Gud har berjat förä dig på en helt annan väg
än den igår blef oss förkunnad och min
syra, akta nu deruppå! Låt dig ej omföras af
något lärdomswader! Icke säger j. detta därför
att j. tycker dig lita deråt, att någon spelftagen
wag, utan blott därför att din själ är så dyrt, och
kall så dyrt och willfarelsens anda mäktig.

Du kan ju ej weta min dyraste Paul, om Gud
utödd dig till något i sin hand, om Han, om
jag så får säga, wänder sina förhoppningar
till dig öwilt nu i stillhet bereda dig.

Älnder många afbrott har jag skrifvit det föregä-
ende under dagens lopp och till och med omgifven af
fulla kakelugnsmakare som sone sysselsatta att rensa
kakelugnarna. Nu är det afton; mamma är ej annu

den är bottenlös, så skall ^{ändå} en gång Hans rätt-
färdighet visa sig för den obotfärdiga syndaren,
som icke ville förnimma Hans ställa klappan-
de och solda undervisning i hjertat om hjuets
wag, som icke ville taga honom såsom Han
är, utan göra honom till en Trälsare efter
sitt sinne.

Tror du wäl du mitt hjertas förkännare, att
detta härliga Guds beläte, som dock nu öf-
ket ^{djup} under Hans lägre skapelser, skulle uti ett ögon-
blick kunna blifva återförd till denna gemen-
skap med honom, för hvilken himlarna icke
äro rena och hvilken är en fortärande eld
för synden. Återställelsen är ju möjlig sedan
Trälsarens dyra nedstigning till jorden och med
det samma som de Orden äro af Anden uttala-
de: "Utän helgelse kan ingen se Gud." så måste
en kraft der till wara oss beudd, som kan war-
da oss gifven, ty nog känner Jesus war arma,
fattiga natur, Han känner den som den är,
utan förmåga till något godt af sig sjelf,
utan endast till det som är Guds natur rakt
emot.

Jag vet att vi uti en punkt som nära rör
det nyss omtalade äro utaf en något olika tan-
kar, men en gång skulle vi tala derom.

Det kan synas mindre viktigt och afgörande
heller saligheten, men nog ingår det mycket af
de inre ämnena.

Jesus har denna ande så tydligt visat hela sin
varelse för mig som just igår afse. Antingen
måste Kristus rike vara utvart, eller måste
det vara invart, antingen måste det ord som
lärer oss att om bonen, om Guds ändas werken
de i hjertat, om försakelsen vara sanntliga.
Det är ju en levande sann verklighet.) eller
måste det vara helt osant. Någon half
sanning kan det ej vara. Antingen måste
det vara sant att Kristus endast skall vara
utom oss, eller är det sant att Han också vill
hafva sin boning inom oss. Den anda som
igår vittnade, den dömda allt detta falskt. Nu
gäller det för oss att tillse om vi hafva någon
källa om hvilken vi weta, att watten är rent

och oförfalskad, det gäller för oss att tillse, om
vi hafva någon Mästare om hvilken vi kun-
na vara vissa om, att Hans ord äro idel san-
ning. Äro vi då så lyckliga att finna, att
vi att vi verkligen hafva, att vi äga dessa Stora
omätligt stora formaner, dessa rikedomar, då
är ju intet wat mera ofrögt för oss. När vi då
hafva den källan att dricka ur, den Mästaren
att lyssna till ur hvars mun vi så trygg, och
tillitsfullt kunna taga emot allt, allt hwars ord
lös om idel sanning då kommer det blott derifrån
an hvartriå vi äro med eller mot sanningen.

Då heter det åter, antingen med eller mot,
antingen sanning eller lögn. Då hafva vi icke
mer, kunna icke mera hafva någon ovisshet
om vägen att skylla på då vi hafva honom
som verkligen är både vägen sanningen och
lifvet att gå till och höra ewiga lifvets ord.

Må nu förnuftet vilja tyda bibeltolkarens ord så eller
så söka anse att han menade så eller så, så är det
ock sant, att han dömda just det ^{folket} ~~hvarit~~ vi på
grund af Jesu egna enkla ord just anse innehålla

och trygg. ^{är det} Då kan man mera öfvertryckat söka det som afven allt ^{är det} måste vara det enda, då är det tryggt antingen vi få se hvarandra litet mera eller mindre. Jag kan ju också då skufva minne om jag får något vid känner en tomhet eller oro deraf.

Tack, tack! att du så vill säga mig allt. tack för det du sade om din förfätna bana. - Ja, nog märkte jag då du var här, att du icke passar för likar af ditt kön, men just det tycker jag om. Urst icke utmärker det något gwenligt som ej är bra hos marinen, utan det bevisar blott en finare inre beskaffenhet än marinernas i allmänhet, och bevisar att du är sådan, att du förstår att göra den lycklig med hvilken du blir förenad.

Ja, ja! måtte vi såsom du sade vara såsom ett par äkta fulgurner skuda fram till målet hand i hand!

Nog tror jag att j. skulle kunna glädja mig om jag visste att du döt. Hevansom, ja visst skulle jag det. -

Nu min öyne Ullan måste jag gå ned till minna små bestyr. Hevans ^{andra} verke i våra hjertan i dag!

hemkommen från staden dit hon följt brodern Robert. Urst passade jag på tillfället, men icke nekade väl min goda mamma mig att tala litet med dig då jag ej försummade något egentligen och då jag ej förstör tiden med några andra någon. Jag vill vara så flitig sedan och j. skall söka att stiga upp tidigt och då tala med dig om jag har något att säga, eller som kan sägas i skrift så här. Någon gång tar du mig ju sitta upp på aftonen, om den är mycket inbjudande och stor fruktan är att ej kunna vakna tidigt, utan att jag därför är dig olydig. Jag vet ej, men jag känner mig nu för tiden så trötta om moagnarna tidigt, men jag skall ändå verkligen stiga upp, blott jag vaknar, och du skall få se, att jag snart skall ändra wana, min samme, till en bättre. Det skall kännas godt och trefligare i min lilla kammare att weta dig raspa och waka vid ramme tid. - Min vanliga tid att stiga upp nu är 6. kl 6 eller straxt efter går jag ^{ned} och styr om caffet.

Du har så rätt att jag så ofta upprepar den frågan "ja, hvad ska vi nu säga" men den har blott upprepat af tanken på det korta tillfället att få säga något.

2
Jcke är juist tala annars min sak, jag älskar högt
det stilla, tysta umgänget och gemensamheten kan-
nes vist lika stark då.

adjo på en stund. Just nu komma D. och M. hem.
kl. är ^{kyrk.} nylig 10 och bara några ord nu, hvem vet hvem
det går att vakna i morgon bittida?

Nog tror jag som du om ödmjukheten att det kan
blifva slapphet, men då tror jag att det kan också
är mera sjäflagen och i valmening själfgjord, som
ofta är fallet med mig, men icke af Gud i smärsta
sjalen verkad. Det är juist egentligen den sanna
inne ödmjukheten jag menar, den som måste ver-
kas af Gud allena, man är annars ofta i fara att
gefvä sig ett yttre sken utan att det är det som
inför Gud gäller.

Tack min dyra min så nära hjertewan för
att jag får dig så alldeles som du är, för att du sade
mig så upprugtigt om tanken du i mintras hade
om mig. Det kan väl också landa till något godt
för mig. Ach, hvad en så der enkel upprugtighet
gör mig godt. Också din upprigtighet angående de
lilla fröjd var god att förnimma. Rätt som det är

första vi hvarandra så väl, att vi ej ha något mera
att säga hw. tror jag.

Nej! nu skall j. sluta kl. 10 nylig 10. På en gång vill
jag säga något nu och på engång har jag ändå inga
ord tillgod för oss båda till sina redliga sanna barn!
Godnatt min älskade Vän!

Godmorgen! Ach, nog är det ändå behagligt om
morgnarna. 5 vaknade j. och steg upp så snart.

Jcke var det med minsta hansyning min dyra
Carl som på ditt plitiga prerkande som j. talade
om utåtgäendet i fortid. Jag vet nog att du tar det
sjelf i betänkande och tror att du då var oroven
dittill inifrån. Glade j. tankt så hade jag sagt
och dig orucke. Jag älskar juist icke dunkla han-
syftningar allra minst mellan nära förtrogne.
Ja, nog måste det vara tungt och svart för pris-
ten så pligten tvingar honom att prerka. Derföre
är det ju så mycket mera af nöden att ett rekt
inre förrad finnes.

Tack för den vackra sangen du afskref!

Nog tycker och jag, att man skulle hafva godt
utaf, att hafva englarnas närvaro och ward lifligare
för sig, att deras rysselställning skall vara så förgäten!
Det är så lugnt och godt att få tänka mig dig igen

Söndagsmorgonen 25. I går afse läste j. med rorelse och
j. af sig mottog. Du får icke tro att den påminnelsen
jag i går fick gjorde mig på något sätt ledsen.
j. kände mig blott böjd och påmind om mina all-
var. Vi skola söka att ej vara så mycket tanka
på detta yttre utan framför allt med allvar söka vara
Guds frälsning, att vi måtte inkomma genom den
tränga porten.

86

Jag vill nu försöka, att icke själviskt vilja ~~stanna~~
hålla i Stockholm utan blott söka att blija un-
dergifven med allt, men nog kan det ändå handa att j.
annu någon gång kommer att säga sig min tank
här. Detta varit förhållande är mig på det sättet
och nyttigt att j. känner mig mera los från världen,
känner mig nu ej vilja söka något här. Måtte
j. kunna afse den rätt och endast utvalja den
himniska skatten.

87

Om och förhållandena mellan oss icke bliwa an-
ordnade än de nu äro så icke kan j. tro att en
skall behöfva se tillbaka med fördröelse för min skull.
Med mången annan vore det allt måhända så,
men jag har ju icke mitt mål här och fick j.
blott en allvarlig vilja, att helt och hållet bestamma
mig att endast lifva för Gud så icke blef mitt kall de
ringare, visst icke! Det vore väl allt lättare och förhållande

huru förenadt med striden, att utgå ur världen och
icke blifva så fastad här. Men tro mig g' om för
gätt, nog lär det wäl komma tiden då jag batnar ut
ij få lefwa en lif med dig.

Inte heller kan jag tro, att du behöfver angöra dig
att du låt afwäntala dig att återse mig i Augusti. Ack
huru hade det wäl då varit och blifwit för oss? Nu
tycker j. mig, med mera ^{fasthet} tign ^{mot} se allt sedan vårt
inre band blifwit som det nu är. Helt annorlunda
är det ju blifwit sedan Augusti.

Jag wet icke ens huru jag i går kunde sätta ifråga
hwad som wore att swara, om det blefue mig förbjudet
att tillskrifwa dig; det war af fullkomlig tanke från-
war j. satte det ifråga, ty om och allt annat förlju-
des mig så gifwer j. dock ij något sådant löfte, det
måste j. förbehålla mig att allt framgent få göra.

Också det Carl! måste wäl gifwa dig stöd och styrka
att du icke varit mig till något hinder, att du tror
att Gud bestämt för oss och icke låter det gå så af
en handelse. Nog har du blifwit oss underligt bli-
skickad.

Du har små anspåk min Carl, då du frågar mig
så om råd som om om storkyskan, och men icke
tycker j. att det hos mig verkar någon uppsympelse

utan heldie twertem j. finner då bli påmindt om
att icke wara så trog, att tala med den himmelska
Rådgifwaren, men nu märker j. att det låter som wore
det bättre än det är med mig. Se allt i miniature!

Då du känner ett sådant begär, att predika ~~men~~
~~ne~~ och tillfälle nu alldeles osökt erbjudes sig. Mon-
ne det då kan wara orätt att antaga det? Urst
är det sannst, att högmöd lätt vill blanda sig med,
men då du ändå är rädd därför så måste du ock wara
waksam och då kan det ju ej wara farligt. Genom strid
kommer ju segen. Jag menar så, att om du stund-
om känner någon liten daagning, eller böjelse till
högmöd, så kan den ju jult derigenom få doden, att
den sticker upp sitt hufvud och du då är waken och
ser det och går in i kammaren att der med all war
bedja Gud taga bort det, bedja om kraft att gifwa döds-
stöten. Erfarenheten hos mig är så ringa häraf, men
det står i min vilja, att så wore att j. wore vakande
och då gick rätt på lifwet. På viljan beror dock mycket;
hos mig är den annu rätt swag men j. hoppas
den bli starkare. Ack, Carl! att vi kunde waka öfver
oss sjelfwa hwarje ögonblick!

Sannst talar du om den tyysta förnummelsen.

skall han då ^{en} göra oss till lefvande stenar, och icke
lemnna oss förr. —

Skön skag också Carl, att jag ju varit mycket mera
tillfälle att se och höra om dessa ting än du, sedan
du börjad sätta dem mera lefvande för hjertat att det
deraf och det som kan synas djupt erfaret kan till
en del vara för mig inhemtat af andras erfarenhet.
Då j. nyss nämnde att j. varit mera i tillfälle att
höra om dessa ting. Då är det ju blott såsom du nu
förstår dem, ty nog har du annars läst och hört
omgåddallert mer än jag.

Ack! om vi kunde beöfva Gud så att taga bort
det som är så svårt för dig, den der känslan som
vill hindra dig från nattvarden. Det är visst bara
fienden som vill hindra dig. Jag vill hoppas att
Gud skall taga bort det från ditt hjerta, och att
du skall kunna gå.

Jag icke min dyraste Van, att jag beder för dig
brinnande, det gör mig förbrädd och borde gifva mig
härsk Hag, men hvad kan mer mis kan taga utan
att det vänder henne gifvit? Vet du jag kan så
liten beöfva. Gud gifve mig den stora gafvan.

Jag minner ej mera, allt är ofullständigt, jag hop-
par på mamma, att hon skall säga dig alla bättre.
Gud välsigne dig sådeles om fördrag om du kom-
mer att gå.

Den 3 Oct. kl. 5 på morgonen. Godmorgon. Det märktes verk-
ligen att detta första brev warde annorlunda olikhet som
du ock sade, men jag tyckte om förändringen. Vad som
kan icke rätt förklaras, men det kännes.

Nog förstår jag den känslan i afscende på mam-
ma, men visst wore det godt om du kunde blifva
liten mera enkel i hjertat och i följe deraf kunna
öpnare tala med henne. Jag tror ej att det fattas
mycket enkelhet för dig dertill. Det är väl sant
att icke kunde vara något för mig, att höra Mia
förklara Katchesew, men fragade jag Mia, om
hon kände någon synd i sitt hjerta, om hon
kände, att hon ej älskade Gud; visst älskade jag så
att få ett helt öppet svar. Det förra landet ju
i afscende på dina präckningar, om hvilka du
ju sjelf sagt mig, att de varit dig alldeles gifna,
så är de ju icke af dig sjelf. Det är ju då icke
Mias egna erfarenheter egentligen, utan Guds som
du kunde ock genom henne gifvit mycket ord
för mig. Jag har hört ontalas huru barn icke alla
barn efter det yttre förståndet präckat riktiga wäcker
och bättningspräckningar, utan att jag därför tror
att ^{de} andra sjelfas genomgått detta alla de länder. Det så-
nare de emot angående Mias hjerta det landet ju i afscen-
de på hennes förtröende och öfverhet för mig. Hanne

man sitt inre alltför litet ja nästan såsom
intet mot deras som föra ett helt inre lif. en hel
inre wandring för Gud så tror jag juoch genom att öf-
na detta vårt lilla för dem att vi lättare kunna få del
af deras djupare och sannare. Icke vill jag nu ändå
tala ^{på minsta vis} ~~harst~~ med dig ^{här} härom, min dyraste vän, helst
så jag själf så väl känner huru det det känner.
Men vi skola icke wana oss för dem af dem, i deras
som ligga sanning och mildhet.

Det brist på stadig frid förstår jag allt, men jag drö-
ej till att förklara det något; det får jag helt öfverlem-
na åt Mamma att göra. Jag har låtit mig förstå
det genom Carl och Mamma; annars förstod jag
det wist icke. Om Torin och mig är icke att jem-
förslöwis tala. Men gerna uppläste jag för dig
min innersta hjertkammare efter den annu är
rät slutet, dock huru skall det ske? Jag tror att
Gud för oss båda i samma skola, och under
samma ledning och derigenom skola vi lära att
helt förstå hvarandra, blott vi äro Mastaren
i hans skola trogna.

Ger du min längtan, och om jag kan säga sträf-
wan, ty den är alls icke rätt allvarlig, är blott att
komma till inre bon. Guds rike skall ju vara inwä-
tes. Jesus will ju bo i hjärtat. Genom den inre um

gångelsen med honom, måste oss och smärningom
meddelas ^{en} ljus, som då lyser på vårt firdersvade alldeles
örena hjerta, så att vi då smärningom lära oss
att känna både oss själwa och honom och så att
så på honom verkligen i våra hjerta.

Så ser jag det, deruti är nästan hela mitt inre
huru litet det är. Men nu beder jag dig riktigt och
tror att du också uppfyller min ^{här} ~~bon~~ ^{bed} ~~er~~ min
närmaste Vän, att du tager mig från orden. Att
du tar mig så på orden, att detta om den inre
bonen o.s.w. står i min onskan, men att jag annu
är så litet inatwänd, jag är nästan ständigt utöf-
wänd. Stundom när jag ser Mamma och
mine äldre bröder ~~eller~~ ^{eller} her dem eller läser något bref
från dem från Mamma egentligen så har det alldeles
samma verkan på mig som T. hade på dig. Det
kommer då så för mig. Finnes det verkligen något
andeligt hos dig? Huru är det så litet allvar, så litet af-
vände? Det finnes ju ingenting hos dig? Sedan tänker
jag ändå att nog har Gud också wänt om om ^{inte}
släpper Han mig, fastän Han icke tager mig så starkt
som de, eller att jag själf icke ^{har} så allvarlig vilja, hvilket
det nu må vara, bara Han håller mig och icke lämnar
mig utan verkar sitt verk i mig, så är det ju så godt.
Ja! Carl, nog tror jag det, att Han ej lämnar mig.
Han har börjat med oss båda, både dig och mig och nog

komme in i boken, men som det är dager det alls
ej; det är så många underliga och föråldrade ord och
uttryck. Dock blifver det måhända stort besvär att
omskrifva det och då får det väl helt och hållet icke
lemnas. Den lilla boken som står först "Kort an-
visning till benen" är af samma författarinnas
och bör wist att följa den sednare af henne. Vi kan
na ej nu gifva svar om korrekturläsningen
och hwem som skall hafva besvär om tryckningen
och allt, för än vi först af öfver på höra hwad hvar
dena boken skulle komma att kosta i tryckning.
Då på vi höra om Pappa vill kosta på dem,
efter ej, och kunna gifva öfver så bestämt svar.
Då jag nyss nämnde hwardera menade j.
allt af madame Guion sammanfattadt till
en bok samt det af Brerley "Wägen till
hwarlosabathen" den andra.
Hvilken boktryckare du wänder öfver till är
det väl enahanda; det kunde ju wara godt för
Wes trelle att på den portjinsten. — Medel första-
len gör du som du själv tycker och för godt finnas.
och det så att ej Pappa vill kosta på tryck-
ningen så anwände ej mamma låta trycka
annat än det af Guion, att det således ej är skäl att skrifva
af onera för än hwaras skrifva för än det blifvet bestämt.

Onsdagsmorgonen. Den lilla lappren, hvilken
j. ej, serdeles nog, märkte först än sedan det andra
f. war afslutet war mig en glad öfverraskning.
Tack därför! Du märkte och såg på mitt svar
att j. ej hadde sett den?

Nu undrar j. allt bra mycket huru du gör,
eller gör påseende på Hermosand. Nog tycker
j. att de motstånd i anför är waghiga och för-
falla sanna och satta. Vi weta ju ej hwem Gud
utser, nog kan det så wara så, att Han utsete öfver
till något verk i sin hand, att Han nu vill
bereda öfver dertill i stillhet, i den särskilta ensam-
het öfver nu blifvit beskärd. Jag tycker det gör mig
modt om öfver, och det kunde kanske wara till hin-
der i det verk Gud osördt vill verka, om du nu ännu
skulle fördjupa öfver i läröfwen. Hwad är då hela
welden om man tager skada till sin själ? ^{faller} ~~hvarje~~
sant och ärligt godt man får mottaga för jag
bestämt är en mycket större skatte än man tror.
Menne j. Carl. ändå öfver wäg wore det rent pres-
terliga? — Huru är väl öfver tankar om saken
nu? menne de är dessalika, eller har de fattat
andra? Har du redan handlat i saken, måtte det
så blott want det satta? Nog förstår du att j. ej kan

såda något bestämt blott tala så här med dig.
Mamma är så orolig, har ingen ro för att
hon har genom mig får säga några ord om
saken. Hon är så rädd att hafva verkat något
på dig i afseende på Hernosand, är så fruk-
tande att hennes ord på minsta vis med-
verkat till hwat du tänker wanda. Digo och säger
därför nu, att hon har ingen önskan hwarken
för det ena, eller andra. Nog hjälper Gud dem
till det bästa som mena redligt som ^{g. v.} vilja det
atminstone. På honom skola vi förtrosta.

Toren är här nästan dagligen, han är så
en sannl deltagande vän. Vet du han är
så snäll i hjertat mot oss, att vi äro honom
sitt tackskyldige. Till det j. hos J. för dig
omtalade att j. hade läst upp något för honom
af hvad du skrifvit vill j. nu tillägga till j. verk-
ligen ^{en} mycket grannlagd derwidlag. Det skulle
göra mig riktigt ont om j. läste upp det
minsta, som i ringaste mån ogillades eller miss-
förstodes.

Det j. för mamma uppläste af det j. fick mot-
taga i lördags tyckte hon så mycket om, ja!
det andades verkligen godt.

Jag kanske nog får bänner af sig för det j. skref
om P...: j. nästan föredrö mig det litet att j. tänkte så
om honom. Jag tänkte nog allt för hårt om honom,
man bör ju alltid sätta sig i dens ställe man talar om.
Huru svart är väl ej det arma mskahjertat. Kunde
j. mitt eget hjertas orenhet och fördref, skulle j. nog
ej kunna tala så der om andra. Du får lof att taga
det j. skref om honom, mildare än j. det sade, ty j.
ömde för härt. För den stora olikhets skuld mellan
honom och oss, kommer man lätt att omisna härt,
så man knappast till någon del kan uppfatta huru
den andra har det och känner det och antak kan den an-
dra mena sig handla rätt o godt på sitt vis. Nästan
allt sedan j. skref till dig om honom har j. kunnat varit
^{till} hjertligare mot honom, och det är så bra.

Thorsdagsmorgonen kl. 5. Idag har j. ju att hufvudwanta ett
litet bud och har ändå så litet att lemna det, men det mest
och höra till förståndet mellan oss och till sträfvandet efter
sanning och inner trohet, att det icke kan förundra någon
af oss, antingen den ena skrifvit längre eller korr-
tare.

Fastän wij en gång kom att nämna om lifvet efter
orden, så icke skall du tro att j. på minsta vis vill
tvista derom eller upphåller mig dermed.

Nu skola vi tala om affären. Hördet till Gud
finna vi såu göra betar och det kunde vara godt om de

Thorisdagsmorgonen kl. 5. Nu tycker jag att det är så länge
så länge sedan vi talat med hvarandra, sedan jag hört
något från dig, men nog har j. tänkt och unorat
ham med dig är. Med längtan möter j. vår gemen-
samma Wans återkomst från dig.

Aldrig har Toren varit så ett med oss som nu, nu
första vi hvarandra så alldeles. Den kretsen som
se och känna det så som vi gemensamt göra, den
är så trång, så trång, men nog borde den ändå
med allvar söka att praktisera det i hjerta och lif.
Alltern de af vår familj, ligga nu egentligen To-
ren och du för mig. Första mig, ike gerna för j.
mig med de andra, men j. ser ändå att det måste
vara samma wagen såsom de se och hafva der. Visst
är vi alla begynnare, men du och jag äro det an-
miera, vi skola söka, att bedja så innerligt vi kan-
na att Fadren måtte gifva oss det hvaraf Han ser
oss göras behof och såsom Broder Carl skref "gifva akt
på hvar som föregår i hjerta i stillhet". Då vi blif-
vit förstörde under dagens mangahanda skola vi
söka att åter gå in i hjerta att samla oss. För-

visso fordias det mycket öfning härutinnan, in-
nan det smaningem kan blifva någon stadga.
Det är ändå förskräckligt, att det ständigt sked-
da så många blommor af goda föresatser utan
några frukter! — Under samma tid som du
nu skryper Kort anvisning till bönen af Mad.
Guin skall jag ock läsa den; jag har fått lånat ett
ex. af Mag Fineman. Och hoppas jag att wi skö-
la hafva mytla här af, wi skola bedja de om.

Det glädde mig att Torén besökt dig. Då han
gör det vidare war då om du kan öfjern emot
honom; det vore mig kärt, jag tror att du hade
godt deraf, men följ naturligtvis din inre lust!

Ikke vet jag att du varit sluten mot honom,
men j. tycker mig ändå känna det att du kanske
har lite swårt att vara så der öfjern. I alla sådana
hår inre armen gäller dock att framför allt
följa den inre känslan, här bör inga råd gäl-
la om aldrig så kära, om den inre känslan här
emot. Jag angrar nu nästan att j. skrifvit
allt detta, j. menade icke just egentligen om vä-
sak. Men ändå min Carl war liten öfjern; han
sår då ock tillfälle att meddela sig. — Torén

hettas gärna haft ett Ciemittij, som han kallade
det.

Åtskilligt i ert sednaste brev har jag intet wa-
rat på, men j. kan ej beröra de armen nu; det
komme j. från hjertats erfarenhet utan från för-
nästet.

Skä är kl 10 jag trodde mig kunna skrifva mera
på morgonen nu till dig min älskade Carl, men
små brödena ha oerpholigen sysselsatt mig.

Ack, ja! Carl må vi k. nu blott j. komma
fram, komma in på lifvets väg! Allt skall
säkert kännas lifvare och helt annorlunda, ja
mera vi få det af den himmelska sanningen.
Må det då ock gå genom striden och swara stunden
som vi litet i sendes förlora det gamla, för att få
det nya. Mycket tycker j. mig vilja säga och
ändå vet j. ej hvad det skulle vara. Fast nu går
marma.

och swart människogjertat är, aldramäst innan
någon Gusträla fått den intränga. Icke ville jag
wara bitter, och icke heller förtaga, om det möjligen
hos dig finnes någon känsla för honom, men jag
måste ju på wara sann och fullt upprigtig mot
dig. Nog tror jag med wisthet kunna beöja
dig icke wara lösren, ej heller tro att något annat
satt verkade annorlunda på honom. Om jag af honom
begärde en ganska ringa ting, såsom det enda jag
i lifact begärde, icke blif den mig wilsfaren om det
wore emot hvad han wille, om det lände till någon
mindre grad af sjelfsupphöjelse för honom. Det är
icke kärlek, utan det är dyktan han begär och det kan
jag ej gifwa. Han är så nöjd blott hans lugn icke
störes och jag skall icke säga ett förändr. ord, utan att
det blifwer påkallat. Säg jag den minsta annan
känsla hos honom, nog wore jag annorlunda, men
Carl jag har så swart att föreställa mig och kan wara
lugn dermed så jag ser att ej hans hjerta sadas. Glädde
han någon tillgifwenhet, eller kärlek till mig, för min
egen skuld, nog skulle så mina innerliga böner, mi-
na bleka kinder (de bleka vi härskilda tillfållan) röra honom till
någon ringa grad åtminstone. Du blii wäl ej lösren

Lördagsaftonen kl 9. För att om möjligt
i morgon kunna lämna dig några rader till swar
på ditt fanna, wärdfulla bref mårte jag i afton på
skifwa en liten stund. Lördagsaftonen ser jag deraf
war alldeles såsom jag tänkte mig den, men sökte
jag då att beöja om tröst och kraft åt dig.

I morse samt de dagarna förut försiggick något
i samma syftning inom ^{min} att jag war förberedd på
ditt bref innehåll. Såsom du, kan nu och jag det att
jag visst icke kunde förjda mig om någon förän-
ring nu inträdde, visst derafver, om du kunde
här fril utgå, men det kan jag ej tänka mig
under närwarande förhållanden.

Der du på första sidan säger: "Förklara för mig detta"
wille jag gärna något säga, men jag wet intet annat
än att vi blott lämna allt i Guds hand. Vi behöfwa
ju ej nu tänka på någon annan förening än den
som nu är, och mig har du ändå så mycket jag
kan gifwa mig öf. Låg mig om du är nöjd med
dette förtiga swar! — Jag wet att detta kan wara o-
nödigt att säga, helst som saken icke hurlar hos oss
på visst sätt, icke är war, och du får ej heller blifwa

ledsen, eller tro att jag missförstodt dig. Men skulle det engång blifva öppet och du en då kanske på något sätt någon känsla däremot, nog vore j. stilla och nöje med att det fick fortfa som det nu är.

Todde mig Carl att j. gifvit dig en uppmaning om att ej tänka på o. s. v. som tillhörde mig, sådana ger jag så ofta.

Du förstår väl Carl, att det var mig dyrt, att försumma, att du var villig äfven till denna försakelse för det enda nödvändiga! C. Gud låt mig tacka dig rätt för allt det goda Du oss gör! — Nog ser jag att Gud leder dig och att Han vill hafva dig helt. Du må veta, att det är min största fröjd, som motståndet icke var min sorg. — Det är väl sant, att det icke fortfa så just så, men nog äro ändå sådana försakelsestunder, grader.

De ^{som stå på andra sidan} fragetecken behöfva icke af mig något svar. Då den rätta Mästaren har fått börja taga sig helt så är j. så viss om att Han undervisar dig om allt. Nej! j. måste nu tvärt säga godnatt! för att i morgon få fortsätta.

Lördagsmorgonen kl. 4. Det kunde kanske låta af de mest föregående raderna som j. trodde, att du af mig begärde någon undervisning, men så var icke min mening.

En redligt uppsatt tackes Gud väl och Han vill utföra det härliga. Det är mig så godt att du så der vill göra allvar af saken, icke vill stanna på halfvägen. Nog är det en härlig skatt att utvalja Gud framför allt och lämna allt för Hans skull, det har sin lön, och den det gör han kommer icke på skam.

Angående Tomas äktenskap har jag stundom tyckt att det svört i hjertat, på honom, vid tillfällen som kunnat framkalla det, men har jag misstygat mig och ej sett det, nog vet jag att det ändå gör det, ty nog är han god och förtäfflig och har bästa vilja, men icke finner han motsvarighet för sina behofver. Han bär ett kors.

Nog är det godt och rätt att du tror på Samningens och Karlens makt, det gäller väl annars, men här vid lag får undantagsregeln gälla. Icke har j. känt min fader förr sådan, som jag nu känt honom. Nu genomskådas j. honom, ser satta förhållanden. Skildringen blefve ej skön, om j. den ville göra det är väl öck ej skäl, och kanske ej rätt (han är ju min fader) och vi weta ju sedan förr huru förderligt

inrigning till Lärjungaskapet, såsom Thormander sig
yftat, men förskräckligt farligt vore det om man
derför, att man är döpt, trodde sig vara född på nytt.
Så tror om saken.

Nog hade j. nu meka att säga, men det är så
obehagligt då man ej har rätt till; jag kan ju på
fortsätta i afton, eller i morgon betida då det är ostent
ss, och låta det förwilla sig med det andra som jag.
Så genom Wilhelm återlemnar. Men ett ord
måste j. säga sig innan j. denna gång slutar.
och det är att ett brev gjort på mig ett så godt
intryck att j. ej på länge kannt mig så fast, trygg
och glad. Jag ville blott kunna tacka Gud rätt
derför.

4
häröfver, och allt icke ville j. ha sig verka något mera
mot emot honom, men får j. icke med sig tala upp-
riktigt? Skulle jag väl ^{fin} måsta tåga? Du får icke
hella tro, att j. är alltför ovanlig emot. 'an nej det går
allt, och j. är i allmänhet mera allvarsam. Ja! kära
Carl! 'nog wore j. nu i detta afseende ^{ock} bättre om mitt eget
hjärta vore annorlunda, men det bli väl.

I afseende på Pappa tror j. ej på någon annan
makt än Guds makt som sänder bryter berg.

Det är väl att du ej nu tänker på småtalsena,
det är mig ~~måtan~~ kärare, att hafva en sådan. Han som
är sanadad af världen, än som hela världen upphöjde.
Väke smada ^(världen) de gerna sin kära roan.

Skulle väl jag vilja göra förhållandet annorlunda
ock mig? jag tager sig och slutar sig till mitt hjerta,
och säger, att vi äro brorsysken, och såsom sådana lem-
na vi oss helt i Guds hand. - Om Mammans ord vet
j. ej särskilt hvad att säga, annat än, då vi lämna oss
i Guds hand icke kunna vi då motverka Hans bönhörelse.

Nog tror också j. som du (och tänkte det redan då
jag skref de orden) att du blifvit oss underligen till-
^{j. men ej} ^{Tänkte de och på ett annat sätt} stuckad, för ett högre mål än det, att vi skulle byggas
bo tillsammans. Icke förstår j. äktenskapet, men j. är rätt

att du gör orätt om du anser det så. ^{Blott} Då wär Trälaren
kunde likna det wid Kristus och församlingen, så mäs-
ke det wär wara något annat, något ^{större}. Dock tror
jag att det särlan bli så, bli i någon ^{men} så, som kan
älskade det. Då j. nu så här talas ser j. bort från
oss. Det wista är att det icke är ett ringa kall att lif-
va ensam för Gud. Försakelsen, du hundrade fallt till-
baka; och helt wist är det också, att dem som vilja
redligt lämna sig Herran, dem förer kan underliga.

Det är godt, att det går långsamt för dig, som du gyl-
rade dig; den der brödmagnaden den är alltför farlig. Så
som du, tror också j., att "Läbarna" i allmänhet förblan-
da Uackelsretiden med Nya födelsen. Du talas så sann-
så sannt derom, men Trång, är kretsen som ^{har} ser
det så. Och j. det bli ju bara slände utaf och ingen
Christendom, så de snart anse ^{allt} ~~sig~~ ^{parvigt} och hafva
intet annat än förjura sig derofru och läsa anera.
Nog är det sannt att j. ofta talas så, att det kan miss-
förstås, som nu i afseende på helgelsen, men gör jag
det ej med någon annan än dig, så går det an. Skul-
le du wäro Trång och ej större öfvenskylta, nog finge
j. ofta gifva commentarier till det förut skrifna.
Så du säga, att det går långsamt för dig, hvad skäl

du jag säga? Jag tycker det ej är så länge sedan det
egentligen med dig begynnadt, men med mig. Nu
hoppas jag det bli mera allvar, det vill säga flitigare
kon, nu då j. fått dig till hjälp. Nog har du full rätt
deri att vi i inre motto & vandra hand i hand.

Det är verkligen en förunderlig wäckerkan, eller hvad
j. skall kalla den, mellan oss, såsom du, kände också
j. det, att i de bref denna vecka skrifna, satta min
framför ditt namn, något swart. Jag gick nästan lita
emot känslan, på ett sätt, derigenom att j. tänkte att huru
än helst kunde j. dock med sanning sätta ^{dit} min.

Samma dag kl. 10 p.m. Då Torén så är ute talas det
egentligen ej så mycket och ~~nog~~ är jag wadligen
en tyst tredje således så det beror ^{gent} ~~äro~~ ^{äro} ligena ting.

Det är så sannt, der du säger, att du alltid kommer
tillbaka till bönen, att den är vägen att undsa allt.
Så bli och skälet för mig wid alla betraktelser, ja, i
skola blott börja flitigt.

Tala du så tyst, så tyst och lyri dig om våra intiga
oförstärkiga råd. Det är såkert att det talet är dig myt-
tigast, och så oss lära sig.

Prof. Anjous ord förhålla mig högt farliga. Urist med-
lagges i Dopen ett för, och en begynnelse till nyfödelse, en

Sladen d. 29 Okt. Några ord som ligga för mig när
te j. nu säga. Det föregående är så eländigt och blam-
digt. Det är så mycket själftaget och själfgjordt, att
det i någon t. mon böja antaget en annan form,
utan att j. därför hvarken kannt mite förderf, eller
blifvit derifrån utrensad befriad. Kände vi blott rätt
värt förderf, säge vi nog, att vi hvetkeligen både äro delakt-
tiga af de synder de bekyllet sig för, vi kunde då ej
annat säga att, att vi lide det våra gerningar värdet
är. Gud gifve oss en redlig vilja, att se hela vårt eländ-
de och låte oss då efterhand komma till en rätt själv-
känneom, att vi måtte få se huru vi brytit mot alla
buden! Det är något fullkomligt vi eftersträfvat. Chri-
stenom måste göra fullkomligt verk och tank då Carl
huru outrägligt bli ej det himelskt rena vi uno för om
vi vilja mista vårt egna lif. Det står ju, den som vill
behålla han får mista, men den som vill mista
han får behålla. Vi måste weta huru föröfaren är oss
nara och huru han vill hafva allt förderf.

Ack, att vi blott kom till rätt känneom af våra synder
till ånger och bättnig! men får Gud blott gifve oss vilja
dertil så har han nog utkorat oss och vill gifve oss

mera efterhand; men vi skola attä demppa.

Jag har en liten aning, eller förstånd om, att det blott skulle kännas godt, att lida lidana, på ett sådant delvis orättvisa beskryllningar, om man i sitt hjerta känner dem väl förtjenta. O jag behöfde visst göra bot som så följdt min natur. och att mitt hjerta skall vara så mörkt och så sent till bättring!

Carl. vi måste bära vår själ i våra händer och söka att dock vår ärna själ må blifva frälst. Vi skola ej vilja behålla något annat än Gud allena sedan gifas Han oss nog heliga ting blott vi ej vilja behålla dem.

En gång för länge sedan skuf du att kärleken uppväkt hos oss från helig grund, nu kan det vara orätt att säga något derom då du nu ju ^{känner det} ser sakens annorlunda, men det ligger så ofta för mig. Nej! vi få icke anse vår kärlek helig, men att vi kan återfå den helig genom i Guds kärlek. Nog är den oren om vi blott såget, kände den som den är.

O barnhertige Herre Gud präls våra själar!

Det kan synes som ett hårt tal detta Carl, men Gud alltså oss förvisso alldeles outhärligt och vill ingenting högre än hjälpa våra själar till saligheten. Han skall hjälpa oss fram blott vi vilja. Lita på honom det bli icke förgäfligt!

~~Dem som kunna lita sig på af kärleken som börjar Gud dermed, men sedan få vi akta os att säga lita till som~~

Vi skola förtrösta och hoppas och ej komma på skam.

Orsaken du här säger hvar för tanken på yttre
förening. Thundern förkommer oss såsom en just
den ranna. Vi måste säkert komma till rätta här
med om af ökykheten hos oss, se att vi bröt mot
budet, innan det kan bli för något för Gud bestå-
ende. Det är sant som du säger att det måste
bli i Christi kärlek, men den kan ju blott
komma in till oss i ramma men vi bli för
renaggor och befriade från annan kärlek. Tänk
Carl, att först på kunna syndens ^{öka} böda och då på
kunna frigörelsen det måste vara något. Den
sitter nog, synden, mycket öfver oss än man tror
och kläder sig ständigt så skönt och färgat. - Gud gif-
ve oss ögon att se!

Öfveråt seran j. skrifvit mitt sista brev tyckte j. all-
deles som du att det var förmått att kalla smådelarna in
när, utan att det är mera ett välberättat straff för oss. Jag
blef förvånad då jag såg alldeles det samma hos dig.

Seke ville j. att du skulle pågå genom min skonsamhet
fösta j. ansåg det alldeles, utan värde och inflytelse att tala
om att det något förkommit. Du vet att det som varit i fråga
nu sedan varit i samma riktning, men vill du att j. skall säga
det uttydligare än j. berömlig, annars hade j. tänkt ö. önskat att ni på
skone sig till en annan tid, icke heller tror j. att du har något gagn af min
då utl.

Lördagsaftonen. När kommer j. tillbaka på
dessa sätt, men så får det allt komma enkelt
och natet fram. Hur har du minne tagit mitt
brev? Dock hoppas j. att du får undervisning och
lärning inifrån hvilket du bör behålla och lemna.
Jag ville önska att du kom till så själv kannarna
viest för ^{egen} skuld, men så j. nu så säger du det
därför att du då skulle kunna mig bättre, sannare
se hvad Gud i mig fått verka och ej. Det måste vara
färdigt för oss och Gud misslyckligt om vi ö. hos
andra se det andliga annorlunda än det är. Visst
icke därför som finge man föringa den stora
madden, att Gud börjat arbeta på en syndares hjerta
och att Han vill fullborda det blott vi låte honom
på det. Så om du yttrar att j. kom för oss i son-
dags afton det var all för färdigt och då allt högt;
nog tror j. att Han vill hafva mig dertill, men
kara Carl, icke oroa det att anse första begynnelse
som som var det sedan ett så högt stand! Kom
skag att Gud är ändå den som ser till hjerta. Han
ser ju ändå Han att j. knappast lätt kunna mitt
med menlighet någon minsta del. Ser du man är

så wan att se den första ^{2. förste stegen} begynnelsen som wone det
sedan sannt lif, och som wore det mycket mera
än det i sanning är. Detta är så hela denna tiden
was ende och genomgå så allh. (neml. i afseend på Christa-
dom) att vi ha en och en äro mera eller mindre
selektiga sers. Uti st kunna vi kalla en wan
kar, och se att Gud will hafva den helt till sin gläd-
ja att han fåt börja och hoppas — men vi må-
te söka att vara wassarna i våra inre omömen
om hvad naden der fåt verka, att redligt följa
den inre undervisningen samst icke tillåta oss
att kalla det första för något helt annat. Uti själve
som blifva beömda känner man väl deraf som
det är aldrig så litet blott det är sannt och egen
motwärdighet hos oss, det minsta är redan stort.

Ack, Carl. en "Christi brud" hvad måtte icke det
wara! Jag kan ännu ej fatta dessa höga osäg-
liga hemligheter! Tänk du, en fallen syndare!
det måste der något försiggå, den måste dock
komma till kännedom af sin djupa syndarotten,
att sedan kunna bedja emot sitt förderfennan den
kan komma till något så högt som "Christi
Brud". Hon måste blifva rentwagen först i sammets
blod.

O, Carl. du måste söka att få sedet som det är för
min skull, men ändå mycket mera för Guds, Ack
Hans stora werk, det måste vara något annat, då
bli själen annorlunda. —

Ack att min yta ändå wore hoassare, vet du j.
har ännu ej fått känna roten till en enda synd
och j. är säker på att j. har dem alla i hjertat, men
der nu ett litet begär i hjertat blifvit verkat att den
på kanna tror j. nästan att Gud ger mig mer. Jag
tror att det är enda wägen att på himmelske hos
sig inför, att man får lära kanna och begräpa den
ena synden efter den andra efterhand att den då kan
blifva bortrensad och man får af Guds natur tillbaka
istället som förlorades i fallet. Och jag talar nu så här
som själv intet förstår här af, men andra ha lärt mig
och j. känner att wägen måste wara så. Jag tror att
vi just i den mån blifva delaktiga af den sanna
djupa friden som vi komma inåt.

Uti skola ej se på andra omkring oss och tänka att
de hafva det så, eller så, att det derfore måste wara så,
eller ock som man själv want sig att tänka Guds werk
i förnåft, utan wi skola blott söka att på anden till
lära och ledare, han skall föra rätt wägen —

makarna då Trälsaren kunnat likna aktenskapet
vid något så högt som Kristus och församlingen.

Detta ware icke sagt som trodde jag ej att synden
ändå skulle lada vid. — Harvidlag gäller också det,
att ej se omkring sig på andra, ty då vet jag ej
hvar man finner motsäringhet, utan här hafva
vi också Jesu ^{egna} ord till vårt rättsnöje, och visst är det
att han ej sagt något, som ej genom bönens och ett
allvarligt begär kan wanda oss givet, kan på oss
tillämpas. Men nog finner man det, att det ej
kan bli så, som Trälsaren åsyftat, ernå sin höga
bestämmelse förutan att vi få se synden med dess
djupa rötter, få se huru just det är synd det vi alls
ej tänkt ^{och vi blifva menade} vara det. Och nu måste vi därför sö-
ka till Gud emot våra hemliga brister emot det
i oss som vi ännu icke själfrä kanna, men som
hindrar oss ifrån att helt lemna oss Gud; och det
måste vi nu utan återwände göra oss Carl.

Så vi komma till en sådan självkännedom och
rening då är väl visst icke aktenskapet att förkasta,
utan måste vara något stort. Blott vi skulle
bruka flit och ihärdighet med bön.

Trälsaren sade ju att vi skulle på humoradefallt igen
i denna werlden och sedan evinnerligt lif om
vi försakade för hans skull. Det är just det att

11. Mr. Gud är barmhertig. Han hjälper oss nog igenom
och vi skola intet förlora, utan få en rik del.

Vi skola bedja och icke tröttna, bedja beständigt. Han
sjelf är ju i orden och ovillkorligt är löftet om bön-
hörelsen. Det är ju inget villkor satt huru vi
än må bedja blott vi enkelt gå till Gud ja gå på
honem riktigt, men visst måste vi följa det han
i det ena verkar och gifva akt derpå och icke vilja
grarhålla det egna, bönhörelsen kan då ej uteblifva.

De ewiga orden: "beder och i skolen få" äro ju tryggheten
vissa, de äro icke ord, utan de äro anda och lif, Trälsaren
sjelf. Vi skola blott hålla fast dem och ej släppa af
dem. Jag kan ej annat än tro att Gud skall uthjelpa
oss, men oss får ej heller släppa efter, utan bedja att
på en hel vilja att ^{hafva} honom allena. Vi måste bedja
att hela vår egenhet, vår egna vilja må bli dödad
och hela vår vilja Gud öfverlåten, då först när det så
bli kan han göra stora ting med oss, då bli allt
hans verk och hans sak och icke vår. Hvem vet hvad
Gud vill benåda oss här, denna lilla tränga drö-
till för oss inte, därför är wår outräglig att vi lemna
oss Gud helt och ej vilja behålla något. — Hvad kan
väl ^ä härligare wara än om vi kunna få Jesum i våra

hjärtan så är och då blija något för Hans rike. ³ De
är ju intet förlorat, edel vinst, blott. Icke tror jag och
wara många som hafva det som vi och säkert gå och
vi många ensägar innan vi säll lära oss första Jesu
egen röst i vårt inre, men då vi ju hafva Trälsarens
egna ord att sätta oss efter som ju måste wara sannin-
gen, så må vi ju då tryggt och af hjertat gerna kasta
bort alla människo systemer. Vi borde mera betrakta
Jesu egna ord och söka att på hans öfver dem. Jag är vis-
st, att blott ett af Hans ord blifva oss säll gäst gjordt
af andan för hjerta och förstånd så blifva det oss en
större skatt och wisdom, än mycket, mycket vi an-
nars kunna inhämta.

Förnuftet tror jag hindrar oss hwat och en mer
eller mindre och nu ger jag dig en warning därför.
Det efterhand af Gud upplysta förnuftet måste
sedda hvad hjertat erfår och är visserligen en stor gåf-
va, men icke får det förskrifva Gud säll att bereda
hjertat till sin bön, eller att uppifrån en till
sin. Nog wet jag att ej du vill göra det, men icke kan
en warning skada för det naturlige förnuftet såm är
så mörkt i Guds sak, och wåg med spalen.

Jag förlitar derför att hvarken du vill släppa sakan
det efter det ewiga lifvet, eller att Guds kärlek i Jesum
släpper dig, men nog skägg kommer jag det löstet du

gaf mig, att gifva mig det om du känner ditt inre lida
skada. Nog tror jag att vi få wara mera waksamma
än vi ens kan tänka, ty visserligen vill den osynliga
anden som är war fenide blanda sig med i allt, och nog
vill han bra gerna hafva oss under sig. Dock hafva vi
nybegynnare ju intet annat att göra, än börja och derige-
nom i komma inåt och lära kanna oss sjelfa, vår djupa
orenhet, så att vi ^{lä} nå och ber om ett rent kyskt hjerta
och då få vi också bönhörsen. Petrus säger ju i 1. Guds teln
1 cap. 22. v. "Sedan (då) I hafven gjort edra spalar rena i san-
ningens hyonad, gemern Andan, till oskrymtad broderlig
kärlek, älskar hvarandra utan otruwans af rent hjerta."

Detta språk visar ju att ~~ett~~ ^{ett} ~~en~~ vi kunna erhålla ett
rent hjerta, och dermed älska och det måste wara nå-
got annat än den kärleks vi nu hafva innan hjerta
blifvit rent. Detta är wäl här i afseende på den
broderliga kärleken, men säkert kan det tillämpas
på all kärlek. - Språket har jag här skrifvit af
efter den nya öfversättningen, der står så skum jag skry-
ven "Sedan" som bror Carl sade att det wone säll öfver-
sättningen.

Nog måste det ändå Carl i nya Testamentets
tid kunna finnas ett santt andeligt aktenskap, bod-
ket ju måste wara ett stort klenodium och wäl wara
all uppfostring och försakelse. Hela människan må
kunna renas och det blifva ren helig kärleks melle

Då j. tänker efter med förnufhet synes det mig
så besynnerligt, att j. kan skufva så här, jag till
dig, men det är nu så, att j. får och gör det. —

Det är något hos sig, en hård massa omåning-
om biddad, ^{syndkennista} hvar ej är att undra på, men den måste
ändå berot, den måste förmåttas i öfverlåten
undergifvenhet för att vara ett hinder för Guds verk.
Huru är j. allt bra säker på mig, att j. har rätt.

Sådana der uttryck du har, Thundern om etc. Thundern
om ett annat gällande framtiden är fasten deraf.
Du förstår väl huru j. menar?

Säsende på ett "rent hjerta" uttalade om, tror j.
det gamla, att förnufvet måste tåga, att vi blott
ha att lifva det, den som vill weta det. Huru
må wara antyd, att vi ej kan göra oss begrepp om
hwar Gud kan göra i den fallna menniskan. Då någon
sådan fråga uppstår i den själ så gå ej och sök
stod i systemet, utan låt den den då heldre wara
obeswared till dess du får genom Anden lära det.
Då det nu står saliga är de renhjärtade så
står det ju så enkelt, icke står det der bredvid, de
som genom syndaförståelsen blifvit sanna förklarade.
Ullst icke som skulle ej jag tro, att Kristus är
enda medlet till saligheten, men det är en sak, under

Den 3 Nov. på morgonen. Ack! att den der borden nu blifvit
dig lättare gjort. Genom borden haffas jag den skall blif-
va det. Man kan intet taga sig själv, men skulle Gud
gifva dig mod, att taga det så: att jag har ju allt wäl för-
hitt, by den synden hafva vi nog djupa det alla af i hjertan
och vi weta det ej, för att Gud får uppenbara det för att
vi så se in i våra hjertan och blifva rensade, och dessa
tom är ju Gud den som ser till oss och sätta dommer. Sän-
ningen måste ändå alltid segra och lognen warda till intet,
den faller med ett stort fall. Jag tror att det blefve sig lättare
att lära det om du kunde taga det så, och det söker du nog
ändå att göra. — Nog kan j. tänka mig, att det skall wa-
ra swårt, jag ville taga den af sig och lära den om jag blott
det kunde, men j. haffas nu, att det skall blifva lättare
lättare för sig. Ack! vi ha ju en så säker tillflykt som vi
så gå till med alla, alla våra bekymmer och Han vill hjäl-
pa oss, Han ålskar oss ju så. Att också genom oss borden
blifvit sig ökad. Det war ju så lätt att att du trodde så der
om m... hwar det måtte kännas dig swårt. Du sade att det
på flera sätt werkat störande på sig. Att den oron må-
te nu vara afvärdad det är idel falska poster, nej! förvisso
eger du också i mamma den mest deltagande wär-
blisäga den minuten för hennes sanguiniska lynnes

skuld, men war öfvertygad att det ej finnes minsta
skymt till misstanke om dig hos henne utan idel hjer-
tats wälsönskan. Hvarje gång vi höra, eller hafva något
gott andgar henne ej en innerlig önskan att dock Some-
mad! Skulle du wäl ej kunna dig i oss hafva fasta vän-
ner då andra vilja dig und? Du skall få se att ett myk-
te som är i en liten vrå snart försvinner och sanningen
kommer fram ^{aktad och} blott vi nu söka löja oss och förhålla oss
stilla. Nog har wäl nu detta merkat störande på ert
förhållande till henne, men nog kan det wäl bli för
gott åter, är der någon tagg, som wäl ej wore underligt,
så kan wäl den ändå alldeles förswinna? Jag wille ej äta
du skulle hafva någon falsk lördä då du ju ändå
har så många, nej! du får inte ha det och jag tror
att den nu är borta.

M. måste wist kannt detta på sig, fastän hon
ej tydligt wistte hvad och hvar det war, men i Öns-
sags unörade hon så mycket hvar det med dig war,
hon sade att det kändes så besynnerligt med dig, hon
wistte ej rätt. --

Detta är en ökens tid. När vid ett samtal har det
förekommitt hvar alla halika Gud welat bereda till
en allwärdigare Christen som måste haft en ökens-
tid, en tid så de varit afskilda från werlden och men-
niskor. Nu har han afskilt dig och tagit dig ut från

menniskor, nu har han lagdt bördor på dig, säkert wilt
han nu härigenom uttage dig för sig helt, wilt bereda
och dig. Nog synes det att han gjort detta i kärlek.

Blott du nu kunde rätt begagna denna tid rätt, detta
lidandestid, så att du helt lemnar det egna jaget
förlorat och låter det gå under, und orka ganska
en Kind der hebe Führung Gottes lasset, så skall
förwisso andra tider komma då du skall känna dig
fuggerot både inifrån och utifrån. Dem Gud utkora
och wilt uppfostna måste det ju så här med, han må-
te förä dem på sådana wagar om de skola kunna kom-
ma in i Gloriam, på del af Hans wäsende. Han behöfver
icke wi all uppfostan för att smaningern komma
in tillbaka från war bortkommenhet, till gemensam-
het med Gud, som ju är warit ursprung? Bomen är
ju den enkla wagen och att lyda samwettets röst.

Inte kan det förmerörade förnuftet på något wis leda
oss till Gud, utan blott att hjertat får bli Hans verk-
stad. Det är juist det att han wilt hafva dig så helt,
derför låter han så mycket yttre tillstötta för att
dränga dig rätt till Gloriam. Ja, måtte du icke li-
dande få känna Guds kärleks tröst, och måtte det bli för
ett helt begär hos dig werkad att gifva allt ert eget
förlorat, att wi må lemnas oss Gloriam helt!

det du j. först skrif om, men de ha onskat mig till bön
och biddande. Vi få dock alltid återkomma och beja om
förlåtelse och förbarmande, beja om ett redligt uppsat.

Jag tror att i början medan ens hjerta, och så
ock kärleken är så ören, har ^{vi} ~~män~~ af nöden, att vara
så waksam och fruktande och bejjande, att allt må
ske med återhåll. Förföraren är oss ock så nära.
Vi kunna säkert icke tänka oss huru han söker
att få oss på alla sätt, och öynnerhet genom kärleken,
det är förförelsen ^{tyd} närmast. Ack ja! min dyra Carl
bön och waksamhet. -

Vi få icke tro oss exasit mera än vi ha, och
stå vi oss själwa i wagen, utan vi måste se det som
det är att han får öppna wara hjertan något för
sig, bejjat förbereda oss och vill ock göra sitt werk helt,
men han fördras hela wara själs begär och att vi helt
enfaldigt afwärlerna oss åt hans leorning.

Det hade warit godt om vi sist last tillsammans
det skola vi göra när dertill här näst bli tillfälle.

Jag tror visst att mamma snart besöker sig här
har själv yttrat önskan derom. Om det der talat kan jag
intet säga det kommer ju an på huru om kanne det.

Skulle detta mitt bref verka som de näst föregående
så der hårdnande på sig så skulle det bedräfva mig. Hela
mitt begär och önskan häruti är blott att vi ^{bäda} innerligen

Lördagraftonen d. 18 Nov. Läsom om varit ifrig att få yttra
det dina första rader innehålla, så måste ock jag bekän-
na, att jag har syndat, min synd tal icke, att om ens
inom sig motsäger mig; jag har förut fått bestraff-
ning för samma synd och dock åter fallit. Du beder mig
saga om du på något sätt förgatt sig mot mig, ack! så
är icke meningen med samwetsföreläelserna, derom vet
jag wißt intet att säga, men så måste meningen vara,
att vi skola gå in till oss själwa, till wara hjertan och
se hwad vi syndat mot Gud. För honom bekänna och
beja om förbarmande. - Ack Carl, vi skola rätt med
fullt allwar gå in till oss själwa och beja, att vi dock
måtte få känna vår innersta ökyshet rätt och att
Gud måtte döda den hos oss. Du måste förstå att jag
ej menar det sinnligt passionerade, men ändå den
myckna ökysheten som finnes i den naturen. Det
går nog ej så fort att komma underfund derom, men
blott vi vilja allwarligt och redligt gå det nog an på.
Du säger ^{och} att du ej egentligen wet hwad vi felat. Så
kunde den få säga, som endast hade sitt blinda förnuft
att följa, men icke vi. Då Gud bestraffar oss i samweten
så weta vi ju redan, att vi felat och syndat och så ha vi
blott att gå in med bön, att hjertats synd må blifva oss

uppenbar, vi ha blott att tugga om nad. Det natu-
liga förnuftet får då rakt inte blanda sig deri. Det
är af stor wigt för oss, att vi komma till redlig samvets-
lydnad. Det måste ju smärningem komma till ^{red-}
lig en wandring i Andans lydnad och ledning såvida
det är allwar med oss, att vi veta, att vi äro bände då
vi gå och gå efter vår egen vilja och tycke. Ack, jag ser
så ofta hur ynkligh det blir allt, då man måste han-
dla efter sitt eget tycke, innan man ännu kommit
till denna inre wandring och ledning. Dertill kommer
man ju allena genom bön och samvetslydnad, inre
trohet.

O Carl, jag har ett tungt ansvar, utom det för min
egen själ, halar och en mycket på mig, du som sä-
ltar på mig, och allför lätt i mig är jag för biddans
allwar. O, we mig, om Jesu dyra barmhertighet gånge
förlored på mig, på oss. Du går ju inåt och vill
bli en inväntad Christen. Ack min dyra Carl det
är lifvets väg, att så erfara ordet lefvande i hjertat i san-
ning, derefter skola vi rätt hungra, nedläggas utan åter-
wands vår hunger och vänt begär inför Jesum.

Säke kan det yttre ordet göra salig, utom att hjertat få
sanna del deraf. Nu Carl, skola vi beja om en helt
allvarlig vilja, att så weta Guds väg och blifva för

på den och må vi då villigt lemna hvad vi kärna äro
oss till hinder. Jag kan hjälpa, att detta så ofta återkom-
mer, att jag tror att det förnuftet har klart för sig, det som
och har klart och ej gärna vill lemna är sig till hinder.
Jag menar nu blott så, att om du förinner, att
Gud vill verka i ditt inre och föra dig annorlunda, än
du för haft så klart för dig, så wille jag så innerligen
bedja dig följa denna Guds inre orsagning och ver-
kan i ditt hjerta och ej stå Gud emot genom ^{föret} fattade
begrepp.

Om hårda massan kan jag intet ^{annat} säga, blott det
att allt, allt ^{blir förtägit} i samma mån vi komma inåt
i bön och öfverlatenhet, i samma mån det gamla
afväs och vi istället få del af nya lifvet i stället

Jag tror att ett sådant skryssat ^{af C. S.} medfara stor fara,
troheten som inre har bestämt andra fordringar, höga
heliga sanningar blifva så formenskliga, det kännes
alldeles som ord utan kraft. Detta vare icke ansett som
ett hårdt sommande, men jag anser att man bör
framhålla sanningen så tvärt man känner den, ty
det finnes i hjertat så oändligt mycket skymten
och man kan ej blifva lös öfverfrån om man ej frösk
ger det ena från det andra, man bli själv delaktig af
samma. — Nu känner jag ej mera fördrätsel för

Nu öfver mig. wänns öfver mig.
 Nog kannes det bra godt att j. egen en sådan wän som jag i öfver mig gör, som j. kan tala om allt, allt. Icke måtte det wäna mangen beskäddt. ja. jag förstår ej ens saken en sådan gästa, nog måtte den ha sitt answer.
 Och, du goda Carl. j. langtar efter något från dig!

Lördagsmorgonen. Nu har j. fått lösning på mina frågor. Inen war här i går. Litar man på Gud så. Nog ersätter han ~~från~~ saknaden af annat, men i nödfall kan du wäl skaffa litet, att det icke är ett slafiskt twång, men ett offer för sanning och kärlek. Det är orätt att säga ett offer, ty det måste wäna till war egen nytta, att vi skola blifva drifva att tro och lita mera på Gud allena, och att så gå med all flit till honom, ja på flera sätt bör det blifva oss nyttigt. — O. Herre tag du nu oss båda och gör oss helt till dina, såsom dig tackes!

Då detta nu förut blifvit skrifvit och handlat just om det, hwarom T. n något talat tror j. mig ej göra orätt uti att wäl tillfälle lemna dig.

Atti detta lilla brev j. igår afse af lilla Emil fick mot- taga står det visst, att ^{det} ej för någon finge wisas, men j. tror ej j. gör orätt uti, att visa det blott åt dig, anora kunna ej weta att j. har någon så nära som du. War det ej orätt serdes och smält af lilla Emil. j. har intet talat med honom om saken. — En gång frågade du min C. Blin xén kommer hem öfver mig. har förut att swara, påstod mig. 'han kommer ej hem på ett år.

Jag skufver nu af här det j. i Tisdags förmiddag skrif på ett annat papper. (Det har blifvit några såda omskrifna på det förra pappret och därför skrifver j. nu om det.)

Ullt band hårdas i elden, det får gå igenom det ena proppet efter det andra, men det bli blott desto starkare derigenom. För oss är det nu af stor wikt att låta slagget brännas bort, att ej wäna rädda oss för. Fjenden rasar emot oss att det synes som wone det något hwarför han fruktar sig, något som Gud wäl ha fram med oss. Hwarför skulle han (fjenden) ej eljest hafva någon ro för oss. ² Mina han i sina reos kap. Det gäller wissserligen för oss i full mening, att vi bruka allt allwar för att söka det enda nödswariga, att söka att använda denna förföljelse, af Gud tillstadd, oss till goda saken. Han det amnat. Vi skola allenast hålla oss till Herren under allt. Han skall ej öfvergifra oss. Må då hela werlden utskjuta oss, den skall ej kunna besörja oss den del vi då i Herren undgå. I anledning af dylika betraktelsen slog j. i mändags afse upp i Bibeln och fick upp Herzekeils 34 cap. Mina ögon fällo på de orden: Och jag Herren skall wäna deras Gud. Der är och så sköna språk om Herden och faren.

På Lördags morgonen fick j. upp Luce 10. och 13 v.
Thunna vi blott fatta denna språken med rätt lif-
vande förhållan skola de stötta och styrka oss: allt
Det är ju ej på människor vi ha att hoppas, u-
tan vi hafva ju blott att se efter Herren som
upptager oss om än alla människor förkastade oss.
Detta har nu blifvit hos mig förantlet genom en
ny framminnelse af det gamla slaget. Du får icke
taga det annorlunda, och du gör det nog ej heller, än
att vi båda ha blott att bedja så innerligt vi kun-
^{att vi må lära}na taga det så, att det bli oss den välsignelse Han
i kärlek oss ämnat! Och Gud älskar oss, derför måste
te Han äga oss. Vi måste akta detta högt. o. vi
oss om vi skulle gå misste om de dyra skatter
Gud vill gifva oss genom tuktan, derigenom att wer-
den utkastar oss, vill han ju att vi skola söka och
finna hela vår del i Herren.

Du skall också weta huru jag hela min tid haft idel
gödedagar för naturen, att j. stundom undrat om sta-
den haft kärlek till mig, då Han ej sände mig
något annat som ^{var} så esforderligt för uppfostran.
Nu åter, måste du, om du kan hjälpa mig bedja,
att ej detta matte gå mig så förbi, utan frukt för
min själ, för min hårda, döda naturens skuld. Han

sjelf måste lära oss det, annars går det ej, men vi sjelfve
måste också söka ^{med all hjert} derför allt hos Herren.

Det kan väl ej, nej det får ej det minsta göra mig ondt om
mig så du se att allt är mig ämnat till nåd och väl-
signelse och pelet är hos mig om ej så blir, men jag
hoppas det bli till nytta. Blott något gjorde sådant öf-
fent intyck hos mig, men j. är allt bra här.

Det var egentligen första sidan här af som är med de
landen sedan Lördagen. Kl. är nu 12 och j. längtar
efter en budbärare, som är mig kär hvar det nu är
må vara. Så se kanske wärdet är för ogynnsamt
för sådana der små att waga sig ut och icke får jag väl
finna mig ändå.

Tredags morgonen. Blott ett litet "godmorgon." Intet bud fick
j. i går mottaga, eller affärda, men det är godt att lära sig
finna sig ändå. Inte war det mig så okänt att få ²hannas
ord den lilla försäkelsen. Hvar för j. isynnerhet längtade efter
något meddelanden i går så war det för att få del af sina
de yttre makt och steg du tagit. Icke utan oro afväntar j.
underättelse derom. Jag försöker att wara afwaktad och hop-
pas och tro, att det skall efter Guds ledning, men j. måste
säga dig att j. med oro och bafsan mottoge underättelse att
du tagit något steg för Herrens and. Uppringtigt har j. aldrig
haft lust daför, men som j. ej kan lika något digne
har j. ej welat säga det.

måste de nyss nämnda orden ju vara stanna
då Lärningen sjelf uttalar det dem och människor
tillägg få icke göras till Hans ord, dock må jag nu
toga det där blott in i förståhet. — Det Carl
enfalden! — det finnes ju ej tecken till system
i Tralarens ord Han till sina Lärjungar, vilka
som med honom wanorade, uttalade, så Han
rade dem, att det enda medlet att komma in
i Guots rike war det, att de skulle blifva barn.

Derigenom att du har en rik själ och allt
från barnhooden varit oförstadd är det en viss fri-
het och friskhet, en viss öfrenhet du saknar i
umgänget, det kan förefalla som om du något vill
gemma. Detta förundrar mig icke till det minsta,
ty du har ju alltid Carl fått gemma dina öfvarste
behofven, om och icke ens för dig sjelf fullt klart.

Nog vet jag att du ej vill något gomma, men jag
skade så innerligt, att det genom inre utveckling
utvecklade sig ett mera öfren och fritt broderligt
umgande. Du skulle sakert sjelf hafva gott och
glädje deraf. Dock vet jag att detta ej kan blifva genom
nagon yttre väckelse, eller anmaning dertill

doch kan det tjena till en liten väckelse, men alls
kommer nog efterhand en nyfrån. Om man än
tycker sig erfarit mindre ej vara fullt viss om
det rätta så må man ju fästa sitt sin mening.
Enfald och enkelhet lättnar allt vägen och förkom-
manden. Enfaldig lyntebon vägen till allt.

Las Psalmen 242 den passar dig Carl, den
föregående är ock wacker. — Det var i Psalmboken.

Börja. Låta Gud verka i hjertat.
Vara ofverlåten och enfaldig.

Söndagsmorgenen. I går kl. 11 var Hanna hos
dig, men förgafes. det war ej att undra på och icke
gjordes det något heller. Jag wet icke om du såg
oss i går vid Skeppstorn då du gick der så långsamt
och tänkande förbi. I war ock med. Då tänkte jag
allt mycket på huru du kände det, jag önskade
du ej sett oss, som jag nästan tror.

I går war här framman de Lindgrens m. f. —
ack, den arma anden! — Hvad wärlden ändå sätter
djupt i hjertat, komme man blott underfund
med den.

Den som ändå en tid finge vara i ensamhet

och afskild. 'I början är man så swag, så alltför
sländig, att det minsta förtror en så, att det icke bli
någon wandring i andan, något hjertats ständiga
wandande till Gud, derför ^{tycker} jag, att om man en
tid finge vara afskild skulle man kunna styr-
ka och hållning i sin wandring sedan. Ja, nog
är det så ock. — Nu genom ständig utalwandhet och
månfald så vill det icke bli något lif. — Allt
är ju så förunderligt om hwart annat, att det ej bli
att låta, att skilja sanning och lofn, det till hofus
visserligen, att vi efterhand få mycket lys. Hvad
man ändå mängen gång får se sig vara berottom-
men just der man tror sig war hemma, men det är
ju så godt och ^{att på sig} vat, ty då kan man ju få det rätta!
Ack Carl, Carl, det ewiga lifet! — måtte vi blott ernå det!

Ack, kära Carl, skrif några ord med Hanna till
mig, att vi få weta huru med dig är. säg mig då om du
kan just om det är.

Gud ware dig nära i hjertat.

oss oragas på så många af- och om-wägar ^{hvar} på vägen
till Faders hemmet. Sakert wille Han att wi hett
och hallet komme in i Hans hjerta.

Det är så swårt att försöka och afstända, det är som
wille jag säga annu något om dock wel jag intet ord
wi har ju blott samma tillflykt med allt.

117-84

Onsdagsmorgonen. Du har alltid sagt, att jag
ej talar rent ut om dig personligen och jag märker
all med samwetsförelässel, att du allt har rätt. Det
har wänt ett stort fel dock ej af brist på upriktighet
utan af brist på noggrannhet eller af klart och
fritt sanningsöga. Jag tror att fienden begagnat orna
cousiner till ett medel att hundra dig på vägen. Han
är oför all beskufning fintlig och angriper oss just
der wi äro swagast och. 'hwar han ogerna släpper dig.'
derför aförmattan waksamhet, ty han kan icke
fa ega dig. - Det är något hos dig som måste lyftas
och försakas, som det nu en gång är så, att du will
fram på salighetens väg. En lust du har att tala
med fruntimmer och barn. Följ du naturliga för-
ståndet kan du ej anse detta annat än blott rent
af dåraktigt och således alldeles utan sanningsgrund.
Naturen kan ej fatta det som ett fel, men går du
in i ben och uppenligt beder, att hjertats grund
härutinnan warda dig uppenbar, så bliver du warse
en djupa syndarat, monne ej Carl just okyskhetens
rot, som finnes i hwarje fallet, hjerta innan den
i bonen genom Guds kraft warder försakad och

genom Adams fall

dödad, men det måste det ske. Det skulle smärta
mig obestämligen om fienden nu funnit ett skilja
oss åt. Du förstår, att jag nu endast öfver själens
förening, nej, våra själar på icke skiljas utan tvärtom
skola de blifva förenade i anda och sanning. Ueber-
anden den har ändå en sådan makt och gifter
så sin anda om så fint och omärkligt.

O, Carl, nog kan striden blifva bitter, brytandet det
en först smärst, men ock det yttre dock. Segerfrejden
och nya krafter utblifva icke! - Hvad säger wäl
nu ditt inre honom o, dyre wän... två viljar vilja
wäl låta göra sig gallande, men vi skola bedja att
hufvuds må blifva den maktigaste.

Wärldstale är ock ofantligt störande och hinder
de för anden och aldrumst om det sker gerna, med nöje
med viljans bifall.

Nog kan du nu tycka att jag tagit hemmarna
för mycket, men se till mitt uppsat fastän och
bräckligt!

För all del måtte wäl ej jag hämta på något vis
vilja ställa mig renare o, nej, men jag ville gerna
blifva det och tror, att vi båda blifva det, om vi blot

söka att redligt vilja våra själar lif och lemna det oss
hindrar.

Många skulder har jag i afseende på mig, jag har
ja ändå fått varit tillsammans med dig och så
litet af lifuets sanning, så litet praktik. Ja, Carl
så sannat kan du och måste du lägga skulder på
mig, men må vi nu gå in med allvar och i den söka
sjelfkännedom och förödmjukelse. Tycka j. mig känna
en känsla, en anring om något sannat lyfeligt och
skönt.

Jag tror bestämt och om du ock ej sjelf ser det ^{klart} att
dette worldsallskap ~~ett~~ har varit mig ett hinder denna
tid i Guds uppfostran, uti Hans verk med mig, men
kan du försaka och lemna det nu, så får ja Gud mig
så mycket helare och då blir prestelse och fast till
salighet. Så har jag känt det ibland, då jag fått
i yttre synd, att det varit mig till walsignelse, då
det fört mig till sjelfkännedom, varit ett medel dertil.

Såge vi alla de smärter som omge oss så kunde vi
wisst icke hafva ett ögonblicks ro, men då vi nu ändå
weta det är oss vaksamheten så af nöden. Waksamhet
att vi ej ge vår last bifall att prestelsen får tillträdas.
Nog lider Guds Faders hjerta smärta då vi låta

Lördagsaftonen d. 2 December. Fastän jag tänkt att jag
nu på en tid skrifva, så j. känner det, att j. alls ej
kan göra det så, att jag dermed bli fullt nöjd eller att
det är bra, så får du ändå nu några ord. De ord
flyta dock just ur den källan, just för att jag känner det
så, vore det mig så hårt att få om också blott en rad
från dig och det är derom jag härmed ville bedja dig,
men gör alldeles som du sjelf hårt det, får jag och ej
nagot snarare så är j. ändå stilla och tror att vi båda ge-
mensamt ligga vid Jesu fötter.

Alls icke har j. varit orolig, men j. skulle ändå vandra
så mycket, att icke mina ord till dig varit de rätta,
utan att j. finge åtminstone blott ett ord från dig, om
det varit något störande, eller illa i mitt brev. Hjertligt
glad blir j. det skall du weta ^{om} jag vid något tillfälle
får några ord, men annu en gång, vet att j. huru som
helst är lugn och stilla. Det kan icke vara så ydligt
det är en djupare och fastare gemenskap vi söka.
Idag, sådeles vid middagen hade j. en sådan känsla
af dig, j. vet ej rätt något namn derpå, och det behöfves
ej heller, du kändes mig så nära. — Vi ha idag varit
till Skrift.

Också jag har, såsom du, satt mycket stillhet på lan-
det nu, att det synes mig så tydligt huru som ~~det~~
denna tid, är en öfbar uppföstrings-tid för oss bå-
da.

Lörd. Du tror väl ej att Hanna går i Guds tjänsten;
dag för dessa obetydliga raders skull, men då hon nu
ända går kan de ju på måfå så kanske jag hell
snart får svar antingen muntligen eller skriftligen.

Du vet ju att j. är lugn och du gör alldeles som du
känner det, icke behöfver j. många ord.

Med att skriva menar j. d.

42

Den 2 Jan. 1855 på aftonen.

Jag har glädt mig mycket åt morgondagen,
men nu så den nalkas så är jag fruktande.
Det är ju blott min egna vilja och lust som
vill bli uppfylld. Ännu är jag så helt i den eg-
na viljan och icke i Guds, att istället för att det
skulle vara min lust att på göra Guds vilja
säger jag dig nu med tårar att det för mig, för
min djupa egenhets och mitt afalls skull är försä-
kelse att blott i det minsta göra hans vilja. Jag vet
nog att det icke borde kallas försäkelse då det just
är vår egen otydliga oödliga själs lif som derpå hänger,
men det hjälper till intet att här säga "borde" eller
"skulle", ty sådan man är, sådan är man, vår vilja
är nu en gång genom ^{skild} fallet från det Gud vill och
vi arma vilja icke icke af naturen vinna salighet i
Gud. Iaken hjälper ju ej annorledes än att den
gode Herden sjelf uppsöker oss, att Fadren sjelf
omskapar och franyttföder våra arma förderfvade hjär-
tan så att vi i ^{korsets} wäsende och sanning en ny människa

94

födelse som endast astunder och begär Guds vilja.
Wäl behof af Tröst som till ånsvärskheten från oss
fått mått allt vara såvridligen stort. Wäl talar
jag i färdets nu så ^{en lät} jag ^{en lät} känna fallet, men genom
det lilla jag sett och genom målets storhet som
icke dragas ned till oss utan vi måste till målet
^{är} ~~vara~~ det mig dock så.

47

V

men det är wårt genom ^{synden} förblindade förnuft som håller oss så olyckligt bundet i sina snaror och ej vill erkänna annat för synd än som det är wårt att så benämna.

Säsende på det vi talade om hos dig och här i början så tycker jag att jag upprigtigt ej afser mig och tänk ej det minsta på att du skall söka vara öfpenare mot mig om du ej annars har det så, det är ick så j. menar.

Jag ber dig ej skrifa, ty du vet att du i det helt och hållet kan följa ditt eget inre, skrifa eller ej, kort eller långt, men yta du skrifer så råder du mig ju rent ut frukta ick det minsta! Om det så för dig ^{du vill} att så skrifer du ju?

Säg mig om det gör obehagligt intryck att det ofta åter kommer det samma i mine bref. God natt!

Älskade. Du tycker jag, att det wore så bra att snart få tala med dig om möjligt en längre stund, att smida sådan jernet är warmt, få se om något sådant tillfälle gifves oss. I Dy. ka kyrkan är ej något skäl att gå, träffades vi och du ha vi intet godt deraf, och jag bli mera stord af att gå och höra i allmänhet, än om j. får vara den stund^{en} ordid hemma. I fall du ej förstår detta hos mig kan j. ej i skrift göra det klart. Jag får rätta der just det jag behöfver, just det som hör till min väg der j. nu är, sedan om j. får komma längre så får j. sakert mycket godt af äfven det minsta tal Gud. Blott Trälsarens namn nämnt till och med af en frust som utan till är, kan en i Gud from själa hafva

Nog vill jag att du skall bli öfpenare mot mig om du ej annars har det så, det är ick så j. menar.

Swad det andock kannes halft och afbrutet efter en så här kort stunds samwars. Dock må wi ej skylla allt på stundens korthet, utan ock sätta mycket på wår egna halft. Nog är jag wiss om Carl. att det ligger sanning till grund i hwad jag i eftermiddag till dig yttrat, men ick så att jag skall inse grunden hos dig, eller tro mig genom g. några ord kunna föra dig att inse den, ty jag wet att hwarje inre upplysning som lander till människans sanna själskänedom inför Gud ick kan komma annat än från honom sjelf. Endast så kunna man fattiga ord blifva till något godt om de för dig blifva någon liten anledning att med erte hjerta gå inför Gud och hos honom söka kännedom om den innersta grunden hwarifrån yttringarne utgå. Och då bli ja syndens, dess yttringars en orsak till salighet så de blifva ^{gjorda} henne ett medel till återupprättelsen hos Gud, till återgång till Faders hemmet, det af den arme bortslupne ^{sonen} syndaren, förlovade hemmet. - Jag wet nog att det ej hjälper, eller stärker brodern att så här utwäntas bestraffa, förbrå honom så jag ej sjelf färd ett hos sakt och tillintetgjordt hjerta som sakt kannt hwar bittert det är att synda emot Gud, och hwar surdande så synden skall slappa taget. - Gud vill wår salighet, men wi vilja den ick, wi vilja blott lycka efter wårt lättsliga sinne, som just är ewigt föderf.

Oaktadt det jag på första sidan yttrade, så då jag
nu kommit in på att tala om sig själv så får jag
ännu något fortsätta dermed. Ack, min dyra Wan
det står rätt bittert för mig huru Gud i kärlek så vill
själa sig in på sin egen väg och vill fostra dig till
ett medlem af ett annat slagte än denna werldens, men
att du icke vill. Vi skola ej nu gå ut och reda detta om
viljan i begreppet, utan enfaldigt som barn förstå
hwarannora. Min kära Wan, inte vill heller jag min
salighet, men jag vill nu längta och begära, att
Gud dock måtte se till mitt swaghet uppsat och
göra det starkt till en redelig väg inför Herren,
att hjertat i sanning må blifva Hans boning istället
för alla orenligheter. O Carl, våra själar äro ju så dyra
och borttill all våra bröders. Huru skola vi wäl stå till
ansvar om vi nu hasteliga skulle fram inför Guds
om. Huru ha vi anwandt den nåd och allt det Han
gefoss här i den osagligen dyra nådatiden?

Är det wäl wärth att vi offra våra själar för att be-
hålla werldens wandkap och af den blifwa aktad för något,
men det är ej egentligen den yttre werlden, som är oss
kärast, utan den vi ha i vårt eget hjerta som i det
ytte finner lust och frodas. Då vi nu wete att det
är på det lilla för hvarje dag och stund som lifvet be-
ror, huru wida vi late uppfostra genom lydnad till barn

af Herren i hwilken allena är salighet, så är det ändå för-
skräckligt huru vi kunna lata synden och dess bunds för-
wandt våra själas fiende hålla oss så i synden bundna
och icke vilja lämna ens det tillä minsta af Gud på
det att wägen till lif och förening med Herren må
blifva oss mera och mera öppen, och vi så winna styrka mot
våra fiender.

icke tror jag att vi så wänta på några starka nåderörelser
och Guds dragande, utan just taga warde på det minsta begär-
an sucken som uppkommer i hjertat och afven så vi äro
tomma och kalla söka samlas oss i ensamheten till

Herren, Han ser nog an det minsta och ger oss allt
fort mera efter som vi sköta det. Detta är till mig själv
sagt i första rummet häruti är jag så försurnlig.

Förlåt mig min kära Wan, det var icke ^{hå}sagt, som ej från
aninat är från det onda hjertat, det jag rade sig under vå-
gen utgående om att du så sällan var att sjunga hemma.
Huru rätt man än kan ha, är det alltid orätt att säga
sådär, det gör ej något godt intryck. Allt sådant kom-
mer då från det fördorfvade hjertat, som ständigt är far-
ligt att dömma sin broder, men icke sig själv som
är så mycket mera skyldig.

Du har många gånger till mig yttrat att du känner
att det, eller det är sig ~~skadligt~~ icke löstligt, utan helore
skadligt, men då vi blifva det warse blir det oss då icke
oswändigt att gifva oss i lemnandet det därpå. Må
det synas än så ringa och obetydligt så är det ju stund
nog om det bli oss ett medel att hindra föreningen med Gud,

om ja kommer huru skadligt, men om jag inte skulle med Guds till sin barnskärighet (Guds) att den tid måtte lata

Du genomläser ju naturligtvis Carl först mitt enfaldiga
 bref och om du då känner någon nödlust att afsända
 det så behåll det då gvar hos dig. Nog är jag wiss om san-
 ningen af orden, eller rättare af det wäsendet jag med orden ville
 uttrycka dock är ^{alltså} an bristande, så blandadt. Det will ej så gerne
 komma directe från hjertan och på papperet utan att först
 göra en gång genom förnuftet. Men jag hoppas wiss, att
 den tidt skall komma då ens egna år lemnadt åt Gud, då
 man får tjena honom i allt och wara efter hans leorning
 och i det minsta, då Carl. behöfve wi ej frukta och vara ovisse
 hwad wi skola göra och lata, utan Anden skall löra och leda oss
 all, då fa wi tjena Gud af ett villigt hjerta och älska hwarann
 rent uti honom och endast afse hans åra. Nog skall det
 blifva saligt för oss då war egen wilja och lust efterhand får lemn-
 nas åt Gud, ty det måste vara vår osalighet att göra vår egen wilja som

Ja, som man brukar säga, att man
 först bjuder på ett ständigt och
 någon till afslutning och slutet af

år banden i synden. Blott wära hjertan i grun efterhand
blifver lösa fran allt, att wi i hjertegrunden endast afse Gud och
kunna säkert få bruka allt och göra det rätt inför Herran. Då
Gud få renat våra hjertan, hvilket Han så vill göra blott
wi förhålla oss troget till den nåd Han gifver, begagne det lilla
uppsåt Han gifver till bön och trängtan. Icke wet jag någon
annan wäg, att blifva ren och Gud behaglig så att Han kan
komma till en och taga sin bön^{i själ}ing an bören. Då wi beja
måste Hans hjerta, som brinner af kärlek till oss gifva oss just
det som wi hafva mest af nöden till salighet. Ack, dyre Carl! wi
kola beja nätter och dagar och icke släpa efter. Tycke vi
att wi beja illa och icke kunna, så weta vi ju att Gud är den
som ser till uppsåtet, i det innersta, och därefter dem. Vi wete
ej hvarken bön som wälbehagar honom mest. I hans te kan
mest älskar den bön, då det faller oss som tyngst och svårast
att beja. Ack Han gifver oss frukt förr än wi kunne tänka.

vi måste blott se honom om guds, för att han skänker, och att det
är just han som vill oss salighet icke vi!

2./

Yag tänkte blott skrifa ett par rader
derför blef lappen så liten, men engång
börjat ville det ej gå att sluta.

Uår kallelse och varit mål är stort
och huru ovarsiga vi och äro dertill
så vilja vi icke släppa efter, utan bida
att vi må få förstå sanningen och lära
oss göra sanningen att han som är
sanningen och lifet må kunna
bo uti oss.

söndagsmiddagen kl. 3/4 1.

YH.

Stockholm d. 15 Mars 1855.

Th. H. Bergman

och blöth med gott. Det är ju förunderligt hur
vi stundeligen för ett så ringa köp sälje vår stora
skatt. Då vi äro med människor tänka vi: nu måste
vi egna oss åt dem, annat går ej an, men hur
går det? vi bröto mot anden, dörren är åder stängd,
åter måste den buntas på. Vi sålde vår stora skatt
för worldens örentighet af hvilken vi intogo i fjälar.
Detta gjorde vi därför, att vi ännu stodo under
verldens förtens spura, och förgato ännu en förrygad
gång, att det ju var en vida hogre Hene, som vi
skulle afva oss uti, att tjena och lyda och hvilken
vi med full rätt helt skulle tillhöra. Åter sveko
och förnekade vi honom, vår afver all vår otrohet
hogre Fader och Frälsare. Vi hade ännu hjerta
att sveka och förneka honom, för att undvika att ej
i minsta mån bli däre för världen då dock han,
Christus själv, var och är idel spott och föringelse
för världen. Detta gjorde vi oaktadt han redan
förut oräkneliga återuppsäkts oss.

Ack, min dyre vän! jag tror att vi skulle vara
om vi ej bugade oss så för världen, ej skydde så
att bekänna då tillfalle lyds oss, eller rättare, man

Swad vår tid är utan salt. Det förskämda som
derigenom uppställ har intängt mer och mindre
i hvar och en utaf oss, hvarje enskilt har ju all-
tid någon del af den anda som genomgar ens tid,
fastän stundom mera gemit och fördoldt. Förstå
mig dock nu ingens hansyftning! - Så nog ha
vi mycket att lära oss ifrån, hvilket vi troget lärt
in och länge aktat för ojäfvägtigt sätt, men detta
främlarandet och lemnandet gör ju som af sig själv.
Icke är det vi själve som tänka: det eller det var
ju falskt och s. w. Nej, icke så utan det är Gud
som läru hjertat och postar det för sig, det är vår
köttsliga ande, som han måste påkläda och rena
till lekhet med hans.

Nog är det, det största undret som kan ske, att
en så fallen kan bli så upprättad. Men intet
annat lär väl kunna hjälpa oss fram än om Frä-
lsaren torde kunna säga: Si han beder. Och då kom-
ma vi utan att ens något tänka att förstå det
ena då, det andra då. Just det att förstå sanningen
synas mig vara så af nöden, ty det att förstå måste

ju wara wägen till det att kunna göra sanningen
och wandra i den.

Churu ut till en del kunna se war tid måste
dock den delen vara ringa som wi se som är barns
tiden, se af hvad den innehållet och förbereder. Nog borde
och handa att något här förberedes för Guds sak.
Dock icke derigenom att några flera eller färre
sätta sig till bapten och utropas för "Christna",
hvilka då straxt skola gå ut och hjälpa sin nästa.
Nej det är ju nu en gång ewigt så att Guds
rike skall komma införan, och ej annorledes kan
komma. Det måste födas i hvarje enskilds själ,
men får det också ske, att all war vilja och allt
vårt bliver helt lemnadt åt Gud, då vetar wi ej hvad
Han kan göra så det är Han allena, som allt
verkar.

Wissertligen måste wi göra war broder det mesta
goda om vi, istället, att straxt i war egenhet söka
föra honom till rätt, och så låte fräkt i oss sårt
föröras, sökte egna oss själwa helt åt Gud. Lem-
nade åt honom efterhand war egenhet, war egen-
kärlek och allt hvad det än heter må, hwarmed vi

dråpa war egen och wara bröders själar. Allt efter det
mått wi hafva. Skulle wi föras i nöd och smärta så må
vi ej rygga, utan akta det för den största barmher-
tighet som oss kan vederfaras, och då må wi fast
heldre med baksamhetens faror lida själanöd. Nog
måste wäl då det wara lättare om vi istället, att
gå ut att hjälpa gå in att hjälpa, och är det ju
så helt ett och det samma, att söka war egen hjälp,
som war broders, att gå in i lidande för oss själwa,
som för honom. Detta, alla oödliga själar skulle
ju rent af twinga oss att gå in och klappa och
bulka. Huru osäglart måste wäl ej wårt fall vara
då icke ens detta bevek och upprycker oss till ifwa
att vaka och beja, och att vi må blifva lösa från
denne worldens förste hvilken ännu håller oss
fagna att wi måtte församla istället att förking-
na! - Men icke tror jag, att wi så gå och vänta
på någon stor kraft på vårt inre, utan blott att
vi skola öfwa oss att att göra allt, det minsta inför
Gud, öfwa oss att bedja beständigt och tro att loft
om lönhörelse är ewigt trofast. Om man gör det
minsta, hvilket får stora bonens ande, är ju det större
förlust än allt annat, må det storande än synas ringe

kunna vi icke blifva saliga annat än att blifva
ett med honom. Och ja, min dyraste vän. vi
samligheten skola vi innerligen söka Gud och der
laga vara på hvad Han läser oss och der efter vandra.

Med hvad jag nu här sagt om tids-anden vare
ingen särskilt orind, han må befinna sig i
hvilken hop som helst. Herren är dock den som
kommer och icke efter ytan, utan efter innersta
uppsåtets upprättighet. Slätk sommare äro vi.

Personierna franske vi helt, men hvad denna an-
de förbereder wete vi ej. Sjelfva det ondra tror jag aldrig
man kan se för starkt, hvarken hos sig sjelf, eller
hos andra, man kommer derigenom på en fastare
och finare grundsjelf. Vi måste lära oss skilja
mellan synden och menniskan.

Nu till slut säger jag dig församt att j. nog
ser, att j. har haft och annu har del af det som här
är sagt rådom blott om andra menad. Redan det
att få se något är en stor gåfva, men det gäller
så att följa det, att wäna, answaret är stort.

Det synes nog af hela detta brefvet, att det icke är

22/
kan säga så vi rent af uppröras, och hade vi nå-
gon Christi kärlek skulle vårt wäsende vilt na, vi kun-
de icke gå der så ligande förbi och låta vår Heme
fritt smådas son och ej alltid så uppenbart och
tillräckligt för ett ömt samvete, för ett hjerta som
älskade sitt hjertras egare. Bekannelsen mot
werlden i det yttre skulle allt stärka oss mot werlden
inom, de hänga ju helt tillsammans att ett, att
strid mot den ena, är strid mot den andra. Du
förstår mig icke menar jag här sådan bekän-
nelse som vanlig är bland lasarena att gå ut och
tala i tid och otid, om Guos föröddas wärk och
rike, efter sitt eget tycke på meniskt rå, och
att med from, men ej rätt walmening söka draga
andra till Riket. Blott några enkla ord, att bekän-
na sitt mål och honom, hvilken man ville helt
tillhöra och tjena. I första rummet är jag sjelf
örind härutinnan, men vi skola öfwa oss, hvar
på sitt håll, inför Gud äro ej rummen att skilja,
blott efter hjertens uppsåt, ser väl Han oss hvarann-
nan närmare, eller fjärrmare. Men nu då vi båda
vilja vara trogna mot honom och upprättiga mot
oss sjelfva, vara odödliga själar ser Han oss hvarannan

man närare, ser ett land som skulle vara i
Honorn om vi blott förfare att öfva oss allt mera
och mera i bön och trohet, i vaktsamhet. Medan
vi höge visar Kan oss vår föruttnelse och gör oss
så omringningarna rena, och vill då och låsa oss allt
hvad Honorn behageligt är, att vi skola blifva Hans
älskelige barn, som brinna af kärlek tillbaka.

Ödä jag är tillsammans med vanliga sökande
gallar går jag så ofta emot den inre känslan
och är öfrogen, väl icke så just, att jag håller med,
men tiger då jag hör det som är falskt. En van-
ning i sig själf, men icke blifva sanning i dem
och i den talande, och då är det ju till viss grad
lön. Rätt svar är det dock, att tala och tigras
utan andans leorning får det då ej? Stundom då
man säger något bli det så frammat och ohelgat,
ens egen ande var för svar. En annan gång att
tages det som vore man af parti, af en annan "rät-
ning" och då är åter allt förstört. Egna meningar skal
la vi ej ha, utan vår mening var ju blott att en-
faldigt och upprigtigt söka Gud i anda och sanning
och frälsning i Honorn. — Icke ville jag heller

be träffa något, blott något ord från hjertat, att fara
är att det ej är själftaget och ej född i egen själ.
De nämna ofta höga namn och ting, för hvilket
visserligen deras samveten i början förbrädder dem,
men förnuftet antog det för omiskanneligt rät
och samvetetsrösten tystnades, men orden fram-
komma tomma, skettelika, lipsmusten som de
i sig ega är borta. Hos den upprigtige måste
åta detta skal genombrytas och läsas bort om det skal
bli anda. Allt hvad som säges beror ju på anden
hoarmed det säges och icke på orden, icke på? —

Alli alla dessa nya skrifver hörandens utand-
ning är ju orden mycket sköna och delvis san-
na, men — anden fattas, den förande och närande
kraften är borta, det står der så menskligt. Chris-
tendomen gifves menniskorna skönt fullfärdigt
målad som skulle man kunna kappas direkt
in i Guets rike köttlig och ören som man är,
ingen wagleorning gifves. O, hur förskräckligt gryn-
hoart skulle väl jag taga wägen, som är så genom
ören och ohelig om icke en wag vore öfrenad, en my-
skapelse möjlig! Vi få icke låta Djefvulen göra
oss föröningen med Gud möjlig. På annat sätt

skrifvet af ett hjerta sådant det måste blifva för
 Gud, ack mig. Men du vet ju mig, du vet att
 jag ännu har kvar mitt i synd förullnade jag.
 Vi äro ju ännu båda under det samma Stadi.
 Trädet kan ej gifva andra frukter än det kan
 bära. Mitt hopp är, att få gräsa bättringens tarar
 och deraf måste ömhet och kärlek wäxa
 från Guds Faders hjerta växt och mognande för
 lifvet, men nog måste Han först få pilga
 innan Han kan så, och redan gifva växt.

Sedan Arnot nu legat en tid hog i nyligen
 åter och fick det så godt, det är ändå och raft, några
 capitel da passade mig så wäl. Det är annars wärst
 då man läser att man sällan får något så för sig.
 Wanligen är det för dem som redan hafva botfärd-
 ga hjertan, redan hafva Christi kärlek.

O dig ware nu helt öfverlemnadt antingen du
 vill beswara mig, eller ej, men gerna ville jag
 få lita på, att du skrifwer något om du har lust,
 om och motsägende.

Y.

Med rätta borde vi aldrig hålla något som här
frukta för Guds rike, för försakelse, ty icke kan
det vara att försaka, att lämna ett mindre för ett
större.

Hwad tron på det osynliga i denna tid förgån-
gen! Otron ligger så djupt, vi äro så förythigade
och nästan hafva förgatit att vi hafve en ande.
Då jag i dag läste om en quinnas som blifvit
sjuk genom sin brinnande kärlek till Jesum
och andra dylika utomordentliga och himmelska
ting, så chura jag visst trodde detta, var det dock
i djupet en känsla af otro. Det är som något
skulle stutsa emot en, det var dock något besyn-
nerligt och så alldeles utom hwad jag upplefvat.
Du förstår ju mig? Wist tror jag sådant och ser
att det är rent himmelskt, men visst icke mottaga
jag sådant rätt nu. För att det kunna göra måste
än mycket omstöpas, en hel grundomstörning
skedd, det måste blifvit istället för otron den san-
na enfalden. Gläde vi den sanna lifvets enfald
så kunde vi måhända få englas uppenbarelser.

Icke är anden swagare nu än på Apostlarnas
tid om den blott fann själar som hell afvortade sig

Tack för dina rader! Huru kunde du tän-
ka att jag skulle blifva ledsen eller missnöjd?
Jag blir glad blott jag blir förstadd, det är ju början
till en ande, sedan blir det nog utbyte. Sitt har
sin tid. Skrif ändå då du kan några rader
huru helst de än blifva och haf ingen tanke på,
så de äro skrifna, att de borde vara annorlunda!
Då man börjar blifva redlig och upprigtig ^{med} ~~emot~~
sig sjelf så tror jag, att hvar och en får gå igenom
en tid då han har swårt att yttra sig, alldrannest
i skrift. Wist så vi erkänna, att det icke är, att
vi icke äro, sådana vi borde vara, men sådana vi nu
äro, kunna vi icke vara så som vi borde och kan ej
heller det vi skrifa vara annorlunda. Jag märker
att detta sista blif en kränglig mening, dock må
var det någon grund dertill. Med ett ord: enkelt
skall det vara och ingen annan tanke, än att
vara sanna. Werldshanden skola vi söka blifva lösa
ifrån, alldrannest emellan oss. Ifrån mångfald
till enfald, Istället för allt det gamla, istället
för trogen werldstjenst skall det blifva enfald och
kärlek, att allt kommer från ett upprigtigt hjerta.

Säkert hafva vi mera än vi tanka att lära af
Salomos ord: af hjertat går lifvet.

icke behöfver jag wänja mig wid den tanken
att vi aldrig skola få wara tillsammans. Jag vill
icke wänja mig wid något annat, än att allt
kommer an på att Guds wilja må få ske hos
mig. För den blott ske i oss båda så undfa vi
och förwissa allt det oss bäst är, hvilket vi ju alla
ej kunna se. Vi hafva ju då intet annat att
wänja oss vid, än att vi måtte bruka allt allvar
och flit, att vi må blifva Guds. Här ligger allt.
Vi måste wara fullt utse om, att Fadren förmår
göra och gifva oss allt hvad Genom tackes blott Han
får fullborda sin wilja i oss. Vår själ är öfver
mest och söker framför allt att vi må blifva rena
och vill sedan och witterligen leda oss i allt yttre.
Just på det att Han må komma åt synden hos
oss, måste Han ju låta så mycket tillstå som
för oss en att be. Förunderliga omvägar måste
Fadren gå för vår fostran och rening. Han gör
icke wäld på oss, på vår fria wilja, men Han vill
hafva hela vår wilja, ja. Han måste hafva den

om vi skola blifva räddade. Men vi få icke förgåta
att det kommer an på oss, på oss kommer det an att
wara trogna, att bruka all flit och iver, vi skulle
klappa på utan återwände, ty Gud will vår fräls-
ning.

Mången gång har den önskan uppstått hos mig
att få tala med dig, än om det, och än om det som
blifvit mig klart, men den har alltid fått lemnas an-
nu så länge — Jag har ej ens wetat önska, att få
träffa dig ute då jag ser min önsket och ^{med} himmelen
pänder jag tager emot allt hvad Fadren vill gifva
mig. Om de yttre omständigheterna wägar man ej
yttra sig något bestämt om man ej har rent af
uppenbarelsens ande, dock. nog ser jag att Guds kär-
lek will göra oss rena. Jag menar nu de yttre omstän-
digheter att vi blifvit skilda o.s.w. — Den yttre pligten
skulle ej nu hindra mig att besöka, jag har kommit,
eller rattare, börjat komma på en fastare grund. Kan-
de jag blott göra det annars med rent och fritt sam-
vete, att det icke wore ett sjelfvilligt företag af min kött-
liga wilja, så gjorde jag det så tryggt. När man blott
fri inför sitt samvete, så kan det wara bannning
för Gud, som är lofs för werlden, och twertorn.

åt honom och som med allfvar vilje gå in på lifets
väg. Förvisso skulle och tron nu göra under om
här finnes tro, den tro som Trälsaren menade då
han liknade den vid ett senapskorn som skulle för-
rätta berg. Det är ju detta som är vårt mål, myc-
ket måste med oss föregå innan vi kunna blif-
va delaktiga härpå. Ack! en vandring i tron, ett
tronens lif, det måste vara något outsägligt, det
måste vara värdt allt.

Huru fåwitskt är det icke, som de lärda/och icke
blott de tro, att Guds werk med menniskan kan
föregå ideelt och icke i verklighet och ranning,
icke i wäsende. - För dig som är en lärd, om jag
får så säga, tycker j: det skulle vara mycket af det
gamla, jag må ju gerna säga utanverket, eller
menniskowerket, som icke vill lemna rum för det
bättre huset som uppgår i själen. Wißt är det
däraktigt och orsak till skeletter och former, att gö-
ra Christendomen till en wetenskap, det är ju
att göra anda och lif till en död bokstaf. Då man
något mera tänker öfver vår kyrka wißt är den för-
fallen, och kunna väl ej pularna länge stå, wißt är
det en stelnad form. Hvem vet hwartill alla

dessa sefter och rörelser kunna blifva medel till, för
 hwad de bana väg? Detta sednaste omtalade äm-
 net låter hos mig så lånat. Wist har det blifvit mig
 klart under samtal, men icke är det eftersägnings.

Denna tid har jag ej godt af att höra predikningar.
 De ware härmed wist icke förkastade och jag tror, att den
 tid skall komma då j. kan hafva mycket godt af dem,
 men som det nu är i mig så får jag icke den just det som
 hör till min väg, det som jag nu kunde säga emot.

Allt det de säga måste komma till gods sedan då man
 kommit längre in i saken. Det måste blifva så hos
 hvar och en af oss, att vi måste få en egen väg, ett
 stadigvarande lif som kan mottaga och lemna, ett lif
 som mottager sig till näring. Måhanda du ej förstår
 mig häruti, men samtalade vi så gjorde du det nog.
 Dina predikningar äro de enda som jag gärna höra
 och utan att störa mig, utan twertom. Wist ligger
 den samma som oundvikligen måste ligga för den
 nybegynnande åhöraren, att det icke ligger han icke
 kan fröjdas afver det vittnesbördet, att han i sig i
 sanning eger det han hörer, men ändå hör jag wig
 gärna, jag kan mer, att vi båda äro på väg att blifva en an-
 de, blott vi fortfara med alfoar, och ej låta nöja oss med
 att se och weta, ej låta nöja oss med mindre med mindre

wi ego. Icke magrar och bleknar jag, till min blygd,
 är jag alltför lättsinnig dertill.

Dina sommarplaner vill j. ej beröra då j. ej vet något
 att säga. Blott ett, måhanda föfångt ord, men hjert-
 ligt menat. War warsam, att gifva något löfte!
 Lifwet är mer än allt. —

H.

Hvad vi hafva litet tro och tillit till vår Gud och Fader!
 Vi tro honom ej om mera, än vi se, och ändå älskar han
 så vårt förtroende, älskar att vi tro just så vi icke se.
 Vi skola söka att lifa oss till rätt barnsligt förtroende
 annars förhindra vi ju den barmhertige Fadrens hjälp, om
 vi icke tilltro honom om den. Icke älska vi honom heller,
 då vi bedje så göra vi det icke af lust att hålla hans
 befallning, icke af kärlek till hans ära, utan vi bedje för
 vårt eget behöfs skull blott, och sålunda göra vi det af
 egenkärlek, att intet i oss är rent, icke ens bönen. Men
 icke kunna vi förkasta denna driffjäder efter kryckan,
 ack nej! vi måste låta den blifva oss stark, att deri må
 drifva oss till allt mera ifver och ihärdighet. Dock är det
 så väl, att få erkänna allth för hvad det är, det öppnar
 wagen för oss, att få det som är bättre är.

Hvad jag tycker det skall vara swårt för dig, att
 nu måste pröfka så många gånger, det skall vara
 swårt att måste sätta fram det man än själv icke
 har, att lägga bördor på andra dem man än själv ej burit.
 Väl kan jag tro, att det stundom kan gå lätt, men
 nog måste det mången gång vara swårt att måsta.
 I afseende på samvetet tror j. ej att det är så farligt
 om man talar något som är utom ens erfarenhet, alorä

minst för den som redan är i ett ernående och måste
tala om man blott inför Gud erkänner honom det är.

Jag kom nu att tala om detta desför att jag sjelf tanks
despå.

Äck, att vi blott blefve satta redliga inför Honor. wärd
innewsta tankar måste wara inför Honor. Martha sade
att det icke får wara ett smäl i wärd fygten som vi
i wärd roisa Heren; hon sade ock att hon måste stiga
upp ibland om nationerna och bedja Gud taga bort om
det är någon falskhet i hennes anda.

Wäl vet jag att du känner och erkänner det du ej
erfar af det som måste utläsas till åhörarna, men
ändock är jag twifvelaktig om det är så bra att mycket
nyttja ordet Du & Monne du icke kanint ^{skundom} wid med trif-
vandets deraf, någon, om ock oklar, ofrid, men om ej den
tanken väckts hos en, att det kan vara något orätt deri,
så ger man ej akt derpå och den swaga förbräelsen tystrar.
Nu har j. blott sagt som j. tycker mig känna det,
såsom varande i ötte ställe, och jag förlitar mig derpå,
att du tager det lika enkelt och hjertligt emot som jag
menar det. Du låter ju nu icke detta verka det minsta
störande eller obehag hos mig, eller att det kan kännas det
allora ringaste twång häraf. Hummelst du nu är sagor
är det godt för mig. Jag får ju nu lita på att du tager

mig rätt här? — I Taulems har jag ej läst mycket
 en liten bit der ger så mycket. Då jag hittat på något
 stycke som just varit för mig så har j. i stället stude-
 rat der på längre. Uti första bladet af puerkan på 19
 söndagen efter Trefaldigheten war det mycket för mig. Just
 så som lognarna der beskrivas, har jag varit och ännu
 är. Detta tycker j. mig nu säga öfver utan skynman.

Blott Gud andå fick sin vilja snart fram i oss att
att vi finge bekänna och bekänna våra synder. & Nig om
det en salighet. Dä först bli man rät intet.

I min natur har jag äft mycket mera skrymteri
 och föreställning än du, det är hos dig mera enkelhet
 och sanning, men visst få vi alla mer eller mindre
 del af osann lögners genom werldens fostran efter hvilken
 ande det ej går an att vara den man är.

Hvad det fororsaken mycken ofring blott för att oförminne
 det minsta t. ex. blott det att gå ostord på gatan. För den
 world som inom år tar man så lät intryck af
 allt som omger en och ger ormärkligh² befall, istället att
 man skulle förgäta att det var någon utom min Gud
 och min själ, anden blef straxt förswagad.

O, trogne Fader gå Du dock ofta oss och orag och tükta oss så vi äro dig otrogne. 'Ack, gif oss dock Din straffande anse'

Vi måste istället visa hvarandra våra synder
Bliwa ur nu blott trogna att bedja och waka så
bliwa vi ock hwarannan till mera salt. Ack jag be-
höfver det, jag behöfver det, att vi båda få känna vår
djupa syndastygelse. Känna vi oss själwa, så kän-
na vi ock hwarannan och då kunna vi hafwa
hjärteligt medlidande med hwarannans swaghet
och omnesidigt hjälpa till att bära den.

Swad jag tänkt, har det varit, att du brukat
för litet allwar, icke anwänt den vilja du kunde
ega att lemna werlden för att utwäja Gud till
din skatt och till ditt enda syfte. Det har varit
mig något mera swäfvande med dig, mera än
^{öfverskillig} med andra wanner, andra sökande åt samma håll
j. tänkt på. Då j. träffade dig i fredags föreföll
det mig såsom icke Christendomen vore i själwa
verket din fulla hufwudak. Ack, det vill mycket
till för oss och vi behöfwa i sanning hafwa allwar
med vår bestämmeelse, om vi skola bliwa lösa från

Den 3. April 1855.

Min käraste Carl, jag vill icke hafva ory an-
nat än från Guds hand, endast då kan jag ega
dig med frid. Och nog skola vi nu få fullt all-
war söka få wara hjertan rätta inför Gud, annars
kan det ej gå an för mig att wara Guds barn för werl-
den, om jag icke är sann inför min himmelske
Fader. Swad är det icke för en Guds barmhertighet
att Han vill bewara våra själar och ej gifwa oss
att hafwa lust här i wårt kötteliga sinne, att Han
ej vill gifwa oss det, hvilket våra hjertan skulle
widhanga och då skilja oss från Konom. i hvilken
endast är frid och salighet. Först vill Han rena
oss och göra oss lösa från werldsanden, som häller
oss i så hårda band och sedan, då vi kunna bru-
ka denna werlden sasom brukade vi henne ick,
då vill Han gifwa oss allt efter sin kärleks goda
behag, kanske ock den skatten af forening mellan
syskon i trone och lemman af samma bekamen.
Men här till hör, att vi af allt hjerta börja

söka Honom. Vi måste båda sätta oss för att
icke gifva Honom någon frid med mindre denna
Hans vilja sker i oss. Han behöfver hela vår
själs begär för dess fullbordande. Vår vilja som är
af Gud måste åter ingå i Gud ^{en} på det det skale
blifva frid. —

Da jag nämnde om renhjärtanheten i afseende
på mig förstod du väl, att jag blott menade ett
litet steg, men det har skymtat fram för mig
så du aningsvis huru detta såväl som åtskilligt
annat är. Det har skymtat för mig så du huru
den sanna kärleken och det af hjertat gångna väl-
unnandet är, huru andens enkelhet och upprig-
tighet är. Fullkomlighetens väg har aningsvis
synits mig. Men var nu enfaldig min kära vän,
och börja icke beräkna, att jag har vill uppbygga
något egensattfärdighets torn. Lade icke Trälsaren
att vi skulle vara fullkomliga? det måste ju
då finnas en sådan väg genom Honom öfverad.

Vi måste tro att så är, ehuru vi ej kunna fatta
något deraf mera ^{än} det Jesu ande får lära ^{en} efterhand
i våra hjertan och att vi sjelfve komma in på den
samma. Du förstår väl att frågan icke här kan
vara om synöfrikhet, men det måste ligga något
i hjertats förhållande till Gud och afven till syn-
den, vara det Johannes omtalar då han säger, att
hon syndar, men icke gör synd. Icke vill j. här forska
i något som jag dock vet att j. ej af mig sjelf kan
förstå, säger dig blott hvad j. dunkelt fäste lära mig
förstå. Nog vet j. ock att intet af det j. ser hjälper
mig det minsta, med mindre det är mitt allvar
att det måtte ingå i mitt eget lif och wäsende. Och
du må weta, att j. ständigt får se mig skylrig, alltho
half, eller fjärdels och än mindre ^{del af} trohet och vaksam-
het.

Da vi äro tillsammans får du icke wisa mig något
bifall. Vänner du något sådant så bewara det inom dig
du samkar annars en än större skuld öfver mig
till min redan förut så särdeles stora egenkärlek.

werlden som så genomträngt hela vår varld
 och komma till en fri wanring sasom Guds
 egna söner, hvilka gå Hans ärenden och icke sina
 egna till sitt fördärf och hvilka icke fråga efter
 werldens dömm blott de tjena och lyda sin Fader.
 Frågan är icke en ringe sak. - Vår pligt mot ver-
 den är ock stor, vi som veta något bättre än de. I
 stället för den pligt vi nu så troget taga på oss
 att behaga dem, sådana de nu äro i villfarelse och
 mörker, så äga vi ju en vida högre pligt emot dem,
 den, att hjälpa waxa och använda det vi undfått dem
 till wälsignelse. Men ett för allt, tag mig mig icke
 i det fört nämnda, såsom någon utvärtes domare, jag
 har ju inom mig vittnesbörd om egen kallning-
 het för Gudaktigheten och kärlek till verlden. Men
 nog få vi taga på oss hvarandras swaghet.

Då man har felat och känner sig bortta och
 förtrodd icke hafvande någon lust till bönen så
 tror jag att man ändå ej får släppa efter och för-

samma den utan ändå hålla på att bedja
fastän det går swart, och framägga sin skuld
så godt man kan. Han som ser till wijan gifver
sin nåd och det börjar gå lättare. Han ser att vi
gera ville ångra oss och bekänna vår skuld.

Nog vore det mig kärt om du snart skrefve
måga rader, men gör du det ej så är jag ock nöjd.

Det beror ju helt på dig, men skulle du vilja
saga mig öppet huru det kändes dig då du kom
hem i går afse så skulle jag värdera det myc-
ket. Denna önskan är helt öfverlaten åt dig,
ty har du ej lust så vill j. mycket hellre
att du ingenting säger och blir ej heller ledsen.

Nog vore det godt om du ginge så snart
du kan efter post till Herta, men du går ju
försigtigt till väga, att han ej må märka att
gossarna sagt något, de kunde då få lida myc-
ket därför. Dock tror jag att föga uträttas der-
med ty H. kan vanda sig hur han vill och

säga säkert åt dig att de läsa så mycket. En af
gossarna lär ha farligt spika ögon och får an-
dock ej hvilat ögonen det minsta under läsningen.
Borde de ej hafva en halftimmis frukostlof?
Måtte blott de arma barnen hålda ut utan
att alltför mycket skadas till själ och kropp.

Äck! Carl skrif snart några rader! vi bedja
ju nu tillsammans min dyre vän!

H.

Blott vore rätt eländig. Hvilken möda har då icke än
 den kärleksrike Fadren och den Tröstaaren som offrat
 sitt lif, hvilken möda med hvarje själ för att vin-
 na den till en ^{rättig} härlig lifvande gren i sig. Ack, när
 skola vi, du och jag, i sanning från hela vårt innersta
 utropa Gud vare mig syndare nådig. Den stunden
 får ej vara vida fjerran, vi måste begä och jag ville
 säga kämpa, om jag blott sjelf förstode ordets inne-
 håll. Känndomen af hvad som är synd är ju ett
 kommande till sanningen, ty sanningen är att allt
 i oss efter naturen är orenligt och besmittadt innan
 anden tvagat och rensat det. Det är just det som
 utgör ett hinder och som icke är så lätt att känna
 och erkänna, det hvilket vi alltför oafgjordt tagit
 för rätt och stundom till och med ^{skönt} och adelt.
 Vi måste nu med glädje låta allt frändömmas
 oss. Sanningens kännedom, det att inse grunden
 till alla gottingar är en ^{god} hög gåva och skall leda
 till ett lif i och af sanningen.

O min dyre vän, hvad det ordet kyskhets
 är för ett lifligt ord. Huru skola vi blifva
 så till hjerta och själ, till hela vår varelse.
 Det ordets väsende är väl värdt ett allvarligt
 efterökande och lemnande och försakande af
 det som måste bort för att lemna det rum.
 Ack ja. Guds heliga hjerta åstundar, att få
 göra oss kyska och renhjärtade och hvad
 kan saligare vara, än att få älska Gud
 med ett rent hjerta. Vi måste med upp-
 riktighet fara efter renhet, och vi skola ef-
 terhand blifva mer och mera delaktiga där,
 och så mer och mera bekvämliggjorda för möt-
 tagandet af Jesu lifliga kärlek. Men till
 detta farandet hör dock, att vi icke få stutsa
 icke det minsta frukta eller undvika att
 se mången oren syn rakt i ansigtet.
 Den ligger knuten, vi vilja [?] annu behålla
 och bewara såsom constant Guld mycket af

det som är idel slagg och alls ej annat värt
än förkastelse och förbrännande. Jag kan icke
förstå att dåraktigheten, att, fastän människa,
kronan af Guds skapelse, och oaktadt jag ser
Guds ewiga hafvor ligga mig, min vilja till
buds, de ändå få ligga der ofterrokta, oemot-
tagna. Ack, Gud vill, men vi vilja icke. Vi
få icke, men dyre vän, gifva oss någon ro
i synden och i warandet utom Gud, jag vet
intet annat råd, än att vi hvarje dag börje
på nytt med vakande och bejdande. Finna vi oss
åter varit borta ifrån honom några timmar,
eller någon stund, hafva vi ju ej annat, än att
med barnsligt förtroende återvända till en
Fader hvars hjerta beoröjas och blödes af vår
synden, men hvilket ock wänder sig till oss,
då vi återkomma, med hjärteligt förbarmande.
Vi skulle aldrig återkomma om ej det vore
Hans kärlek som räddade från vår onda vilja.

246 på aftonen.

I går afse skref jag det föregående och

i afton ville mitt hjerta åter meddela sig något
litet med sig. Hvad är det väl som uti inresta grun-
den af våra själar är vårt mest trängande behof?
Hvad är det väl som är det enda hvilket skickliggör
oss för mottagandet af Jesu Christi lif och för Hans
ewiga, oöskrifliga hafvor. Intet annat än att vi
blifva syndare. Detta, min dyre Carl, få vi icke gifva
oss tillfreds med ~~med~~ att se utom oss, såsom endast
stående uti vår önskan. Ack, nej! vi få icke lämna
Gud någon frid med mindre, att just detta som i sig
är något så fullt väsentligt, blifvit i ranning vårt
varande. Endast syndare-hjertat är det ju som kan
blifva en Jesu bostad, blifva ett smält wax för Hans
af idel kärlek utgående omdaningsverk med den som
nu en gång i grund förlorat sin sköna bild. Då jag
känner någon ringa skymt eller aning af det att blifva
syndare, så är det såsom en droppe af en liflig
balsam, men we! icke endast den känslan, en annan
och uppstigande från det syndajaget, en känsla af rof.
Den tanken då hade du något, då vore du något, om du

men minne igen åter tillståndet möjligt.

gjord. Han måste ju efterhand få hela världens
att vi helt må kunna undgå honom.

Jag minnes, att du sade sist, att det var
något särskilt med mina brev, men jag beder dig,
för ranningens skull, att du ej ville ens inom dig
tillerkänna mig något deraf, det vore en stöld.
Känner du någon kraft eller något godt uti dem,
så är det icke det ringaste från mig utan endast
af Gud, något litet fläktande af Hans ande. Der-
fore var det jag ville att du skulle bränna upp
alla de brev som vore skrifna i ~~min~~ ^{först} jag må säga
med ett fromt ett till Gud bört förfärd, men icke
af anden. Det skall gifva oss stadga och växt om
vi skilja mera mellan natur och nåd, kött och
ande. Då jag talade med dig härom sist var det
så swagt, jag var icke hemma hos mig själf, hos
mitt inne du förstår. För en tid sedan då jag tänkte
härpå om det ej borde brännas upp allt som var af
natur så kom det för mig så klart hurusom Gudarna
urd sitt intagande i Canaans land, måste efter Guds
befallning, utrata hela det hedniska folket och försto.

Sedan Guds heliga ande fått gjort oss till de elan-
digaste, uti allt dömda, då är jordmånen beredd för
Yesu åtnjutande i anda och tantering och till
Guds barns härliga frihet som i nya Testamentet
finnes. Dessa förmåner måste vara öfver all beskif-
ning. Det måste allt vara blott en liten strimma
af ljus, som än får ram att intränga i vårt mör-
ker, då vi ännu äro tvechagne och rent af motvillige
att något lemna, något offra af vår egna lust, vi tveka
än om det lonar mer än att något allvar bruka i bön
och klappande. Nu äro vi ju ej frie, äfven om hvarje
samvetets känsla vore förgången. Nu hallev synden
oss bundna i hårda bojor, men då när vi icke mera vilja
oss själva och synden utan vilja lifva i Gud och honom
till behag då först blifva vi delaktiga af den rätta friheten,
andans frihet, den friheten, som är den enda, hvilken
skulle tillstå människan, Guds wäsendes afbild.

Det är icke rätt af dig, att säga "grät icke." Du
skulle fasthålla af hjertat åhunda, att jag finge
gråta böffarörighetens tårar. Du måste ju alskas

mitt bästa. Istället skulle du säga, att jag ville
fröjdas och tacka Gud om jag såge dig rätt djupt
krossad, såge dig uti de tårar hvilka äro de enda
som göra hjertats jordman fruktsam för himlen.
Förgetiden af himmelsk art har visst ej än inträffat
i min själ, men de få tårar som fallas icke fallas
de för några yttre orsakers skull. Jag kan omöjlig-
en se något hjälpt eller hjälpt utifrån. Endast i den
min hjertat blivit lösgjort från det förgångliga,
förbrännandets rättmätiga rof, och salunda berett för
mottagandet af Guds oförgångliga hjälplighet kan för
mig finnas sorg eller glädje. Jag är så viss på, att vi
icke här kunna ega något godt, någon rättighet, med
mindre vi hafva renade själar, hvilka i frid med
Gud ega hvad Hans hand gifver dem. Ja, allt beror
på, att vi inwäntas blifva nya människor och
då kunna vi åtnjuta det himmelska redan här,
war Tader är icke så, att Han vill undanhålla
några gåfvor för oss blott vi kunna åtnjuta dem,
icke till fördel utan till salighet.

Det är nu åter morgon. Just nyss mottogo vi öf-
undermåttelse om Studeranden Modin, som en Lärhanda
minnes var här sist sommar i Juni månad en
dag. Hvem tänkte väl^{de} att han i år ej skulle vara
mera inom tiden. Hvad är väl lifvet, det förgångliga,
som förvisnar som ett strå, åt hvilket vi äro beredvilliga
att egna våra odödliga själar. Vi förgåta att vårt
lif här ej annat är, än en osagbart dyrbart skottid,
blott en helt kort, men vigtig resa. Denna dag lefva vi
både, men kanske en snart instundande^{dag} är en af oss,
eller måhända både, icke mera inom denna nådatid der
hvarje ögonblick borde vara oss dyrbart, medan vi ega
det. O, att vi dock måtte få dö synden och lefva Gud innan
vi skola dö den lekamliga döden!

Huru klart är det ej, som jag minnes mig förut
ofta sett och talat om, att vi måste blifva fria
från alla begär utom Gud för att kunna undgå döden.
Icke är detta något hastverk, men vi måste ju dagligen
öfva oss uti att komma ifrån alla begär utom Guds
Gud. Då begäret uppsligit i oss är ju redan synden

ra afgudarnas tempel i grund. Den rättfärdige Guden
 kunde icke lida någon blandning, utan Han ville
 wara deras Gud och att de skulle wara Hans egendoms
 folk, men Han wille icke ega dem ~~dess~~ tillsammans
 med afgudarne. Att detta just då kom så tydligt
 för mig, kan jag ju ej annorlunda änse än som
 en tillägelse och lärdom af Fadren, mina tankar ha-
 de icke det minsta då sysselsatte sig med något
 ur Biblens Historie. När jag då Carl änse att
 ega någon rättighet att hafva qwar sådant, wone det
 icke en stor anseämhet?

Till C. H. Bengtsson
1856 3/4

Min dyraste Bröder!

Da jag erhöi dit bref kände jag ett lifligt behof att ge, ant för svar Dig men blef hindrad. I dag vill jag ej ge, na uppkjorta lemed ehuru den knappa tiden nidgar mig till storsta korthet. Af tonen i Dit bref synes nästan som om jag ej varit nog tydlig för att blifva rätt förstådd. Da jag skrif de siste till Dig föreställde jag mig att Du ännu var sinnad att inom kort bli Prest, såsom jag tyckte förhållande dels här på slutet dels. Da vi talades vid i Dit hem. Det var helt och hållet på grund af denna föreställning som jag ville uttala min tanka i Din angelägenhet. Jag gjorde det så mycket men frimodigt som Du en och annan gång förut vänligen lyssnat till hvad jag trott mig kunna och böra yttra. Till att yttra mig i detta ämne förändrades jag af, såsom jag tror, de uppmärksamma bröderliga intressen för allt som rör Dig. Med mig spild ut jag att jag i detta afseende varit mycket återhållsam i allmänhet, så mycket som lofligt varit tillbakå, hållet all kritik öfver Dit förhållande, emedan jag varit så innerligt öfvertygad att Du stått under en ledning, som gör hvarje afseende underordnad ingripande af en ringa vän öfverflödigt. I sammanhang dermed tror jag heller ikke, att Du, såsom Du likväl synes, behöfver ågra

hög och nyheter ett fullt otium, vore den tiden illa använd, heldet om Du, ännu jag trodde, vore nära att ingå i det kyrkliga arbetet. Da jag talade om denna lilla lösning så, som en "Samvetspligt", utnyttade jag mig i denna punkt såsom illa, da jag kunn Dig att tes, det detta vore min utgångspunkt, hvilket det sannerligen icke var. Jag trodde att det i mitt bref framstod, att detta råd men härrörde från en djupare grund än blott från en lagbunden uppfatt, mig af vår ställning såsom preter till vår församlings bekännelseskrifter, hvilken ställning icke heller jag är så ynnestjinn bevägen att öfverhätta. Jag ber Dig därför ansvarigen om förlåtelse för hvad jag i denna sak mot min mening kan hafva sagt som sånt din fruktansfulla. De exempel Du tog från Gustaf den tredje och ännu en annan person gjorde mig nästan ondt, emedan mina ord verkligen hade menats allvarligt, om och i bröderkan de otvunnet uttryckt min mening.

För öfrigt är jag väl både i afseende på dina yttre handlingar i och för ett frändande kall samt afseende på den riktigtare men ännu ingångna alltför bevägen att återgå till den skenbara passivitet, som i allmänhet utmärker mitt förhållande till Dig, med hvilken jag, så att är föga om den väsentligaste delen, på det djupaste sympatiserar. Men det blott till, tas mig att nu uttala den önskan, att icke den afvigat mot prestarbetet, som på mer än ett sätt fröfnas inom Din familj samt ej heller det lugna, oövalda, på visst vis maktliga lif, som står till Dit förfogande genom Din fars ställning och omhet mätte, mot Din tydliga vilka, jag one, när utan att Du är klart medvetande derom, förlida Dig till ett frivilliserande, som hvarken vore rätt behagligt för Gud eller det nyttiga, till för Dig. Men frukta icke för att jag slidar med den rättighet som min varma känsla för Dig kunde skänka mig att underlunda om säga Dig min tanka.

Slutligen min dyre Bröder, om det i dit frim eller i detta brefst skulle va, va något orätt eller något som tvistemot mitt innersta uppoff kunde sära Dig, så förlåt mig detta för uppsåtets skull. För all del ingen tvist, intet misoförstånd, ingen köld, intet ens något tvång må finnas oss emellan. Till hvad Du gör önskar jag Dig välsignelser, men vore inte färdig att tillägga en bön till Dig: försäma mig icke! Ju redigare vi båda gå, dess mindre är något sådant att frukta. Hvad jag sagt lag på mitt hjerta att säga och jag vet att Du icke blir ledsen på mig.

Uppsala d. 30 Jan. 1856

Din varm tillgiffne
L. L. Sören

Uppsala d. 30 Jan. 1856
L. L. Sören

att Du någon gång med mig omtalade om Din blifvande kall.
Jag kan nästan med räsigt säga, att denna Din ångst, i Det
bref med de bjertaste ordslag, icke är riktigt befogad. Öfver,
tygad om och djupt kännande det allvar Du fått i allt som
står i sammanhang med det nödvändiga, har jag, som ofta afven
aktat mig värdig att gifva Dig råd, vant tygt der jag kan,
sike bort tala. Nu var min tankgång denna. Men vän
är här icke fullt gillad af dem, som kommit i någon närmare
beröring med honom. Thun ålökad af alla är han i an,
seende till sina ångster åtminstone icke förtädd. Måne jag
icke här ha något särskilt åliggande? Må jag du bekänna
för Dig en tanke som jag ofta ^{för} tygt ehuru icke uttalat,
om ej någon gång, i någon stund af veckligt bekymmer, för
Din syster. Det har synt mig som om Du i de viktigaste
frågor saknade den enfald i åtkändningen, i uppfattningen
af sanningens sak som är så högt af nöden, mig synt afven
som om denna brist på rätt enfald fördjorde Din framgång,
Din inre utveckling. Detta synt mig icke blott gälla Dig
sjelf utan afven dem, på hvilka Du mer än någon utöfna,
de inflytande. Men såsom syder är dolde jag ofta ofta der,
na var inom mig, dels i bitänd känsla af min underlägsen,
het och ovärdighet, dels i förhoppning att Du helt röst skulle
blifva hemford af den, at hvilken jag visste att Du öfver,
lemnade Dig. Här har du ansits brista både i kunskap
om och tro på de viktigaste orthodoxa läroarna, jag har icke
kunnat dela deras tankar om Dig i detta hänseende, jag ~~kan~~
som väl kände Din innersta grund i det som ifrågasvarande
ämnen, har bitändt och hårdigt bekämpat deras förme,
nande både om din kunskap och Din tro. Jag har gjort

det med full trygghet, ja, med värma klädt skett för Dig,
med hvad framgång kunnat jag de här. Emellertid var det väl
ej underligt om på nytt igen en tanke hos mig ^{nu} upplifvades, den
nemligen, som jag tillförne ofta tygt, att det skulle vara helso,
samt för Dig att igua någon tid och hufvud åt det arbetet att göra
Dig rät förtrogen med vår kyrkas äldre anderskane skriffter och
att förvärfa en full och precis kännedom af kyrkans skrifter.
Jag vågade tro att detta skulle göra din själ godt, hvilken
tro jag, såsom nämnt är, förut gjort inom mig, nästan skugg
för att rubba eller störas Din gång, hvilken jag alltid aktat
dyr. Men hvad skulle jag föreslå för Dig, som var fullt lämpligt,
ty nu angår jag tiden som passande, då jag trodde att Du
stod i begrepp att bli Präst. För mig stod förut den
önskan att Du finge taga in till Dig våra äkta gamla
läranes evangeliska trosenfald och jmnat en lifvande
eller upplifvad åtkändning af kyrkans lära. I något
litet sammanhang med detta gifare intresse hos mig i
afseende på Dig stod, det vill jag icke alldeles för,
naka, en viss önskan, att munnen på visser critici
här skulle blifva nöjaktigt tillstoppad, eller med andra
ord, att beskyllningen för heterodoxi skulle blifva be,
höfligen tillintetgjord i det att Du för öfrigt gjorde det
som på en gång var till din inre nytta och, på rät sätt,
Din skyldighet. Kannte var förslaget, att Du skulle läsa
Symboliska Bicherna, mindre lyckligt. Dock är de, och i
synnerhet Apologien af Melancton, skriffter af den största
andenkhet. Du nu examinaton i ämnet afven tilltydligt
det, var denna idé så rimlig? När du annars är

Philosophie Magister Henr. Carl Henrik Bergman
Björkflenn

Stockholm d. 19 Mars 1856.

Min älskade Son! Hjärtligen får
jag tacka för ditt så mycket trevliga
bref från Herrisland af 9 de desember,
det var en stor tröst bland de många
bekymmer som denna tid medfört, att
afse, din trefnad, beslitterhet och för-
nissamhet med din resa. Mamma
är på Udden emellan där är stor
kläd kvatt, jag sänder genast till henne
ditt bref och är vis att hon af den
enochall njuter mycket förnöjelse, jag
tackar Gud af mitt ärmeligaste hjerta
öfver hans nåd och dig till allt var
tröst och hoppas att Du på Björkflenn

By

Henr. Carl Henrik Bergman

Björkflenn

Sjelf skall firma, samt bland alla
der sprida frid och fröjd.

Robert tyckes nu vara på god frim-
bättring, ehuru man inte har mycket
att bygga på ant skär i Guds hand, följande
Thursday gjorde han en liten promenad
ute fria luft, men följden var
att han på aftonen fick någon upp-
kastning af tjock slim jemte något
blod blandad. Nu går en gymnastik-
läsare till honom en gång om dagen.

Till Sallström på Måby. Skall
du säga att rummet i öfra våningen
som blir öfver köket och kökskammaren
skall komma att utgöra ett rum.
Jag skall väl snart skrifa till
honom. Sedan andra dagen efter
din afresa har luften hälsat sig ganska
kall om nätterne ehuru Solen

är varm om dagarna. af mitt bref
till August med flera posten har du
fått erfara det sorgliga ödet som
slutade Oscar Theringwaas dagar.

Min och Allas vär sorg häröfver är
obeskriflig. Men den Allsmäktige
Guden hade väl räknat hans dagar och
på hans förbarmande nåd hoppas jag
för Själs frälsning.

ett Bref från dig alltid är välkomme
Kan du nog förstå och sympatigen nu
för att erfara huru du efter återkomsten
uppfattar Björnkron och hvad som der
omgifver dig.

Hjertliga hälsningar från Alla
i hemmet och från Din Pappa
P. Bergman O. S. v.

P. S. Jag hoppas du i Piteå fick emottaga
mitt bref som orsakat Augusts.

Min älskade Care!

Skrifva ville jag, men hvad har jag att
säga? Din inre menskan är i mörker och
tomhet, likvisst i ett omväxlande lif, twad
Gud gänt behöfver skyta mig ifrån sig
för min stora otrohet skull, mig sa
var i meningen att säga, utan för otro
jag har ingen tro. Och huru skall jag
blifva bekväm att fa den? Huru skall
den kunna tillkämpas sig den?

Emil skall gå fram Påskdagen, derom
har jag just intet att säga. Den 7. Maj
är Wilhelm och Gustaf ut examen från
Högskolan på samma tid som den

nykomling i lilla byggningen, så se huru
dan, den är beskaffad. Mycket i ett hus
på engång. Spöklig heterna fortfarande ännu
min med omväxlingar. de flött bortflytta-
sig på andra, hvilket och är bättre. Men
Robert går nu ute när det är varmt och
lungt, men, huru länge? det vet Gud, gör
han efter sin barmhärtighet med oss.

Hin ditta har en liten krets af flickor.
bring sig, tvänne andra vermlands flickor. som
äro som söker skydd hos henne mot ver-
den.

Har är nu alldeles som sommar i luften.
Hans Paul började skolan i förrgår, med
lära för skolans skull, men för att läm-
na oss här ute. Han har vist och
af närmande till Gud, men det

smått för oss alla. Hvad det är för
elände på jorden.

Adjo min dyre vän

Hinnia Schultz.

den 29. April. 1856

Hälsa Johannes.

Mycken tack för ditt brev till mig, jag vill gärna
skrifa till dig, men jag har så bråttom nu med min
läsning, så att jag måste uppskjuta det till längre

fram
Din
Wilhelm

Stockholm Långfredagen 1856.

Han skall den måttigare på besegra hans
 lyctar, det är så många hinder. Om
 det blott en gång blefve en försning
 hos honom af hans eget wäsende. Kan
 du Carl så skrif till honom sannings
 ord. Jag har märkt, att han wärd
 arbetet i som malet för denna tid, för
 vårt lif här. Jag tror att han alls
^{skulle} nu antag och tänka på hvad du
 (sade) skrefve. En innerlig hälsning
 till alla som besluta sig att söka Guds
 och Christi rike fram

Edw

Henrika.

[Handwritten signatures and names, mostly variations of "Hjertan" or "Bergman"]

Icke känner jag mig ha någon särskilt
 gäfla att skriva nu dock börjar jag, det
 får väl bli som det kan. Du begär ju
 litet och då du gör det skola vi vaka
 att g' vara alltför sparsamma.

Dyre Carl det är i dag långfredag. Emil
 och jag äro ensamma i Staden, allt är så
 stilla, allt omkring mig idel god gäfvor
 af Gud. Jag har i dag åter genom ett
 besök på fattighuset åter blifvit påmind
 om huru mycket vi ha att ha vara för.
 Huru lida ej människorna omkring oss, hvil-
 ken samvetspligt är det ej för oss att och-
 ra med vårt pund, att ge för alla våra
 krafter åt honom, hvars lifegöra vi med rätta

är. Jag tycker nu att önskingarna och behö-
ven för detta lifvet har försummat för mig
mera än fört, men nog vet jag att du haft
det så fört redan.

Jag går för Robert och Annie ut och der
är de nu alla. Med Robert börja vi nu
ha det så, att vi ej något bygge på hans
tid här synligen bland oss. Mången har
jag tänkt att du måhända såg honom
för sista gången då vi skildes här.
Han själv är allvarsam och stilla,
synes mig oförleten. Väl är han så
rask att han kan gå uti litet på
ellden, dock är rakert hans lif flågtartat,
& lifskrafterna svaga. Dock kan jag
ej säga att detta är svårt, det kännes
som ett slags nytt föreningsband
mellan oss och honom som drager våra
hjärtan till sig. Du förstår ju att

meniskan vet intet, det är möjligt att
han kan lifva längre, men icke synes det
oss så. Annie är stilla allvarsam eller
stillt sorgande, men förefaller oss oförleten.

Hwarje gång Robert blir samre ser vi
så tydligt Guds kärlekshands milda, bön-
slag, något ytter anledning är ej vid
händer utan det kommer just då vi mest
behöfva det. Frossen går och kommer ännu
fortfarande hos oss - gott godt från Gud.

Nog ser jag stundom Carl hvar mycket
godt jag fått genom dig fastän det icke
kommit från dig själv. Jag kan ej nu tala
dig, du vet själv att det till förors ett böt-
färdigt & hjerta, men Gud välsigne dig
och hans ande vara dig enneligen
nara i alla dina vägar!

Pappa har varit allvarsam en tid, det har
känns mera böt med honom nu än förr,
anden har klappat på, men det förors
mycket att Gud får väl, att gifva sig själv.

Stockholm d. 2 Maj 1856.

skall du säga mig det. Det är godt
att höra af andra och. — Atmirstone
tror jag bestämde att du medan du än-
nu har det som du har det, medan du
annu är der, att du bör då tillfälle
öppnar och lankar sig besöka de fattiga.
Nog är det väl, att jag ej menar, att man
skall gå och "verka" såsom här tales, utan
blott söka följa Trälarens tala upp-
maningar, att öfva barmhertighet, och
det icke blott med den påtagliga gafvan,
utan och medelst omvårdnad och rådgör-
ning, nog tror jag och, att man kan,
utan skrymtan få säga några ord om
deras odödliga öfver, ja visst kommer
det ofta skrymtan, ^{med} men Gud är den
som skall rena oss, och det sker genom
afnien. — Jag förundras öfver att dag-
ligen se barmhertigheten så framhållen
både i gamla och nya Testamentet,

Min älskade bröder.

Nog har Gud gifvit och gjort rätt
mycket med mig sedan vi lekasmligen
skildes. Jag har känt mera fasthet
och funnit att det g. för betraktade
såsom hinder är nådegåfvor, beredelse-
anmen för bildandet af en enre men-
iska. Men som du vet blir intet rent,
eller helt med mindre den sanna bot-
färdigheten bliver väsentlig uti oss.
Det är just detta väsentliga, denna verk-
liga kännedom af mig sjelf utom Gud,
som jag behöfver, men hoppas säkert att
unåfå i sinom Tid. — Jag förstår icke
hvarför Gud just mot mig kan vara
så utsägligen nådig, icke är det min-
trohet, som wäcker det, utan det måste

Helena Morfarna

bestämt vara förbörar som jag helt
ovärdeligen får åtnjuta, hvilka föröka
Guds eget Fadershjärtas barmhertighet.

Gud är så ofta med mig uti det min-
sta och då jag felat, det j. g. kan se) då
är återkommandet så guft. - Till dig
kan jag tala så här denna stund, men
jag tror icke till någon annan. Må vi
dock vara hvarandra det hafva stor lön,
men ha vi varit falska och olydiga
må vi då gå till honom som kan
rena oss sedan vi örenat oss.

Jag fruktar för Carl, att det vore orätt
om det länge så förblefve för dig i det
yttra som du nu har det, jag har visst
intet råd att geja, men farligt är om
man själv grafver med sig genom tankar
^{hålls en del kanske} fallade uti egenhet, ehuru för en själf
omärkligt att så är. De yttra förhållande-
na ha ju så mycket inflytande på ~~att~~

vårt inre, och jag har bestämt funnit, att
så jag haft mycket yttre ro och kunnat
vara till hinder, har j. just haft best
inväntes och Gud har varit mig närmare,
att allt genom honom helt och hållet
genom honom, gåt lät och väl. När
det är så, litar man minst på sig
själf och måste kasta alltsammans på
honom, som är oss innerst när och vill
själf göra och verka allt i den mån
vi mistroste på oss själva, men lita
på honom. Dyaste Carl, måtte vi
besinna och bekanta tiden, att Gud må
få göra sin vilja med oss! - Frenden vet
och många tätt. - Må nu alla ord jag
har skrifvit vara sanning inför Gud, det
är ju inför honom, den himmelske Fa-
dern, jag vill och måste vara upprikt-
lig! - Kan du Carl någon falskhet
uti detta, eller något annat bryr så

Älskade Carl! Nu ha vi ej skrifvit på
länge. För mig är det litet svårt att
göra det innan jag får några rader
från dig. Jag känner mig ej fullt
viss om du på något vis agillar mig,
så jag icker ens sätta en helsning på
så lång tid. Men kära Carl, nog vet
jag att det ej beror på så litet då
grunden är en, och vore det gadt
att få några rader från dig och det
bli väl i snar tid då du kan.

Din
Syster.

Uddeva d 13 Maj 56

Philosophie Magistern Herr C. A. Bergman

Björnkvarn Stockholm d. 29 Maj 1856.

Min älskade Son! Att det alltid är så
särskt för mig som Mamma och Systrarna
för emottaga brev från dig kan du nog
förstå, till min ledsnad fick jag deraf erfara
att du fått kännning af frösor - men hoppas
att det måste snart hafva en afvärging.

Som du af mitt brev med förre posten
bemärkt hemkommo Gossarne följande
Fredag från Upsala efter att de hade
gjord hederande examina Wilhelms med
18^a betyg och Ghestaf 15. Jag for ut på
aftnen med Gossarna till Udden och Ströet
efter vår diktningstid. Vi spelade 20 minuter i
atta blef Armi förläst med en välstäad
Dotter till allas vår stora glädje. Armi
samt den nykomne befrimra sig Guds lät
vål, och Robert sägnas som han kan
vara ~~med~~ under sådant raskest och käft

Väder som vi nu en tid haft. med oupphörligt
regn och kall Nordlig Storm. så att
några mornar endast varit 3 grader blidt.
Fildene natt regnade så att det liknade
en syndoflad. men luften är i dag något
varmare än förr. Om och hvar som
af Barnen kommer att med mig seåskapa
till Norrland kan jag inte säga, men
någon önskar jag få någon med mig. Amis
heltvåntade Syster har inte afkört, inte
heller har något brev från henne ankommit.

Utan vidare för denna gång får
jag hälsa från Alla i hemmet genom

Den Pappa
P. Bergman Öde

Philosophie Magistern Herr C.H.Bergman.

Björkfors.

Sthlm, den 29 maj 1856.

Min Älskade Son.

Att det alltid är kärt såväl för mig som mamma och syskonen få emottaga brev från dig kan du nog förstå. Till min ledsnad fick jag därav erfara, att du fått kännning av frossan - men hoppas att det snart måste hava en övergång.

Som du av mitt brev med förra posten bemärkt, hemkommo gossarne förlidne fredag från Upsala efter att de hade gjort hedrande examina. Wilhelm med 18½ och Gustaf 15. Jag for ut på aftonen med gossarna till Udden och straxt efter vår Mitkomst, kl. fe-
lade 20 min. i 8, blev Annie förlöst med en välskapt dotter till
allas vår stora glädje. Annie samt den nykomne befinna sig Gudi
lov väl, och Robert så pass som han kan vara under sådant ruskigt
och kallt väder som vi nu en tid haft, med oupphörligt regn och
kall nordlig storm, så att några morgnar endast varit 3 grader
blidt. Förlidne natt regnade det så att det liknade en syndaflood,
men luften är i dag något varmare än förr. Om och vem som av bar-
nen kommer att med mig sällskapa till Norrland kan jag icke säga,
men nog önskar jag få någon med mig. Annies hitväntade syster har
ankommit.
icke avhörts, icke heller har något brev från henne ~~avhörts~~
Utan vidare för denna gång, får jag hälsa från alla i
hemmet genom

Din Pappa
J.Bergman O:son.

Avskrift: originalet hos Rune Alm.
E.L.W.Bergman, 6.4 -29.

Ruth Helena f. 2/5 1856
+ 1/9 1856
Lid
Guda Henrika f. 7/12 1858
+ 7/1 1859

Maj 29
Stockholm, ~~den 29~~ 1806

Älskade Bröder!

Tack för ert brev. Först i dag på morgonen
har jag läst det. Det kom för några dagar
redan till landet till mamma, då jag var i
staden.

125.

Det är bra illa, att man skall vara så oberedd
och oskicklig, att ta emot den nåd Gud gifver
och vill gifva, ingenting kan också förändras
genom en själf. Jag menar både uti inne och
yttre afseende. Det är så underligt, att Han
kan gifva, fastän vi ej tro honom derom.

Som du säkert får höra genom brev från nå-
gon annan, var Gud oss nära och hjälpte en
liten flicka till världen i Fredags afse 28.

(1250 mg); men innan den dagen och stunden
kom, förspordes säkert många ötros klagomål
inför honom som vara hjertan och hörer alla
vårta, dock tog Han icke sin hand ifrån oss
utan var så nära. Vår Carl må vi en

gång bli hotsamma och kunna tacka.
Nog var det genom hogre kraft och hjelp som
Robert just under hennes värsta smärta var
stilla och hade en ^{menlig} styrka, så att det afgick
utan någon ^{menlig} följd för honom. Några
dagar förut var han så svag, att han blef
allenaende ^{efter} genom minsta ofvaktning.

Solen visade så behagligt några stralar
just på den stunden efter att ha varit
dold i flera dagar. Emil och Ulrika skulle
på fransin ^{samma dag}, men den uteblef. Synes det
icke tydligt, att det är en ande som
har till, och helar i sinom tid? Skole vi
ändock icke tro både i lysare och mörkare,
så vi så väl der, att hjelp alltid är beredd
och än mer om vi trodde?

Bröderna komms samma dag middagstiden
från Upsala med en borta aflyftad. Fria
från fransin ha de och på varit en tid,
den tid då det just ^{var} mest välkommet för
dem, att få vara fria.

Allt sedan Emil slutadt sin läsning,
eller i alla fall, sedan sista tiden af deras

har han haft ett mena stilla och stadgadt väsen.
de, har bejadt beflita sig om bönen. Må det
bli fortgång hos oss alla!
Jag var bröderna 3 och Ulrikdals familj, på
andra och jag hos Finnears och det var rate bra,
jag tror för oss alla, att höra. — Bland annat
sade han huru Christenoomen icke är något
att leka med, och huru hvarje minut flyr ur oss
om kärleken talade han mycket, förklarade
Johannus 1 Epistel 4 cap.

Efter det ämnet angående Christenoomens
saker har varit å bane, kan också jag säga något
ord derom. Stundom har det kommit en flygtig
tanke för mig så, huru vet du om allt detta
är sant? kan Guos väg vara så enkel och ändå
så underlig med menniskan? o.s.s.v. Då har jag
undrat om detta blott varit en lös tanke, eller
om det varit min grund och huru ^{om} det möj-
ligt att hela Guos närvaro med mig vore byggd
utan grund och deldeles som utanför, och huru
vore det möjligt att något tvifvel kunde kom-
ma om ens innersta rot och grund trodde,
det vore ju så det samma som att veta.

Säkert om detta, säger jag hvad tvifvel angår

har jag blot, mig vettuligen, mækt helt roadt
och ringa, icke på något vis oroande, blot att
det så kommit för mig. Gud vet mitt in-
nersta, huru mycket tro du finnes, nog är
det väl säkert mindre än jag tror. - Skrym-
tare vet du, att vi alltid äro innan det blir
uppgräft till innersta botten.

Det vore säkert bättre att ^{ha} ~~öfversäkra~~ ^{en kanske enastående} och verk-
liga tvifvel; ty den genom kunde ju sann tro
föras i hjertat? Eller hur? menar du icke
något sadant i ditt brev? - Jag vill ändå
ej säga att något är bättre, utan allt är
bäst, blot vi följa och laga vara despa sadant
det gifves. - Nog loas det motan redan
för det timliga att lyda ^ö ~~en~~ ^{att bejaga} samvetet, ty den
frid man eger då ^{och} man blot i ringa mahn
kan säga jag kan ingenting ~~emot~~ sanningen
utan ~~med~~ sanningen, afviger dock mycket
allt annat.

Det är i dag söndag, så se om det blir
något mera tillagat innan posten afgår.

Det under sin stränga läsning. Bestämt
har det väl från öfrid med sig själv, som
hela, så det är ej värt jag säger något mera
derom, du förstår mycket bättre än jag gör
det. Skrif till Wilhelm när du kan. - Att
tala derom hjälper ej, men att gå ena dermed
om vi det kunna.

Jag vet ej om någon namnt för dig något
om Alm, att vi åter kommit att raka honom.
Han är här ett par gånger i veckan. Han har
annat sina kval, dock stundom någon smula
hopp och trost. I det hela är det väl litet grand
bättre för honom nu, än för ett år sedan, men
nog är hans lidande gryfligt stort, dermed för-
står du väl, jag ej försäkra det annalunda
än som det är (alla ord bli skymtaktiga) af Gud i ned
honom gifvet. Han tyckes vara under en mycket
måga uppföstran. - Skaske Carl må vi nu
alla bli i välskaffens för Gud och lefa ett
nytt lif i Gud.

Den

Syster

Waldemarsudde 26 Aug 1856

Memor till min mor
och förnektat nästan tiger, så her man mera
öfverseende att påräknas. Om du skrifver
några rader till oss nu snart, kunde du
jag nämna timman för vigningssakten.

Särda äro våra hjertan, då de ej väckas
till den innerligaste tacksamhet för vår
Gud och Fader då vi nu på se Norr, så
vack som han ändå syns nu, här ibland oss.
Du förstår, icke kan det vara att bygga
på, men det är det ju ej heller med den
friskatte, ~~den~~ toges den allt upphållande
kraften ifrån oss så låge vi ju allt mer.

Nag tror jag att Roberts sjukdom
hör till Guds underbara leorning med sina
barn, sanna arma barn, som behöfva så
mycken uppfostran för att kunna intaga
platsen i Fadershuset.

Wilhelm har också säkerligen haft nytta
af sin resa, på många sätt. Det är straxt
^{något} gott så de naturliga krafterna och lifvet kom-
ma tillbaka till naturen, ifrån att vara i en
viss onaturlig rammanträngning och gränsning.
Du förstår nog om jag också uttrycker mig illa.
Jag har ej lust att tänka på den Heruka

Älskade Carl!

Endast ett par rader från broder Carl!
Jag vill blott säga, att det vore oss dyg-
bart och kärt, att få se dig här något
långt. Mamma önskade det också, dock måste
du pröfva själv, hur du känner det, vi
veta ej. Afbröte du dengensom den läs-
ning, så att lusten förlorades eller så, då
kunde det ju vara illa. Vi vilja därför
ej yttra någon stark önskan, utan öfver-
lata saken. Det går nog som det skall.
Här har varit många om och men an-
gående Roberts resa till Norrland, eller
gravblifvande här. Hans lust har varit öfver-
vågande Norrland, dock har frågan flera
gångar varit nära att förfalla, genom de
många svårigheter, som anses vara dermed
förenat isynnerhet af vår goda, omtänksam

Wilhelm far med dem så. Så se om lille
Astrid far leve, eller far dø, alltså bra.
Den er ganske klen.

Råderna blef flere än jag tänkte, du måste
ha afserseende med dem, de ha helt och hållet
flutit fram. Nå det är hyfsat som talar,

september 1856.

Min dyre Älskade Carl.

Gud vare tack för ditt brev. Jag känner sanningen därav, måtte jag icke hädanefter som hitills ofta hindra och försumma kraften av den andeliga gemenskapen, den kunde säkert varda till mycken hjälp på den vägen vi söke att vandra. Mycket glad blev jag blott i det innersta över det du blev Präst, och att du tager pastoralen med samma. Skulle ej Gud bevara din själ oskadad under denna examensläsning, då den är så fast ställd, om ock av människor, är den dock av överheten, den Gud bjudit oss lyda. Nog är jag säker att Jesus vill hava dig att predika, och i sinom tid i behovets stund låter Han sin nådes strömmar flyta även genom ditt hjärta till många själars hjälp och befodran. Det höres från skilda håll att Fadren väcker hunger och drager människorna. Han behöver trogna arbetare i vingården för att fylla platserna i sina boningar därovan. Ingen den av Gud utrustad är bör undandraga sig hans tjänst. Även på detta sätt, om kallet är svårt, är det dock i den store Herrens tjänst, och således i hans kraft, arbete icke bliver svårt. Min Älskade, Gud skaål sannerligen välsigna di och giva sin nåd och frid rikligen över dig.

Tack min Carl för det du bestod skjuts åt Westbergs. Emil är arbetande på en grotta, som tycks lyckas bra. Han står här bredvid och ber hälsa. Ludvig Wetterdal är här som invalid, han har vrickat sin fot i berget, men tycks bliva snart bra. Han ber hälsa.

Din överrock skall jag skicka till Hernösand.

Adjö min dyre Carl, jag har ej tid till vidare i dag. vi vänta Bänke hit. Hälsa Evas och hennes man

från din

Mamma.

Innerliga hälsningar från Henrica. Kilman har rest till....

Avskrift: originalet hos Rune Alm.
E.L.W. Bergman, 6.4 -29.

Stockholm d. 14 Oct 1856

Min Ålskade Carl! Ditt brev af 27 senaste
före afresen från Hennåsand har jag haft glädjen
emottaga. Dett smärstar mig höra att denna
ögon blifvit sjuka, men jag hoppas att du
efter någon vila på Björnkloster åter skall
blifva frisk. Värmlingen Karl skulle
det hafva varit att få välkomna dig
här i hemmet, men du så ute är, får jag
hjerkligen välkomna dig till hemmet i
Björnkloster. Jag har omötligt mycket att
göra härnär därför inte mera än att
söka det föräldra kärleken följor
dig öfver allt. Guds frid och nåd vare med
dig och oss alla, hälsa Robert och Arni
och var der Swagens stad så och Wilhelms
här Wilhem från Eder Pappa
och till Bergman Oke

Norrköping 2. 8. Nov. 1856

Käre Broder!

Sent omsider har jag nu fått färdig
sitt predikan af skynden att genast af-
sända den; jag hade kunnat få den
färdig för, men jag om ej oöfventad synd-
sättning kommit i vägen. Briggen
Henrika kom till Kaparanda och loss-
ade der en del af sin mjölklast och
skulle sedan till Kalix för att lossa
resten, ^{och sedan med last till Stockholm} men för ihållande motvind
kunde den ej komma dit, hvarför
och emedan vintern var i anläggande,
jag for ut med några män till Brig-
gen, liggande i Skärviden och seglade
med den till Svartska, der lossning
och lastning verkstades natten & dagen
och Briggen har just kommit ut
innan det frös. Sedan har den haft
vacker och god vind så att den tioligen
just är i Stockholm. Under denna
tid måste arbetet med öfversättningarna
hållas. Efter jag nu kommit att tala
om

om fartyg så miste jag uppehålla mig
vid dem ännu, emedan deras öden göra
anspråk på ditt deltagande ja alla men-
niskors, så vidt det är just de, som nu
föra bröd till våra brödlösa orter.
Skonsten Maria har lyckligen anlänt
till Calix med spannmåls last. Skonsten
"Agne" som också skulle till Calix lastas
med spannmål har för storm mist en-
löpa i Båhustas och har derstädes in-
frusit. Den Roden skugut reste igen
till Haparanda för att taga närliggande
och steg med den spannmålen.

För ditt bref till August och Fru Ca-
rolina, jemte hälsningarne till
Mosterne. Mamme Anna har jag fått
uppdrag att i första hand frambräna
hjärtliga tacksägelser. Fru Carolina,
hvilken ännu skrifva några rader
nu, uppskjuter dermed och anmodar mig
att nämna hennes Sydämeliska ter-
veidia att och hon fått känna något
af den ^{första} dyrbara stund du haft i öfr.
Tornea kyrka. Mosterne emottogs

dina hälsning med hjärtligt deltagande,
likasom de jemte dina öfriga kärna-
rande vänner följa dina öden der-
uppe med hjärtligt deltagande.
Mamme Anna ad ännu gån här,
men hur länge, ad ej kunnigt.
Uti allt mitt elände har jag haft
dig och de andre för mig nära och
pe ljufvligt inför mitt hjertas öga
God styrke dig och eder alla och
samt oss en kvar här nere samt
lofsge oss alla till samma saliga
mål för sin förunderliga kärleks
skull! —

Emedan skugut ad borta så ad
här så många, som göra anspråk på
min tid, hvareför jag nu slutar
med dessa brädkause rader
med hjärtlig hälsning till Wilhelm
från oss alla samt särskild häls-
ning till ditt värdfolk från
din ringe vän
Jens Mustajärta

Ad den andra Fredrikshagens i Järn-
ludags i öfr. Skall jag försöka få
fridig i första hand med dig.

Waldemarsudden den 4 Jan. 1856.

Älskade Broder!

Mycken hjertlig tack för ditt bref, som jag fick i Fredags. Nog böjer jag mina knä, men mina böner blifwa så ofullkomliga och slappa och alla tankar i egenkärlekens och högfärdens väg komma för mig under bönen. Gusten och jag hafwa tagit oss före att nu medan vi äro på landet, läsa ett, kapitel till sammans och sedan bedja vi på knä qvål och morgon. Ibland kommer det för mig, att jag ej är i bland det utvalde och då blir jag så ängslig, men i mitt lättsinne

Herr. Marg. E. H. Bergman.

Oliver Tomic

Matarengs Proff

Emil Bergman

som ärfstort hos mig så försvinner allt
så fort, dyra bröder glöm ej bort mig,
din djupt falne bröder, i dina böner.

Kärval dyra bröder! Mitt brev är tomt,
men dock nödvändigt, ville jag nödvändigt
skrifva för, att hafva hoppet att få
något mera brev. Din Emil
Söndags eftermiddag den 4 Januari 1887.

Kjærlige Hælsninger fra Hanne
troligen for hun var hjemme. Sommer
forst styre for broder og hemmet,
hvilket hun nu mere dettæger udi, en forst

Valdemars ude om 22 April. 1837.

Min ælskede Carl! H. Bejgum

Några ord, ehuru jag ike har något
särskildt at säga, kans det ändå som
något samband att skriva litet, och an-
kast var jag och rådd att jag var för
mycket envis då jag bad sig resa hem
hvilket ike får styras af menniskor, utan
Gud sjelf tale i det hjerta dörö. och
lida örna steg, så i det yttre som på
den inre vägen.

Hanne och jag, äro nu ensamma
på landet, slita utom oss, så äfven inför
Gud, då vi ike få känna världens och flodens
vid klubbande, som stundom bortskymmer
Guds ledning och vilja med oss. Allt om vi
i allt, fick tag på Guds vilja. och kraft att
göra den.

Men kan ej i flend, utan förvaring se på
lidens yttringar, tike ad Gud anda nu skida,
nog rör den sig stundom, kraftigt öfver allt,
motte och Anden fa' upplysa människorne
om sanningen, sanningens väg; ordet som
är så rikt förord af, visar rätt, men vårt
mörker kan det ike fatta.

i söndags för Pappa och jag tidigt
till Staden med båt, klätkan mellan 7. a 8.
då vi såg en vacker syn, sådant såkert ike
på länge passerat på Stockholms stränder:
vid Kastellholmens stad bakom en liten trädgård
läg 5. bosman från holm militärn på knä
med ansiktet nära jorden länge, så vi trodde de
vara döda men när baten kom nära, hörde
vi en af dem bedja högt länge, och alla
med bakt hufvud lika på den fuktiga jorden,
de hadde sökt sig en ensam öfver plats,
förat fa' hålla sin bön. Rökkelikorna
^{hörd} ringde från flera håll, sjön hvar spegelklar,
och jag kände mig innerligt vilja bedja att,

deras bön måtte blifva hörd. Skulle Gud
och kunna tränga in i kasärnarna vore
detta ike och its under. Detta påminne mig
om det ore last om litetlidi tid i Stockholm
då människorne sökte sig ute i slaga ställen
förat tillsammans fa' bedja Gud. O. måtte
kraftens Ande komma ned öfver oss
det sanna Guset, att de starkes uppsvaknade
själar ike ändå måtte fa' famla i mörkret
efter rätta vägen det de hafva fått ett
begär att sträffa. Nu är tid för oss en hvar
att taga fatt på nåden då den så allvarligt
virket, ty efter en sådan tid ~~brakar~~ brukar
att mörker uppkomma.

Jag lästes mycket efter bref hvarje post
dag af Edw.

Fråga Robert huru mycket tapeter,
och till hvilket rum jag skall kopra
till näsby. jag önskar att med första
fa' laga i ordning det som skall dit upp.

Adjo din mamma. Håga de minna

1857 ²/₁₂

Älskade Broder!

Som det nu ad så länge sedan
jag hörde något af dig begynner
det att blifva så tomt och ledsamt
då jag tänker på Dig.

Hvad vän! Hvad sysslar du nu med?
Ach hvad tänker du på, angående
Din bana! Svar på dessa frågor
står du, års efterlängande för mig.

Sjelf är jag nu uti ett sorts hvilande
tillstånd, sedan jag begynte få något
högare än hvad det i allmänhet varit
för mig denna sommar och höst. Men
ödsligt och tomt har det varit och
ännu är i själen efter att vara
förd än hit och än dit af världens
^{manga} stormvindar. O måtte det ej gå så
långt att det blir en torka till
då! — — — — —

Henrik Bergman
Stokholm
Herr. Meag.

Henrik Bergman

I sanning, är det mycket mörkt i min
själ, och jag vet nu ej mera huru mitt
tillstånd är, ofta tänker jag att det är
ute med mig och att mitt hjerta har
blifvit förhärdadt; dock måste jag ännu
försöka hålla mig uppe, och ej falla
i förtviflan på möjligheten att blifva
renad och befriad från syndens hårda
välde i hjertat. Men det slut måste
ske genom den välsignade hand, för
hvilken det är möjligt, som för oss
miskor är omöjligt. Hvilken arm är
människohjertat! Ingen är god utan
Gud alena. Ilycktig och attidig skall
du vara skall du vara på jorden, vore
ju den barmhärtige Fadrens ord till
Brodermördaren Cain; så viker man
och undan för Gud, för att inte mista
det lif man får genom brodermordet
på Fadrens införde. Nu måste jag
afbryta hvad som vore att sagasifoljd
af hvad som är sagt, emedan jag
känner mig ouördig att tala i dessa

ämnen, som jag i själwa verket
förtäran. Mitt valyråk borde ändå
vara: Misskunda dig afven mig
aimas "förloade son".

Hälsa Wilhelm, Gustaf Emil och
Paul från Din ringe
Wän Broder

Johannes
Kära Mamma hjeiligt från
Dhame

Om du finner dig uppmuntrad
att sända mig några rader vore de
mycket välkomna, ehuru jag
känner mig mycket ouördig att
Din vänskap af dem som äro i
nåden, emedan jag själv är ett hö
som låter för mig af och an.
Men bid för mig om du kan!
Din

Närby den 2/12 57. Ringa Broder
Gif mig några rader till
julaftna. Det är snart julen
och måste den äfven få blifva i hjertat.

Uppsala d. 10 Dec. 1857.

Broder!

Böckerna har jag bekommit och förundrats öfver deras billighet. — Tack!

Om I läst något i Missionsbladet och möjligen viljen weta något mera om Hermannsburg och Afrika, så behåller det och afwen medföljande. Jag har flere exemplar.

En Riksd. Skatt följer.

Hälsn de dina. Jag tänker med glädje på den tid, jag hos Edur tillbragt.

Guds wälsignelse önskar Edur
Din

W. W. W. W.

2/10 1857

Översättning

Ärade Magister B-n.

Jag får med några rader meddela, att Kristendomen här är, även, som den hel. Andes verkningar äro såsom då, när Magistern har varit i Matamoras. Och man har instämt Kristna för den hel. Andes verkningars skull till tinget i Haparanda, och Länsmannen har haft ett ogudaktigt vittne, som intygade med ed, att de ropa i Kyrkan, men han vet icke, vad som kommer åt den. Och de Kristna hade fem, vilka intygade på ed, att det var den hel. Andes verkningar och att man ej kan behärska dem. Donaten sade: Värde veta ni, ~~att~~ om de ^{icke} vore djävulens verkningar? De Kristna svarade då att de hade själva erfarit detta. Och de fångas rörelser och blevo fösta ut. Så stor är nu blindheten i världen inför den vilkas ögon äro öppnade att se. Nog borde man nu vända sig fram så, att denna världen syntes ringa och oduglig emot den översvinneliga vår Herres Jesu Kristi Kunskap. Vem är som övervinner världen? Den som tror på Herren Jesus Kristus, och vår tro är den som övervinner världen — — —

Tajala 10 sept. 1858

Moses Olsson Kangoinen

hvarföre jag också är såvæls angelägen här,
dock förnöjd med utgången, huru den än
må bli, öfvertygad att uppdraget ej
kan komma i teagnare händer än dina.
De kontanta utgifter du härfor kom-
mer att hafva skola tacksamligen
godtgöras, men det besvär och bekym-
mer jag härigenom ådrager dig, måt-
te Herren i sin kärlek ihågkomma!

Om Herren af nåd hjälpt den aflönes
syster Henrika fram, så gif ak henne
det här af ~~att~~ Jesus den bästa och tryg-
gaste vännen, alla sorgandes och be-
dröfvades hulla tröstare vare ak
hennes tröst, amen!

Älskade Bröder! förlåt mig nu
detta vidlyftiga bref och glöm ej att
bland de många, som behöfva vän-
ners förbön är också du.

Såge vän och bröder

Ferd. Mustaparte,

Främfor mitt barnkära hjerta
helning till de små Kära Vännerna
John, Carl och Nilda, ^{Therese och} Lilla Agnidej
för glömmas! Gm

Näsby den 3te Oktober 1858.

Käre Bröder Karl!

Med sista post blef jag genom Patria
underrättad om Fredikas död, och skulle
då genast skrifvit till dig, men hann
ej, emedan jag fick brefvet först på
söndags-morgnaden. Då jag genom din bro-
derliga kärlek blef underrättad om den af-
lönes sjukdom, var jag visserligen för-
beredd att mottaga dödsbudskapet, men
då det gällde att tro, det hon verkli-
gen ej mera fönnest i tiden så
var det och är ännu mycket smär-
samt, isynnerhet därför, att om jag
vunnit öfver min otro och deraf sig
härledande jordiska inkast och hin-
der - jag möjligen kunnat få närva-
ra vid hennes dödsbädd. Du be-
lönade uttryckte sitt deltagande genom det
kärleks-förslag att jag skulle följa med
den till Stockholm och komma tillbaka
med samma ångbåt (jag skall försöka be-
vara detta hennes vänskapsbrev i tack-
sam äminnelse) och jag hade tillräck-

löst tydliga både inre och yttre vinkar
att antaga hennes godhetsfulla förslag,
hvilket hon till och med hade meddelat
åt Pater, men i verldshedern - detta
otrons-foster (jag hade ^{nemligen} hunnat upp-
gifva annat viktigare skäl för min re-
sa, än att träffa Fredrika) hade så
stort wäld öfver mig att jag icke bemö-
dade mig om att undanröja de
wissertigen stora men ingalunda öf-
vervinneliga hinder som stod i vä-
gen. Jag är skyldig den för mig kära
aflednas minne att tillstå detta bå-
de för Gud och människor. Jag an-
klagar mig sjelf, suckande om nåd
och förbarmande ^{för} såväl för detta
som alla andra mina öfverträdelsen,
i hopp om förlåtelse för Jesu skull.
Oaktadt hennes många felsteg öfverträdde
hennes fräghet att motstå och öfvervinna
de stora frestelser som i Stockholm plä-
gat henne. (Hvilka hon öfwen i sina
senaste bref till hufvudsaklig del upp-
sat och tillstått) sorjer jag henne såsom
min inför Gud älskade Brud. Abrahams
Isaks och Jakobs Gud ware hennes Gud

och samme Gud baje mig arme ensli-
ge främling till ödmjuk undergifven-
het med sin wilja och läre mig att
med tacksamhet erkänna Hans fader-
liga kärlek och wärd om oft vanartiga,
otacksamma barn.

Kärleken hoppas ett saligt återseende
då man icke tager sig hustru ej hel-
der hustru gifvs åt man, utan de äro
såsom Anglar, som i himmelen äro
Marc. 12. 25.

Mitt samvetes fordran är att hela
din omgifning får del häraf.

Jag kommer nu med ett uppdrag, som
kandida kommer fram så sent att
dess fullgörande mötte stora ja kan-
ske redan öfvervinneliga svårigheter,
men jag wänder mig dock dermed till
dig, förlitande på din broderliga bered-
villighet att göra hvad görs kan.

Jag önskade för Fredrikas nu liflösa kropp
en särskild graf, för att, om Gud så vill till-
ståndja, nästa sommar på densamma uppre-
sa ett enkelt kors. Du vet käre Bror hur
nu ett synbart litet, dock kan innebära
Mycket.

betydlig till quantiteten men utan
betydendhet med afseende på quali-
teten. Tillfölgi deraf quäljes hon
väl ännu mera både andligen
och lekamligen. Om morgnarna ka-
stas hon af djifwulen gång på gång
till golfvet och gvider afver sitt
ohjelpeliga clände. - Tala wid gum-
man Thor om henne snart och
om tiden det medgifwer, känn, lät
mig weta, hvad gumman säger
om henne. - Om det än subj. har jag
talat med eder för. ^{Wittendel?}

God välsigne eder! ^{Wittendel?} ^{Wittendel?} ^{Wittendel?}
om vår familjemedlem. -

Din Bröder
Herman.

Låt oss få weta om det går Wilhelm och
Gustaf väl, och om de upplifwat något
synnerligt.

Uppsala d. 12 Okt. 1858.

Bröder Carl!

Må Gud bo ibland eder med sin Nåd
och frid allt rikare och rikare för
hvarje dag, såsom Han för mig öfver-
dige mer och mer uppenbarar sig så-
som den lefwande, bönhörande, alltid
närvarande Hjelparen! Med glad
skam måste jag utropa: mig är barm-
hertighet, oändligen stor barmher-
tighet wedderfaren. Hvarje dag för
med sig idel nya bevis derpå, att
Han ser till de clända och fattige
och skänker dem af Sina förråd
mycken tröst och oförgånglig riken-
dom. - Så lockar oss Kärleken till
kärlek, Guds- och brödrakärlek - men
swag är denna såsom wi. Derfor
behöfwe wi ju hjälpa hwarandra till
förfäran här. Förbönens hjälp är
den bästa gifwa, wi hafwe att sän-
ka hwarandra. Låtom oss häraf

gifva hvarandra ett godt mått-
dagligen. Gud vill det. Och, Bröder,
jag är i stort behof af dina förbön-
jag anropar dig om dem - dina
och deras, som med och för dig
bedja - för mig och de som här
jemte mig bedja för Christi rikets
tillkommelse. Bed för oss och för
församlingen i vårt hus. Den är
numera ej så ringa hvarken i an-
tal eller i sin kraft - efter tidvorn-
ständigheterna. Den samlas en gång ^{hvarje} dag och består hufvudsak-
ligen af en liten skara studenter,
som undfågas och undfågas med
Sång, bön, Guds Ord och tarflig
middagsmåltid, för hvilken sedan
^{komburaf} ~~afgifnas~~ frivilligt samman-
skott efter hvars och ens lust och
råd - dels intet, dels något - i en
för detta ändamål ^{tillhållit} beständ sparboosa.
Sådan är den af Gud ingifna plan-
nen, som sedan några dagar börjat
uppstå och till en del satts i ver-

ket. I Hans Namn är det skedd.
Lände det ook till Hans ära! Utan
förtrostan på Hans hjälp hade det
icke kommit å bane. Af eden
wänte wi i förlitande på eder
kärlek förbåner för frösbarnen
i oss och för detta Herrans
barnarbete genom oss. Tillwid-
ne är förslaget blott åt några
af deltagarna meddeladt. Derför
re anförtro det ännu blott åt dina
närmaste och Mor Thor. Eder bedja
wi lägga det inför Gud och medkalla
Hans välsignelse, öfver det. Kan ~~Serap~~
will erkänna såsom sitt.

Himlabestormande påkallas ook af
den som kan kämpa för ett par för-
tviflande själar här. Den ena är en
gumma från Wila, som äratal wa-
rit i en misströstan skärseld, i
hvilken hon ike ens kan suka efter
hjälp. Att Evangelium gläder henne
nu ej mera än det fröjdar wäggarne.
Hon är hos oss sedan ett par veckor.
Hennes bokstafskunskap är temligen

Björkfärr den 24 December 1858.

Jag får låta Er veta att jag lever i hertigens
mamns goda och bra Tjill kapp men jag känner
hur hertigens han arbetar på mitt ställe här i hertigens
men jag har en svag tro men jag måste hjälpa hertigen
jag tror hjälpa mig ut från min och tro att hertigen
får verka ut till mig En sån och levande tro och
en sån god barmhärtig tro Jag gillar tinner en lag af
mina lemman som ständigt emot den lag
som jag minn haig Er och gör mig fången under
den synens lag men jag har ver haft Tjill
guds lag Efter den förverdes men min skan men
me kött till Tjillmar jag synens lag men
jag har en så vitt mig bör jag mitt hjerta och
guds ord vittnar att Jesus Kristus har börjatt
göra syn barmhärtig till mitt hjerta ^{så att} jag kan be
känna att hertigen Jesus Er kommen i kött till
men jag tackar den store himmelske fader
att han håller fast till så stället i Björkfärr
Så att den jätt får ut stället men minn ke Ra
Kristen eldrens men jag får låta Er veta
guds nåde är att några ut af oss har smott Tjill
för hertigen den tydeliga vilja hjälpa hertigen
me sjöna upp par men me sjöna ^{me stöta}
den i stället

Men hur den låter jätt och ska jag ty kan vill
hava En levande och kristen eldrens ty kan ser Tjill
hur tätt och eldrens Efter som hur tätt Er be skaffat
Tjillmar stället kan så ha is sjöna och för sjöna
va levande guds sån för att så kan Er gan
ska mig till för is En så var En så ten kända
be det mig Tjill den eldrens till helming jag från
mina så jag till trar och bröder i tron men i fall
om jag har så lätt män ting och rätt så ber jag om
ut segt och även ledes Tjill helming gar Tjill
Pa tron och Tron och min rikta be störm
min önskan so de att jag ska så höra
hur min Kristus ständigt Barmhärtig
Sjutt vår hertigen Jesus Kristus ständigt
va Barmhärtig och alla Amen

J. Johans störm

Enen ledes jag hel sår
Tjill Pa tron i Tron
Amen

Nederbalt Björkfors 26 Februarii
1849

Mina Goda majister Bergman

Jag vill med dessa rader låta
eller veta huru jag lever. Både
till bror och till det brefvet som
majistern skref till mig har jag be-
kommit med väl = B = behag i vilket
jag hör att majistern ännu har
kärlek till sanningen och huru det är
vissa ord meningar som jag i öf-
förstår med riktig vishet men
jag sammar det till den allvetande
som allting vet och känner men
vad befredsningen angår. Sannligen om
förningen med frälsaren så har jag
föreståt och ser att majistern har kom-
mit guds guds hjerta mig att till honom
fly så som iser och förtappad syn-
er utan allting och endast komma
att ha mit lif i honom som är öf-
af guds jod till visdom till rät-
färdighet till helgelse och till

förlossning och att jag kunde detta i mit
hjerta tro och enfaldigt det fattas
men jag mätte detta Betjenma förma-
jistan att me her i Norlanden är så
många ländoms voder att det är Ry-
ligt att höra hvilket ofta går laster-
som rum och öfver för mig svårt
att bibehållas i sanningen men
härren är mäktig att bibehålla mig
endå i trona på sin älskeliges son
Ty jag vet ändå att han har återlä-
mig farma förtappade syndare och
alt detta öfver vinne vigen som
honon som öf- älskat hafver och
gefvit sig skjall ut för mig jag
har nu inlet mer att skriva för den-
gång jag skulle be majistern att han
är god och bättre anstaltärar att jag
får mig en bok utaf tälthalsens predik-
ningar att varen ~~och~~ mer de kommer
hitt ~~och~~ harkapet ~~och~~ om jag
finge veta vad hon kostar så skulle
jag skriva visdare och skicka
the talningens Jesu på ditt dyra ord
vill jag som maria höra lät des kraft

hos mig bli spord mat elen verd som
vill förföras att jag jemt på hjerta
ber vad den bästa delen är.

Teknar Br. alla de bref som jag
har bekommit så har jag kint
att de har varit af et varmt hjerta
tad talade Teknar brodern i
tron

P. J. morin

Hälsa Händrika och Johanne
jag kommer ofta ihåg eder men
det är bäst att lämna ^{och min} varandra
i guds besjyd att vi ^{och min} tillvessa
i vårs härras jesu Christi ken-
skap vårs härras jesu Christi
nad var med oss alla

H. Hen. Magister C. Bergman

Stockholm

Upsala d. 15 Mars 1839.

Käre Bröder, Wilhelm och Gustaf!

Wår gemensamme vän Ludwig gaf mig en anledning
att jemte honom tillskrifwa Eder, då han i går
frågade mig om jag hade någon hälsning till Eder.
Jag har mer än en blott vänlig hälsning. Af
allt hjerta vill jag tillönska Eder Guds Frid!
Låten Edra hjertan widt öpp för att taga emot
denna nådegåfwa! Edra synder äro förlätta;
Gud i Christo är Eder huld. Waren fullt för-
vissade derom; och denna Guds obegripliga kär-
lek skall mildt tvinga Eder att lifwa honom
till behag, som för Eder, såsom för mig, är det
och uppståndelse. Vi måste lifwa af nåd, tig-
ga om nåd. Låtom oss ook derföre flitigt
tigga, så skall oss intet fattas, ty den som
beder, han får! — Mig har Gud gifwit
långt öfver, hvad jag kunnat begära eller
tänka. Han omintetgjorde alla mina försök
att under förra sommaren komma ut ifrån
Upsala och besökte mig i stället här med
outsäglig nåd. Och nu är min bekännel-
se den: Mig är barmhertighet vederfaren!
Jag är wiss om mina syndersförlåtelse och
kan af nåd både bedja, tacka och lofwat.
Men jag fröjdar mig med häfwande, Gud
beware oss till den stora dagen vid dagarnes
ända och gifwe oss då en full ingång i vår Her-
res ewiga glädje! Eder bröder i Herran
A. W. Olsson.

Älskade Bröder!

Katzen 2 5/8 59

I dag några rader. De papper
om hvilka du tiutref mig,
utgörande Ueberfeldts bref, i Ande-
liga annen, kan jag ej få reda
på. Förleden hast då Pianet sande
härifrån, nedlade jag i samma lår
som Pianet war merstufvat, några
papper hvilka jag tror utgjordes
nåndes bref. Har du ej bekommitt dem?
Jag minnes ej huru många det war.
Då du reste till Öfersörne, då vill
jag minnas att du medtog, en
många sådana skrifna papper,
där har jag ej sett flere än dem
jag sande.

Käre Bröder. Jag saknar så ofta
någon af nyttig och underhållande
lästys, och wille derfor bedja dig
wara god, skicka mig någon bok som
wid något tillfälle ändra mig, ifrå
du kommer ihåg eller kan hitta på det
som kunde passa för mig.

Jag har tänkt på Mieselgrens
nyligen utkomna Lektionen, men
jag vet ej om det är bra, så jag
tänker på författaren om jag
det borde vara utmärkt, eller Huru?

Du vet det afhandlar alla mera
framstående personers Biografi
och vetst. Anser du detta arbete ej
passande, så må jag tänka på nå-
got annat. Ommynt som du de-
tut använder, skall jag ändra be-
sän jag för att vara huru mycket.

Den Bok som Haggström haft
lånt af dig, hvilken Robert
tag det mer skulle jag gerna öns-
ka låna, såvida du ej gif-
fet eller någon af Bröderna vill be-
gagna den. Jag lofar att den ej
skall illa medföras.

Jag har ej mera i dag, allt är så
trötande, jag sitter ensamma i
hela Haggmen. Farväl. Helsa
Hjertligt Vänner från din unge
J. L.

Skulle det inte vara bättre att låna den från Haggström?

BAHIA

Y. lobatus
as wing after
mimic 29.5 34 46.0.

Skulle något komma före mig,
så kunde det anses såsom misstag.
Säg därför ett ord derom och båd
att det eller de, som möjligen kom-
ma tåra få stanna för min rikt-
ning.

Säg så sammt och hjärtligt
till alla de våra, som det icke
af naturen utan ^{allena} af Guds
Nåd kan helas — derom be-
der Din berömdade bruder
Herman.

afgörelse 23 April

Min käre Lärare

Den skrifvelse jagnade mig Christen.
Det var en del, alla att dina
för Albrecht & Lise, eleg dom a på
denna Ort. mer för Skulle det
det vara; efter så. Blef - det ble
en Ort. som vi väl komma till.
Gammans - ja ja. Iron är så
Dyngskeler och. Swag.

Min höga Alder gör mig
förvissad om en snar Färd.
fart. var Ötro gör af
många Plågor

Christen
Jungmann

Många gånger² han ena
Tungas vandradt at komma
Till Strickholm och. vandra
där det durskades. men. till
blir den härstades.
vi samlas nog till
Om jag lehren till för
ja här ~~nu~~ jag ännu
träffa mine kära flödingen
Gud. Gif. Eden. Alla. ja
Guds. som jag onskan
fram för sin mine tungkar.
och. håls många till Alla
Alla som samla mig
med konst. Tiedens mig. för
eden allas var. Ljuka
Guds. Guds

Blodu!

Takk for din bade. Vi har
forre kunne mig en tupa med forta
angfart, så var god ennoting den
ok sand den tue mig samt ligviden
den tue honom med p 15.

Du kan vara veligt att få den
efter vi harit oss på Biskötsel.

Hjertliga hälsningar till Edra frö
Henrika, hvar jag inresten mig ok
tackar mig. Edra ofullkomliga
ok bage vad

Rosmunk d. 24/4 1860. *Larsen*

Takk for opplysningen om bestof den
var glædende.

Mr C. H. Bergman
ofte. Bp

Broder Carl,

12 sept 1860

tack för Ditt och Mammas gemensamma brev. Det är så dyrbart, att få skriftliga meddelanden från Guds husfolk, och likväl har jag så svårt att besvara dem, att flera mina brev lämnats halvfärdiga. Att jag dock åter försöker, härleder sig av samma orsak, som den, vilken driver så många annan på krogen. Det är läskning man söker för den eld som brinner inom en. Ja, jag kan icke förlikna mitt lidande annat än vid en eld, som brinner i hjärtat och åtundom nästan betager mig all för måga att andas. Jag kan icke förtvivla, ehuru jag ofta ängslas och kväljes, och då glömmes både överlåtenhet och tålamod. Även ombord hade jag någon gång i det fördolda hjärtslitande strider, men de varade sällan mera än några timmar: nu räknar jag redan veckor. Huru min kropp härvid skall befinna sig, inser Du lätt. Jag är som en trasa.

I yttre avseende åstundar jag ingenting annat än en vän, som kunde läsa och sjunga för mig. Annie försöker väl, men har så svårt att läsa vårt språk. Vi hava åhört tvenne predikningar av engelska pastorn härstädes. De tycktes vara av bättre än vanligt slag, och bönen tyckes han driva på med den erfarnes värme.

Den 13 sept. Det är väl att Gud icke för tidigt låter en känna några inre lidanden, ty manne man ej då skulle kasta bort oket? Visst hade jag trott, att brudgum icke skulle fördröja att omfamna min själ, men nu: Gud give mig undergivenhet och tålamod. Under trenne års tid minnes jag mig icke haft någon inre uppmuntran. Det är också så svårt, att jag i så många fall icke får någon visshet om, huruvida jag bör göra, ty de flesta löften tyckas givna åt dem, som redan undfått barnaskapets ande. -- Här sticker mig samvetet. Kanske jag klagar på Gud i stället för på egen otro, och likväl jag älskar och försöker tro. Hågkom mig hos Fineman och andra Guds vänner. Må jag själv va-

ra Din i himmelsk kärlek evigt

Robert.

P. S. Att jag fäst mig här för vintern
har skett så hastigt och så nästan utan mitt till-
görande / och likväl i överensstämmelse med min
förkänsla i Stockholm / att jag för närvarande icke
kan tänka på något ombyte av vistelseort.

Avskrift: originalet Hos Ing. Rune Alm.
E. L. W. Bergman, 28.3 -29.

Stavningen är ej efter original

Nice d 12 Sept. 1860

Käre Broder Carl,

Tack för ditt och mammas
gemensamma bref. Det är så
dyrbart att få skriftliga medde-
landen från Guds husfolk, och
likväl har jag så svårt att be-
svara dem, att flera ^{mina} bref lemnat
halffärdiga. Att jag dock åter
försöker, härleden sig af samma
orsak, som den, hvilken driver
så många annan från krogen.
Det är luskning, man söker, för
den eld, som brinner inom en.

Jajag kan inte förlikna mitt
lidande annat än vid en eld, som
brinner i hjertat och stundom
nästan bitagen mig all för-
måga att andas. Jag kan inte
förtvifla, ehuru jag ofta äng-
slas och quäljes, och då glöms

Hon Maj. C. W. Bergman
Stockholm

mer både öfvermåtenhet och
tålmod. Äfven ombord hade jag
någon gång förr i det oför-
dolda hjertslitande striden, men
de varade sällan mer än några
timmar; nu räknar jag redan
veckor. Huru min kropp här-
vid skall befinna sig, under
du lätt, jag far som en trada.

Lyttu afseende åttundan
jag ingenting annat än en vän
som kunde läsa och sjunga
för mig. Annie försöker väl,
men har så svårt att läsa
vårt språk. Vi ha för åhört
2re predikningar af Engelstas
pastorn härstädes. De tyck-
tes vara af bättre än van-
ligt slag, och bönen tyckes
han drifva på med den
erfarnes värm.

D. 13 Sept. Det är väl, att Gud
icke för tidigt låter en kän-
na några inre lidanden,
ty måne man ej då skulle

5
kasta bort oket. - Visst
hade jag trott, att Brudgem-
äket skulle fördröja att om-
gåmma min själ, men nu:
Gud gifve mig undergifvenhet
och tålmod! Under 3re års
tid minnes jag mig icke haf-
va någon inre uppmuntran.

Det är också så svårt, att jag
i så många fall icke far
någon ardehet om, huru jag
bör göra, ty de flesta och löften
tyckes gifva åt dem, som re-
undfätt barnaskapets ande.
- Här sticker mig samvete.
Kanske jag klagat på Gud
i stället för på egen otro.
Och likväl jag älskar och
jag försöker att tro.

Hälskom mig hos fineman
och andra Guds värm!
må jag själv vara din him-
nisk kärlek evigt förbund-
ne broder Robert

P.S. att jag fäst mig här för
vintern har skett så hastigt och så
nästan utan mitt tillgörande (och likväl
i öfverensstämmelse med min förkärlek
i Storckholm) att jag för närvarande

Julii 24/12 1860

Kär Majster P. M. Nygman!

Genom min bortsvar på en resa till Kiteå har jag varit utelämnad i besök af den 10. närläkne.

Då tiden ej medgifvit infordrande af yttrande från Öfver Torneå saknemannen kan intas om Öfver Torneå saknemannens förmodade vilkor och behof af Hvarnorskas anseende i samma Lokalen inte temnas i annan form än medgäende handlingar vias. Jag hoppas dock att du skall blifva tillfredsställd i fall drusarna vilse, Mathilda Fogmans anseende om behållande af Fri Elevers plats; men jag skrifver dock särskildt ett handbref till Prof. or Lektorerna, i hvilket jag framhåller ~~här~~ väsentligen ~~att~~ att uti alla Hvarnorskas i de Finska församlingarne, som samtliga Hvarnorskas språket äro förtä uti Finska, samt det dras förändrade behofvet att af temna fri platser åt sådana Elever, hvilka från dessa församlingar sig anmälde.

Helt betydande Lika Ljödning, att jag vid de allmänna sammankomsterna, hvilka jag i Februari månad utfatt med Hvarnorskas, finnar och Lappar inom Hvarnorskas församlingarne jag ej skall underlåta samtliga Hvarnorskas i vägen dras att folket spilt efter

vid en lagadhet befrager till beköpta skolor insättande, och får
skildt uttelt att en i Jönköping försäkra Misions skolan
kan komma till stånd -

Min vänliga hälsning och önskan till Herr Magnus
Föräldrar och hyskon!

Högskoleinspektör.

Widmark

Luleå den 24. December 1860.

H. Herr C. H. Bergman
Stockholm

Björkfors den 18 Okt. 1861.

Taan muutamalla satilla tykö pukeutella ja tietää
antaa että olen tullu Haaparannan kautta tänne
Köijukosken, ja olen pitäny kakkauksia joka paikassa,
ja nikkahan kyläsi kanssa jossa en ole ennen
pitäny, pitin kahdena päivänä kokausta ja jumalan
mahti vaikutti Sillä Siunatuin hietelma.

Ja kristillisyyys on täällä paljon moalla yksi mielipyytösi
ja keskinäisesä rakkautesa; ja kyllä rakkaus pysyy
kuin uskoja katkataan Jeesuksen Rakasta Tytärtä
josta rakkauden virta meotaa; ja muistetaan Jeesuksen
Lainoja Sillä pitää kaikkien tuntevan tutu minun
Opetuslapsiksenin jos te keskenänne rakkauden pitätte
ja aina uskotaan koko Tytämällä Jeesuksen päälle
Synlifenä että on ositus Sydämesi ja kaikki Synnit
anteeksi annetut hänen verisen ansionsa tähden.

Ja nähtään Jeesuksen avoin Tytän kolkkan mättä
kuinka hän on henkenä antanu ja merensa Lovinoksi
kaikkia Synliä ja Laastaisuutta vastaan; Minä kuka
Sille asi meitä Il erottaa kristuksen rakkaudesta

Sillä ei ole tässä maailmassa mitään niin hyvää
jota ei pitä kristuksen rakkauden tähden raaskana
ja halpana; Sillä me olemme kaikki kuolevaisi ja puiin
taatta pois meneväisiä, koska me olemme täällä vierhan
maan päällä eikä ole pysyväistä majaa; Sentähden
Stimme oikeita Isän Maata; ja Herra Jeesus!

auttakaan ja vahvistakoon kaikki niitä matkaa
miehiä jotka kaikista sydämeistä huokavat Raavan kansa
minä halajin täältä Eritä ja alla Kristuksen kansa Tällä
Se paljon parempi olis: Tano nyt Rakas veljen Herra
tuhansia rakkauden terveisiä veljeksi naimalle josta minä
olen kuullu ettei hän on tullu kiivuliseksi; Etta
hän uskois nyt niin Lusasti Herran sieluksen puolelle,
etä hängi näkis maailman raivakaksi ja halvaksi; ja
kuinga paljota hauskempi Se olis etta päästä Jamalan
kafooni eteen eloittemaan ja riemuitsemaan naitten
uolkeilla waatteilla puoteltiin fookoja jotka karkittan
istuin etefä kuthavat kruunajansa ifuimen Etteen ja
uifavat auita wirtta jumalalle ja karittalle; ja muistu-
tan lopuksi näitä sefuksen Tanoja, joka loppuunasti
wahvana pysyy Tälle minä Etään kruunan annan.

ja nyt minä Tahan lähen taas wikkoo kahta jälkeen Pyhäin
mieften Synnuntain matarengistä yli kainuun kautta Länner
alle siihen Suurakuntiin katsomaan kuinka weljet ja si-
saret ovat kasvaneet Kristuksen tundemissa Tälle mehen
wiesten: Tanaaka vielä rakkauden terveisiä welilennä ja si-
rillenna ja Papalle ja mammalle etta puiain tuollekuolema
ja autuas on Se palvelia jonga Herra Käytää waluomasta, ja
rakkauden terveisiä kaikille jotka magisterin kansa ovat yksi
mielliset: - ja Se Käyha mies Pellon kylästä on pyytänny
minun kiittää Makisteria tuhansilla kiitoksilla, näiten lah-
joitusten etestä joita magisteri on hänelle lähittäny, y, m,
ja kaikki kristityt Tanovat rakkauden terveisiä teille
ja Eritäin minä Sinun weljes Herrasa!

ja minä Kiriaittaja Tanan Sydämen rakkaudesta
terveisiä Magisterille, Armo alkon Sinun kansas!
merkitsee weljes Herrasa! Isak Bränström

St. Petersburg 1829.

SEP 18 1829

St. Petersburg

Philosophie Magisterin
H. von Carl Schmidt Bergmann

Björkfors 16. Augusti. 182

Älskade Carl!

Su några ord till dig efter som
Wilhelm äfven skrifver. Som ni
hade rest på måndagen kom
Fröu Herrmanson till Björkfors, och
förundrade sig hvarföre Gud inte
ville, att hon skulle få träffa dig.
Jag måste säga att jag mycket
känt saknad sedan ni reste, och
känner det nu mer än förut. Fröu
Hermanson reser i morgon. Hon
bär sina kors i sin Träbars efter-
följe, har mongen erfarenhet som
du hade tyckt om att med henne
få samtala om. Det är godt att
kunna sådana vänner.

vi' lása ofta tillsammans
Från Lode är ännu kvar, men
reser i' morgon, är nu nöjd
med afslaget af pengarna. Vi' hafva
sytt kläder at hennes barn,
ännu, har icke kölden skadat
säden, men nog tänker man
derpå, Ditt inträde för årets
gröda känns af ännu god.

Det är vacker att se dem
vid en stuga följande afton
folket uppländar eldar i' kring
sin lilla åker lapp och vaka
natten för att bevara den
för frost. Nu är klocker
11. och det har redan halat
bort. Godnatt Gudar modren.
Det är mycket. H. B.

Infalwiga i Christo, Hvilke kunne oppen
bara Hemligheter af Jipe fortjend, och af
den Tillkommande werld o. s. v. —

Mops har kommit till mig i går.
och somma afton hade jag tillfälle
att följa med honom till bön samman
komst, där hördes glädje och fröid
genom vanliga rörelser, ja kraftigt, att
det var alldeles afus ljud, och jag tyckte
det vara som en försmak, af den glädjen
som väntar Guds ättorade born i nya
jipuslarn. — Han vet Mops berättat
att Christendomen är lifvande och
Enig der i beand hon vandrat, samt
att Guds rikedom förökas sig genom
de trognas tal o. s. v.

Farväl för denna gång Hjärtliga Hils,
ningar till Tuarna Borgmans, Fru
Alm, samt Hela deras huse jag önskar
dem blifva kunnigt att jag lifver med
god helse, samt örfar Guds välsignelse
och mäktiga hjälp till min Prædika;
med allt har godt lyckligt och väl hittills.

Äfven önskar jag blifva framfört, min stora
brieffulla tackfägel, för de välförordnades
tid, i Stockholm och det köra umgänge
hvilket jag allernig kan glömma
som tecknas ringade medvarande till för

Milla Fagman,

Mallida Fagman
fick som breuvaske

1860
ent. brev av

24/12 1860
Widmark
Luleå

Hernösand den 17 Januari 1864.

Min käre Bröder!

C. H. Bergman

Tack för ditt kärkomme och länge väntade brev, hvilket genom ate Dahlberg blifvit förhindrad ifrån att komma till staden kom först den 13de Jan. mig tillhanda. Jag antar det såsom ett lyckobäddande omen, att jag fick ditt brev just på den dag, då Terminen börjades. Då katalogen upplästes första gången denna Termin frågo vi hvar att vi mistat flera: E. Widmark och Sundquist hade lemnat detta lifvit, för att inför den Store Rectorn i Himmelin af lägga Examen, samt några andra, som slutat skolan, för att ingå i ngt yrke. Den 16de Jan. följde vi Rector Svedbom till grafven. Först gick Lect. Östling med sin serg stafven sedan kom liket, buren af Lärar, vidan Lect. Widin med andra sergstafven, derpå Lect. Almqvist och Kamr. Langelins med den af lidne ordnar. Då liket kommit in i kyrkan sjöngs Ps. 484. v. 2 fyrstämningt af valde bland skolans sångare sedan förättade Biskoppens begrafningssakten derpå sjöngs vi åter en Hymn af Rink, som börjar med ord: Sälla du som Himlen är frö etc. då steg Pastor i Norden upp i Predikstolen och höll ett mycket vackert tal sedan sjöngs Ps. 496. v.

Ännu en gång tusen tack för ditt brev och för fotografi porträttet du är den, som intar första rummet i mitt album, som jag fick af Baptin Halmborg. Du skall se att jag var mycket ledig, som då jag fick ngt brev af dig till slut, jag tänkte nemligen att du tänkte gifva mig såsom julklapp ett brev.

Larsen = Admiration

Store C. H. Bergman

St. H. Bergman
Hernösand, Bergman & Söner
Stockholm

Jag skall förstå något, du får sedan besluta; vill du att vi
på någon vissdag, timma, minut i veckan skulle hafva sam-
ma sysselsättning, det vore nästan som om vi sate framför tra-
san och språkade. — Jag skall till slut redogöra, hvar
för jag i detta brev kallas Magisterna "du" i jag tycker att
att det lilla ordet utmärker ett inmerligare förhållande
och vi äro ju bröder; måtte jag blott blifva en dig värdig
bröder! — Nu då Termin har tagit sin början, så
har du väl så fullt upp med Humaböcker, att du inte har
tid att skriva till mig, men då Sommar kommer, vänta,
jag ett brev från dig. Å Diu lef väl önskar
din tillgifne bröder

P. O. Grahn

Stad som här befröat förelagt af mig till att skatta af en eller till de
och en "om således kunde" May sig... inget som glädd af "ny" till
Finland med sommar

Stad vilje betala med pennningar om
det ginge för sig

Stad du kommer till med allra re,
flektern på denna sak, hvilat jag på all
sitt tillstyrken i uppmärksamhet till, och en
allt hvad du kan att göra att skrifva
en afhandling af elegiskt innehåll
och på grund af densamma begär verisade,
cendi; hvilken jag naturligtvis understår. Och
omständigheterna medgifvit att äfven Taga Theats
Carula Examen, hade det visserligen varit för
mycket bättre, om jag förmåddes att du
än måtte på stannorväsande och vill derför
inte föreslå det.

Från Ingman har jag nyligen haft ett längre
brev och skickat dig härmed en fotokopie som som
innehåller för din räkning Glasells brokhar har
den förmåddes för.

I händelse en dubbellorznett eller f. k. brocke
Stad hafva förmått i denna rum, och tillhört den
förmåddes mig som mistat en sådan i Stockholm,
utan att minnas huru.

Allt godt för det enjängna nya året till,
önskar dig i de dina af alla goda gäfvors Gifvare
En tillgifven vän Otto F Myrberg

Till dör. adj. i Nya Tel.
St. Carl Elmske Bergman
redan. boqvist. f. 1824 d. 1909.

Uppsala den 2 Jan. 1866.

Kärligt Bröder

Jag har något haft i tankarne att
besöka Stockholm ärogo under julperi-
erna, men har icke kunnat slippa
lär ut ad ännu oviss om det blifvit
af. Omledertid är det åtskilligt förre,
men som jag der genom vill ^{släta} ta med
en deribland ifrån befinnen sig äfven
du, hvarfär vi för all handelen m.
skrifva dig till någon ord.

Du torde hafva hört att jag en
hålligt blifvit uppförd i det första
af nummen för förslaget till Professio-
nen i Elegetik, och efter mer eller
sannolikhet ad min utnämning till

denne plats. således vil äfven gifva. Det
kan således icke anses för mycket
fortänksamt om jag redan nu början
får mig om efter någon likaså,
nad theolagus den jag kunde adjungera
med mig i ämbetet inom Fakulteten,
och det har framträtt sig för mig,
att du med din orsak för theologisk
forskning och gode grundläggning
för de theologiska studiernas område
icke borde det förnu det oförenligt med
dina framtidsplaner att tygna till
ett förslag i detta afseende i Upsa,
la såsom Docens (och att börja med)
skulle du hafva tillfyllt till helh
ortord verksamhet för detta studiens
område och i närheten riktning, och
vill du depulera hafva en mera
kraftig verksamhet, så behöfver

jag icke säga det afven en sådan skul
sta dig oppen, då jag såsom Pastor
i Repaldyhts församling äfven disponera
afven dess ^{Republikens kyrkan} predikstol, utan det att pre
diktribud har såsom anmottades
med begärlighet sökes af prestens reput
mång utan staden

Jag behöfver icke säga huru mycket
vårde jag skulle sätta på att få dig
hit till Upsala såsom en medarbetare
både för min egen skull och för
det gagn som jag hoppas att du den
skulle göra och hvars ästadkommande
förmåttan mycket mera än varit skade
mitt lärdom. Du äro en ekonomiskt
oberoende, så kan jag äfven sätta
denne sak i fråga utan afseende derpå
att Docensplatsen såsom du vet är lön,
lösa de äro så mycket mera förenade
med frihet och oberoende, hvilat och
ad en fördel, som många måhända

Hon & Meg. Carl H. Bergman

Fraktkosten

Fraktkosten Nr 8: 75

1865 14/1

Hos Rev. & Tiedingen?

Uppsala d. 14 Jan. 1865.

Käraste Broder!

Guds välsignelse i allt under detta år och ewinnerligen!

En gammal skuld trycker mig redan länge, icke blott brefskuld utan och en kontant. Tack för bref och paket med Missionsberättelserna. De blefvo just då till nytta. Enligt de påtryckta priserna kan jag beräkna, att du väl hade gifvit ut omkring Twa Rik. Skulle det ha varit mera, så låt mig weta det.

Med min vilja gjorde jag en högst in-
delikat fråga, då jag bad dig upplysa
mig något om Sw. Missions-sällskapets Di-
rektiön. Min länga frånvaro från fäder-
nlandet gjorde, att jag alls icke anade,
att du stod densamma så nära, att ditt
svar för dig nu hade näst innebära
större swårighet, än om du själv wa-
rit en medlem af densamma -

Inneliggande lilla skrift torde nu blif-
wa dig en borgen, att mitt deltagande
för missionen ej blott war minutary.

Jag vågar ju beswära dig att, så snart
utan olägenhet ske kan disponera inne-
liggande exemplar på följande sätt.

Till Pastor Bring, - Hvar och en. Matthiesen
Mag. G. Beskow, Lektor Löwenhielm, Lud-
wig Wetherdal och dig själf hvardera
ett exemplar. Will du med lätt hand
på inre sidan inskrifwa namnen med
ett "wänligen af H. W. U.", så är jag
dig och därför tacksam.

De upplysningar jag senare fått om
Svenska Missionssällskapets kapital och
dess tillkomst hafwa bidragit mycket
att stanna mig försonligt mot det-
samma, men ännu är jag icke fri
för att förhåga att ju dock mycket
är der mera affärsmessigt, än man
skulle kunna önska i ett christligt säll-
skap, som har till enda syfte att Jesu
Christi evangelium må predikas för
hedningarne. Exempelvis synes mig sj
rätt att ledamotskapet kan winnas och
endast winnas genom fastställd betal-
ning. Jag minner nu ej mera. Hvar
är Ludwig? Kommer Gustaf B. hit nu?
Helsa bekanta, framförallt de dina
från din tilljfrn H. W. U.

den minnas
därmed

(Ertäpman)

Lite porträtt till Alms och påminner nu om deras.
Härmed sändes hans kort till Wilhelm med anhållan
från honom om utbyte. Gör ej denna commission!

Upsala d. 18 Januari 1866.

Broder Carl! Tack för sednast! Du
skref en gång i höstas till mig; det tror jag, att jag
ännu ej erkant och tackat dig för; det war mycket
wänligt af dig att då komma i häg mig. Nu wille
jag få språka några ord med dig om wannen
Ludvig W-dal. Jag har länge tyckt, att han ej
passade för gruf- och bruks-arbete på landet; han har
bestämt behof af ett mera intelligent arbete och umgänge
än han der får. [Skall han på landet få en fast plats,
så skulle det då wara som Inspector eller masmästare
eller något dylikt, ty brukspatron blir man ej utan
förmögenhet; för öfrigt digger bergshandtering redan nu
nysligt nere och går väl nästan alldeles under, om
Engelsmannen nu verkligen få järnväg till Gylliware,
då blir det omöjligt för mindre bruk att konkurrera
med dem, som kunna göra järnet för bättre pris och
skickligare. (Gylliware kan, som der wit, lämna huru mycket
järn som behöf.)] Ludvig, tror jag, bättre passar för Skelm,
det har jag sagt honom och det tycker han tillförsä.
Om han der kunde få någon liten ordinarie befattning
men med hopp om avancement, så wär det visst ganska
lämpligt t. ex. i Commercia Collegium (dit förra Bergscollegium
afven hör), vid Myntet, vid Teknologiska Institutet

Han kunde väl ha ett par dylika befattningar på en gång och dessutom enskildt gifva lectioner i Mathematik &c. Lärare befattning vid Skoleinstitutet, Navigations-skolan eller något dylikt, Elektriska telegraphen. Blott han fick en ^{liten} plats till börja med, så nog kunde han smärningom få bidragsställningar, så att han förtjenade brödet sig och sin mor. Han själf önskar detta rätt mycket. Vore han då tillika inskrifven i Commercii Collegium och tjänstgjorde der några timmar i veckan, kunde han kanske der framdeles få god ordinarie plats på Bergs afdelningen. Nu tillkännagifves det i tidningarna att en adjunkt i kemi och fysik är ledig vid Nya Elementar Skolan. Den tror jag särdeles bra skulle passa honom. Han har som du wet särdeles grundliga studier i dessa ämnen, är väl känd med methoden i skolan och war tror jag ömtyckt af lärarna der, så att det ej borde wara svårt för honom att få recommendation till platsen. Om du nu i hufvudsaken är gillar mitt raisonnement häröfver, så gör nu skyndsamt, hvad du kan, för honom. Det war nu äfven du, som skaffade honom hans nuvarande plats. Om han kan hafva några utsigter, så får du lof med omgiende skrifa till honom och bedja honom inskicka sin ansökan jemte vidimerade afskrifter af betygen, ty ansökningstiden

går väl snart till ända. I sådant fall kunde du af jemte brefve telegraphera till Östersund med begäran om befordran af telegrammet med posten till Huseå bruk. (Adressen är Östersund & Huseå bruk).

Der kunde ju gå upp till General Hazelius eller Arthur och språka härom; namnet då äfven för Arthur att familjen kommit i fattigdom. Han hilsade en gång på hos dem i Dalarna vid en fotvandring. - (~~Om du skapade till Ludvig, då kan det vara öfverflödigt att nämna att jag nu förestagit detta; det kan du göra, som du vill~~).

Nemera går det post till Haparanda äfven på Söndagsaftnarna, kanske då också till Östersund. Framdeles kunde Ludvig kanske få sig Lectorat vid Fruntimmers Seminariet. Om det nu också ej låter sig göra, att skaffa honom denna plats, så kunde du ju ändock nämna för Arthur Hazelius om Ludvigs önskan om plats i någon dylik väg; jag tänker, att Arthur kan hafva reda på några andra lämpliga ledigheter.

Framför nu warma hälsningar till Mamma, Wilhelmina och Alms från Paul och
din broder
Gustaf.

Vi äta middag tillsammans kl. 1 och befinna sig broder Paul väl. Jag är för öfrigt så upptagen af Ginkhus gromål, att jag ej haft mycket tillfälle att mera vara tillsammans med honom. Farbroor Lasse har en gång kommit

Carl Bergman
C. J. Engh
Herr Högstads
Herr C. Bergman

Philosophica Magistern Högstads
Herr C. H. Bergman Stockholm!

Dyre Broder i Christo!

Jemte det jag hjärtligt får tacka för kärleksfulla
sammanvaron i samman vill jag äfven skrifva några
rader, om ställningen här uppe, efter det hårda slag
som denna höst drabbat ortens gröda.

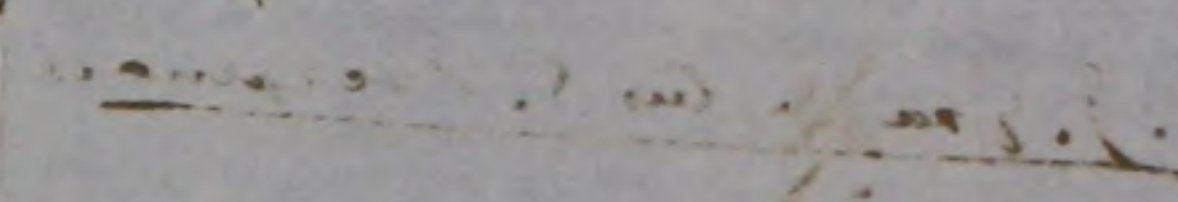
Landsman Stenudd var här i går, och berättade, att
"något öfver 200 lastar diverse matvaror anlänt till Ha-
paranda, men kan ej af fogden utdelas förr än vidare för-
skrifver bekommes från Landshöfdingen; samt att Kronan
läst från Petersburg afgå ett fartyg med 1700 mættor
mjöl destineradt till Haparanda, och, att detta skulle
vara allt som man har att i spannmåls väg vänta
för hela Torneå fogderi, emedan våra Landstingsmän
och kommunal styrelser ej anset ~~mera~~ någon andrätt-
ning till spannmål behöfvas." Nu hafva Haparanda
handlande ganska ringa tillgångar, jemfört med behöf-
vet. Så icke våra heders hufvud uti "nattmåsfan" -
de hafva skaffat föda åt 17000 människor -
men det var just ej egentligen detta jag skulle säga, ty
nu kan det mera gärligen hjälpas, emedan vintern

med storm bemäktigadt så wäl land som fjö. Det är ett dygn
sedan det började snöga och nu är den nära en fot tjock.
Meningen war, att meddela hurudan utsigten är att få
Åkrarna besädda nästkommande wår. Derutinnan för
det wärkligen rydligt ut! Ty uti Juckasjärwi, Karesuando,
Korpilombolo och Papala Locknar finnes ej mycket korn
äfsenså äro de nedra Locknarna till det mesta utblotta
de derå. Vid Kästen finnes något att aflata och äfwen
på ett och annat hemman wid Elfsen uti Hjetanjemi
och Ofsertorne, men detta blifwer upptäckt. Handels-
männen beita sig ike till Jåd, emedan de wäl wita
att ingen af dem som detta saknar, eger några till-
gångar, att kunna utlösa det ~~for~~ ^{små} Jåd. Jag får därför
bedja Bror framställa denna högt bekymmersamma
omständighet för Wäktarens Redaction och andra
som så godhetsfullt emmottaga gåfvor för wår olyckliga
Landsort. Thure behofvet är å några tusen Tennor, så
wore det dock bättre att få några hundrade då ej mera
kan afhäskommas. Jag wiot jag wiet, så ^{har} härutinnan intet
wiottagits af våra kommunaltstyrelser; Jag erbjuder
mig därför, att emottaga de penningar, som för detta
ändamål sändes och desamma anwändande till an-
förda ändamål. ^{beskredna} Tillswidare har jag dels wid-

taladt och dels tillskrifwit dem som hafwa till Jåd dugligt
Korn, att uti det längsta undwika förmalandet der-
utaf. Hvad som således sker bör ike snart
Bedjande om min wordnadsfulla hälsnings
till frw H. Bergman får jag

Att bli en fästig
medwandrare till lifwets
land

Lars Grape

Lapptr: den 2 Nov. 1867.

förlat, flarfret och bradkan

Eder från Luckaris flickorsant
fråra andra bröder och systrar
i Kristo hvilka minnas eder
med värme, afvensa från mig till
Eder och Eder kära omgifning
och mamsell Wimmerstedt, Hjörtans
Kära hälsningar bedes från eder
ringa, dock Kristo saliga syfter

Mathilda Fagman.

P.S. Jag vill nämna att Erik Anders som
kändt och äfven jag vågat förutlå att utöfva
det som kallelset, och lät jag förut till Pajala, är en
samm Christen sedan Lestadié tid, och har jemte
Raatamaa varit den mäst verksamme för lefverdran-
de af den samma Christendamen, genom sina munt-
liga föredrag, ja var i Pajala som öfvar och Neder
Torneå o. s. v. — — — D. S.

Åker Tornea den 8/11/67.

Herr Magister Bergman
Stockholm

Dyre Bröder i Kristo!
Guds nåd och frid vare med
Eder och med alla Sionens med-
varrare nu och till evigt tid Amen!
Har ^{med} sändes nu quettangser för
de erhållna 70 Rmbt som till mig
äro sända genom Herr Bergman från
Björkfors den 18 sistledne September,
att utdelas åt 3 mestnödliande
hushåll, dessa medföljande quet-
tangser som äfven utvisar hvilka
de personer äro som lekommit af
öfvarnande Samman, hafva alla
gemensamt bedit framåra af
deras hjertats innersta tackfägelser

låt de ädla gifvarna som lindrat
deras tunga nöd genom dessa gäfvor
medel, med tacksäktan att Jesus måtte
belöna dem med rikvålsignelse i tid
och evighet — —

Bröderna i Christo Ijas, Heltapari
E. P. Knuuti beaja om sina Hjertans
Kära hälsningar till Edel. dessa
äro nu här i Matanengi som nämde
memner vid nu pågående Tingt, och
vi hafva mycket uppbyggelse
och glädje, att ega deras fätk
skap, mellanät o. s. v. Knuuti led
äfsen underrätta, att 6 st. lärft
har han lekommit i en fätk,
samt dyträd i hvarje ^{par} sty utom det
äfsensta sty derifrån fattades stytra
som han trodde var lärthkommen,
nu ville äfsen Knuuti förfråga
om meningen var att han skulle
utdela ^{2nd} ~~hade~~ sty till Hitenami
fattiga eller skulle han lämna

det ena till Matanengi fattiga o. 4.
äfsen ville han fråga om inte han
skulle få lämna de ^{2nd} till Pajala
änade lärftstyt, till Erik Anders
Johanneli att utdela ^{at} derstades
fattiga sedan stund han anser
löstnende vara mycket lämpligare
för sådant ändamål, än gubben
masto som dock måste anlita
andra för sin lichter skus. — —

Jag förenar mig och med Knuuti
jemte flera andra uti samma
framtrallande, att hvad som be-
kräftar utdelningen i Pajala
Saken så är E. C. Johanneli
den bästa ty han kan det gjo-
ra på ändamålsenligaste sätt, som
far omkring Saken med var-
cinthjans besättning — —

2° mer för denna gång än
tusende Kära hälsningar till,

namnde flackorot förskivas beejt; Och om så blir, så häre Ma-
der, rådfråge var Offverhede, och om du erhåller hans vink, så dri-
fka dig, att söka: Förvarningen behöfver och suckar och knyta
efter en Herde, som skote vill de arna faren; en Herde, som
ej går till hufvudstak all skote jorden utan tynden, d.ä. fäde
hamben. Och häre det vore mig bäst och öfren behöfligt att få
till mötjare en lifvande Broder, Noden. Kom och var Velkommen
i Jem namn!

Jag lifver för öfrigt väl, är frisk och sand; men kan ej sofva lungt för
nodens barn. Jag hörs af en vifs enre och järnn ore och en
humligt smark: Ville hjälpa, kan eke; Mitt hus liknar till det
yttn mera en bokare eller Mat-bod, än ett presthus.

God välsign dig och de dina; Tröttna eke me att verka för
dessa olyckliga landets invånare; Har som all God och
fullkomlig gafva gifver; Han uppfyllt oss alla med all
andelig och likumlig välsignelse; de himmelste ting;
Förvöl min dyra Broder; God välsign dig; Bed för den
i den kalla och fattiga Norden varande, af Christo vunnne

Lule Stad d. 16/11/67

Brodern
Och. Burman

16/11/67

Ölkelige Broder!

Gods Mod och eviga frid i Kste Jem Varom Herra och frälsare!

Dyre Vänn! Den emerligt harkomme skrifveln af d. 2 dennes har jag
i god ordning bekommit, och går nu densamma att besvara;
Redan före jag inhändigade den skrifveln, hade jag till Brodern Stenberg
afskändt 500 Rd. Rhsmt, af de mig tillsända Gafvomedlen; i början af den-
na månad hade och undvållnings eller Nödhjelps Committee till
Tornerd Elfdals afskrifvat 300 R. Gafvospannumål, beaxömt öfren
medel blifvit utanordnadt för att bereda de fattiga derstädes arbets-
fortjinst. Noden är stor på alla orter inom landet, dock trotigen
abstrastort i Tornerd och Leika Elfdal. Ingen dag förrenner, utan
att jag är omgifven af reslingar, hvilka måste trostas, rodas
eller hjälpas. Under det jag skrefver dessa rader, sitta många
flackare, hungrende och halfnacka från fjält-trakten; i mitt kök
och min smalle Gummis restar dem mat.

Jag har fått ett svart uppdrag att cettera, det nemligen att
vara Ledamot i härevarande Nödhjelps Committee; Herren den
all nød kommer af, Har gifve mig och hela Committee
nöd och råd ett visliga och i Herrans fruktan, söka upp-
fylla vår kallelse, att rätt gräfva nöden, och direfta affratta

Hjelpen. För Herren, vars namn är Underlig och Råd, han gör nu under
och geivne Råd, ty vi äro annars raddlösa. Nöden är stor, den blif
dock sannolikt långt större framtiden och väkren, derut
icke Han, som föret välsignat mjölet i sheppen, och öfvar i
krukan, och hvars hand ej är förkortad, att Han ythjelpa tran,
nu gör ett större under: så många milda Gifvare Herren epp
väkt, och så stora gifvor vi mottagit, så rucka dock ej denna
till att kunna hjälpa alla som hjälpas böra, och hjälps behöfva.
Uppväck Dig Herr! Och gör under bland ditt folk!!

Min tid är nu helt och hållet upptagen; och för nödens Barn,
Mitt hus är dagligen utfyllt af hjälpsökande; med alla
måtte jag ta, och geivne godt råd, derut jag ej kan hjäl
pa alla.

Så jag nu för dig ordar om nöden, som dock aldrig twa
rätt beskrefvas, kan jag dock icke förtiga, att jag för min
del aldrig kan gå in på Nödhjälpskommitténs krusen
Sanke: "Ingen hjälps utan arbete." Unerliga säger Herren: Den
der icke vill arbeta, Han skall icke kulla äta, men Han säger
ock: "Den som ser sin broder nödtödt och ej hjälper honom, i
honom är icke frörens kärlek." Många finnas, deras namn är
Legio, som af hunger, af kyla, och andra omständigheter, ej
formä arbeta; Många entiska Nybyggare finnas här och där
i Skogar 1, 2 och 3 mil från byarne, hamma omgifna af kum
grende barr: Hevra och på hudd satt skola dessa i sin nöd

hjälpas, annars än med gifvor, eller och med förskott på blifvande
arbete. Den som något litet känner till landet här, och med
egna ögon beskudat nöden i dessa oflägsna städer, kan han bäst
bedomna lidandet; Gud välsigne Baron Hjerta och andra milda
medmännor, som drötte till mig öfversandt betydlig hjälp, twa
med jag varit lycklig att såsom Nödhjälpskommitténs hand, kunna besvär
ga de många elanda, som af andra nödhjälpsmedel ej kunna
blifva delaktiga. Bland dessa, räknar jag alla abbor, under det me
hvilande Gelleraravertat, hvilka äro spridda från hafskusten
upp till fjället. Herren Hjelp och Förbarne sig öfver oss.

Broder! Nu står tätt om nöden, som dock aldrig rätt kan
omtalas och bekämpas. Nu till annat.

Fack för ditt besvär med att skaffa mig nyckel för mitt behof.
Tröffa der den broder, så hembar honom denna hjertliga tacksägelse
och jag honom, att min sköld skall gäddas i företa dagarna
af Sel, efter mitt löfte.

Annen afhöres ej något om Lule pastorat, ej heller om och
när ansöknings tiden dertill ansås eller kungöres. Lule sockne
män hafva ingått till K. M. med begäran, att pastoratet
måtte ensas ledigt, och den blifvande pastorn
på att njä sig med den förändring i lönerna, som
K. M. möjligen kan bestamma: Fäktas K. M.
med denna ansökan, borde det ej länge dröja in

Kyrkostyrelse J. Vasselund

Österfundens församling den 27 Nov. 1867

Min älskade Bröder! Mazista
C. H. Bergman
Älsten

Snart har ett helt år icke sin kos sedan jag
hade glädjen emottaga ert hälsnings-
brev af den 3 Januari och jag har i hvar
gemensamt att anse att den ert uttryck för min
försäkrelse att på så lång tid icke hafva
skrifvit. Jag måste därför säga till ert
bröder och till er alla att jag icke
och öfverstående med min lyftelse och
samma gång jag skref om ert hemland
med hjertligt tack för det stora beskedet
gent, den bröderliga tillgifvenhet och tjänt-
villighet! Ofta nog har jag minna tankar
wänt på dig under detta år, men min
höghet har uppmärksamhet att skrifva den
veckan efter den andra. I slutet af August
stefnades jag min Guds till Herrafors och
skolan öppnades och fick de uppmärksamhet
af gamla och nya vänners återseende. Efter
hjemkomsten var jag med min kontraktspastor
på visitation och kyrkoinspektion i gran-
skogen. 24de Nov. var visitation och jag
te min installation. Att den var högtidlig
dels genom talet öfver Ap. Gen. 9:6 de ord
"Huru hoar vill de att jag skall gå" dels
och genom Högskolans bibelskolas, Sektors,

ifran att komma från Sundwall hoar, som der finnes
den afledne Stads Rådets Lagercrantz lefver och i
vålsignadt minne för sin vida anordning
under 1865 års missi. Sannolikt att
något blir långt mer tryckande än de
bröder i Högskolans fullständiga i Högskolan
änne en tid. Herren har väl en annan
plats åt honom, och han är i fullt Högskola.
Några Riksdag blir betydelsefulla för landet
minnerade affärer. Gårdsföretagets finanssy-
stemet torde med rätta få afse på granta
papper. Det har utseende bildat sig en Central
förening för Missionen i Högskolan både den
enre och 24de med Högskolans tidigare
Mästare och ledarna är ledamöter i föreningen
som äsyftas att sammanhålla de Högskolans
Högskolan och Gårdsföretag. Föreningen vill utgå
en filialafdelning under Högskolans Högskola
jag aflyttat mina magra rader denna gång.
Herren Jesus vare vårt ljus och lif, vårt
bröd och vårt allt i lif och död.
Stolta i kärleken Högskola! Guds frid vare
med dig älskade Högskola och valdjuren och
allt! Tänk i kärlek och försök på din

Älska, men tacksa
Tillgifne Bröder

J. Vasselund

Helt, Löfvenmåls, Högman och Högman
 månad, förbunden och handläggning.
 Måtte intyget deraf ej få vara utslästat!
 Om Gud vill sågades jag dock att få komma
 tillbaka till Högmanmåls, men vill dock
 hemställa saken till Högman, afgränsad, hvilken
 de tre första gången af min beförordnad först
 mig så undeligt först till Högman och sedan
 hit. Det gamla aflöningsfallet ad i Högman
 odiskt, då Rytter i odigt vara en Lär- Korn
 och Högman handlar, uttänkt för den som
 en privat person samt enotings färd
 artiklar af samvetslösa Högman af
 af många på intet. Desutom ad Comman
 mindre, ad i Högman, men artitet ad och
 ojemförligt mindre. Modirförsamlingen till
 besto af circa 800 Högman och i Högman
 ad Comman. Måtte Högman på gån mig
 trogen i det till och någonting med Högman
 jag begärde att ej bli kallad hit, men de
 påstode intet afseende derad, uttan besto
 made mig med bön och ad de förlagde
 ej ingifva förtroende, återstod för mig en
 nat, ad Högman se en Gudomlig Högman
 Högman vill bevara mig ledigt att mer ad
 Högman alla på mitt eget Högman samt till
 mig Högman, församlingen och ad Högman
 hit. Allt Högman Högman jag ej Högman
 till! Måtte Högman i Högman med mig ad
 enyttige Högman, som ad ad Högman, och
 Högman, samt ad Högman de Högman
 Högman mig gifvit! Tröfligt har jag med
 Högman

mina granngård de Håns Moders Arbenne
och Företag. I Öfversigt af gamla lifligt
och på sina ställen har i Jemtland bläster
Guds nådes vind, även öfverande af prester.
Baptis men fötter inmanja sig, men de
blantning till synes wärd fört och den som
faller flerstades. Även i denna lilla för-
samling finnas 2 ⁴ dierstia Baptister, men de
hafva tillits wärd gamla medgörliga
besökt stundom kyrkan, afte Mikelfest-
ringar. Eljest hotas det oekonomiska be-
tyrhet att uppehålla all andelig omsorg.
Jemtarna hafva genom oförmodiga krig
dels spekulationer och lottsinning
förlorat isamman sig. Kuller öfver wonen
och tänkt is längre än att kunna reda sig för
lagen samt för att komma fram. Ljuga och
bedrag den ene wärd, än den andre, så
att ing knept wett hvem jag skall kunna
tro i affärer. War har i detta pastorat wärd
sigen is frist präst, men skiden blif wärd
och is fullmagen, så att för många afwärd
reda, nu frist och stark - samt halmbad
användes triv och ^{And} med utan tröbblidning
af nyd. Guds hjälpe det acma folket att
den tändign wärd för, drifva den. En Herr
att för den andelign wärd afhulpen. Und-
förligns Korn och nyd ad dels i kundsval
dels annu på Sion och biff på Sion kunders

Öfversättning

Jumomsånds, jan. 1872

Till den trogne arbetaren i Herrens vingård
och den käne brodern i Kristus C. H. Bergman.

Till Eder och alla enligt Guds eviga råd och beslut
kallade och älskade heliga, som bon i Stenholm och vänta Her-
rens Jesu uppenbarelse, nåd, barmhärtighet och frid för och
med oss, av Gud . . .

— — jag har också förhindrats av en svår ögonsjukdom
som jag fick vid vandring till i fjälldalarna liggande byar under
fjörde vintern, i vilka jag höll skola under sex veckor. Och då
människorna bli druckna av det bästa vinet, så förenas nät-
terna med dagarna. Och, såsom jag tror, förstörde kyla och
mycket vakande mina ögon, så att jag under månader måste
vara i mörker, och synen blev nästan slut. Jag försökte myc-
ket med läkares mediciner, men det gavs ingen hjälp. Men då
jag, i en fast tro, föll ned inför den Läkarens fötter, som öppnade
den blindes ögon och den dödes öron med ett enda ord, så öppnades
mina ögon, att jag såg; förstän de dock icke äro alldeles friska.

— — Och ett synnerligt den hel. Andes verk uppenbarades i
en rik och uppburen man, vilken stannade så att han stann-
de icke kunde tala, men då han trodde och undfick den hel. Ande,

så predikade han för folket så flytande som en ström.

Isak Peromaa

Juni 4/12 1867

— Jag vet, att Ni har stor sorg och tungt sinne för Norr-
lands stora nöd, och jag skulle icke vilja föröka eder sorg, men
jag kan icke, Käre Bröder, förbjuda mitt hjärtas önska, ty här är
så stort elände, att då jag ser omkring mig, strömma sorgens floder
från alla håll mot mitt bröst, och en röst höres från den ena och
den andra byn, att den och den familjen snart dö i hunger. Och
därtill har början redan skett i en by, vilket har försämrats mig.
Därifrån var denna eder välsignade gåva, som kom i somras genom
Moses, så dyrbär, att den välsignelsen har hållit många vid
liv ändå tills nu. Därigenom att många fringo hö åt sina kreatur,
tur, av vilka man får dryck till halmbrödet, och icke ens alla
ha halm, då de icke haft utsäde, ty i denna vår lilla by är omkring
150 personer, och av dem är det omkring 50, som icke ha halm,
blott någon har helt litet. Det finns också familjer, vilka icke
ha sått mera än någon kappe, och de ha 7 och 8 barn och
en ko; de stackars barnen gå i gårdarna och då de se stämpad
halm, så äta de den med god smak. Och i somliga familjer i
dessa trakter gräsa barnen barken på tallveden såsom få-
ren. Och såsom vi veta, är denna vår by och någon annan av

desså öfversta byar inom Tajala församling i den största
nöd, för det första emedan här är den sämsta åkerjorden och
omtänkligast för prosten, för det andra har den där åker-förstö-
relsen (ogräs?) fått öfverväldigt redan nära 20 år; man
köper ofta dyrt utsäde, och det växer bara odugligt ogräs,
fastän det blir på andra håll. Och därför drabbar oss allmän
nöd. Genom ^{bruket} ~~bruket~~ ^{bruket} kunde någon ändring ske, men
vi sakna ^{krakter} förmåga. Men om kronan skulle förbarmas sig,
så att vi icke behöfva dö. Och vi veta icke, Kare bröder, vad som
kommer att ske under denna vinter, ty skogsfortjänsten är
stängd, tjär-skogarna äro helt slut, och då det till slut icke
är annan föda än halm-njöt, varav många gör bröd, gröt och
välling i de flesta familjer, vilket man äter tillsammans med
mjölk, och icke ens den ha finns utom hos få, så är det
icke lätt att gå till skogs, då hunger och nödenhet tränger.
Och då vi icke få pengar på något sätt, så komma utskök-
ningspapperen talrikt, för skulder, för skatter, för utshylda
till kommuner, och prästlönen, vilket allt skall betalas i pengar.

— Ett stort trängsmål är äfven, här i denna
halla trakt, att många icke mera kan få en yxa, sic
eller annat sådant, av den orsak, att jag och en annan, som
gör det arbetet i vår by, icke mera frimå att få varor, bor-
garena (köpmännen) lämna icke mera stål på skuld, icke
heller bruket lämna järn; man har gammal skuld, för
vilken man fruktar utmätning; och människor komma till oss

från avlägsna håll och få återvända utan hjälp. Vi ha gjort
vad vi förmodat. Det har gått ut som låt till folket och
som gåva till de fattiga. Och om det genom Guds och goda
människors hjälp att man levde över vintern, så torde
åkrarna få ligga svarta av brist på utsäde. — — —

— — Till sist ber jag, Käre Bröder, — om det vore möjligt att
få sådana glasögon, som skulle förstora, och med vilka man
kunde se långt, jag har länge sökt men inte funnit sådana;
jag är 52 år gammal och har från denna Kristendomens (vår:
Kelsens) början vakat mycket på nätterna, läst, predikat och
skrivit många hundra avskrifter av prostens Læstadius' predik-
ningar och delat ut dem bland folket, vilka ha verkat välsignade
frukter. Allt detta har Kristus verkat i mig. Jag brukar också
göra bössor och laga sådana, vilka äro stora redskap för upp-
hället bland de fattiga i Lappland. För dessa orsaker vore de
av största behov — —

Isak Toromaa

Hammerdalk och Gorrvik den 26 Mars 1868.

Älskade Herr Magister C. M. Bergman
och alla de Äfriga i Huset. —

Jag får hemlära Eder Mångfaldiga tackbetygelser, käre
Herrskap som bevisade mig, och min följeslagare mycket stor
välgörighet, dermed, att ni lät oss finna ett så godt härberge
hos Eder, så länge vi bewistade i Stockholm, och tillwänkar
Eder Guds frid och Hålsignelse. Nu får jag för kära herr-
skapet berättat att Gud har fört oss på vår resa hemåt
mycket väl, öfver allt har oss bemött mycket vänligt, inga
farligheter att beklaga. Det synes såsom Gud, synligen
har varit med i vårt sällskap; vi kommo till Sundsvall
på lördagsmorgon den 29 Februari. Och der var vi tillsammans
några timmar. På eftermiddagen måste vi skiljas, och det
var bra träget för att skiljas för oss. På den korta tid vi woro
tillsammans hade vi stor förtroende till varandra i fram-
liggslandet. Jag blef kvar hos mina Landsmän som woro
nära till Sundsvall med sina Rehner. Jag var hos dem
öfver Söndagen och Måndagen den 2 Mars köpte jag 8 Lott.
kornmjöl med de Penningar jag erhöill till Skåns af-
Magisters Broder. Nu har jag läst upp öfver landet
ett draga, jag kom till Ragunda den 7 Mars och

var hos en Bonde i Gerwags by, wid Mann Lars Jemte,
öfver Söndagen. Mycket treflig man och Christen, der
sick jag höra öfver Welken och dem bemötte mig
gudska vänligt och mig fattades intet hos dem.
Från Rayunda hade jag mycket dalig vägalag så
att jag ej war i stånd att färdas långt på dagen,
ty hwar dag mögade och tillika urwäder att knapit
kittar vägen på flatterna, till Hamnerdahl
kom jag den 14 Mars, och hörer ej till af mitt folk
ännu. Här i Socken i en by som heter Görvik
stannade jag på arbete medan jag väntar på
Singer hästades ty jag har blifvit ständ för Awer,
hans mina Rehner formenes hafva gjort för 3^{ne}
år sedan, nu är 5te restad wid Singer, och wet mig
ej annat för, att jag måtte lida Undergång med
denna Process fastän Kongl. Majts nådiga förord-
ning tycks vilja förwara mig, emedan böndernas
skada som de hört kommer sig deraf, att deras
foder som blifvit förstört war ohägnad Ute på Mar-
ken. Nu den 30de Mars är den afgörande dagen
för mitt wäl, eller illa. Jag beder Magistern, är
god och helia från mig, till dem som varit så goda mot
mig och gaf mig skänker en hjertlig tacktägelse
för de gafvor de gifvit mig. hwartill jag war oräddig

mottaga deres skänker: och måtte Gud Wälsignades
sa kära vänner som bewisade mig, och min foljesla-
gare så mycket godt; fast ar woro främlingar.
Jag hade gerna best Helia en tacktägelse till
Hans Majst Konungen för ^{hans} gafva åt mig. ja jag
känner mig wara mycken tacke skyldig, både till
Gud och till Hans tjenare här på jorden. Men jag
formår ej så tacka så, som jag borde och will.

Helia till alla i huset: ett Gudsfrid! Helia fliteligt
till J. F. Lundström och hans Hus, och war själv inmerigt
helad! från en ringa slappman Jonas Nordlund
från Trostiken
Mellanskogsjelle

Mellanskögsfjell den 19 Julii 1868

Min Kära Herrs Maj. Bergman!

Waf Tusensfalt Tak för Eder, för mig och min hustru
ett hett och välkommet brev. hvilket vi erhö
Middformarsdagen, Och äfven för den inneskett
na gafwan af 5 Rör hvilket vi begafvat mig,
Kära Herre Eder gafwa så wäl som Eder Ord wo-
ro såsom Guds Hand i synlig matto för mig up-
penbarad, ty jag war då för tufallet alldeles blott
stätt för all menstelig hjälp jag hade ej hwat
med jag kunde få kopa mig bröd för dagen
icke penningar icke heller Brödsförråd egde
vi i wårt hem. Jag blygas tuten detta för
Kära herr. men Kära förlek mig, eder brev och
gafwa gjorde mig stor glädje och Fröh. jag Herren
Gud den store wdergälfaren Wälsigne Her
i allt och i allt Eder förhafwande gromål.
Jag uppläste Eder brev för mina landsmän hvilka
och woro bekymmersfulla de och gladdes med mig
att Gud upprättat Menniskor så långt borta som haf-
wa deltagande kunnat med oss i Jesuens spridda folk

Min Landshöfding har nu varit till oss och hjälpt
fick höra i hvilket trängnål vi befins och upp tog
i Protokoll ömsesidig klagomål från våra bygder
som det hördes våra jordbrukande landsmän vill
fordra af oss en allt för stor ihärdighet liksom våra
kroppar skulle som järn den utse känner någon
förändring i kretsen och vill drifva Kent af oss
till själwa hufvud. Men jag tror att Landshöfdingen
jag och hade hjälpt huru förklaraktligt vi tvingas
af våra jordmän och gör att faken får en missare
ställning mot oss Lappar. I Tårval våra barn
Gud vare med oss och hus och fåglingar
hvilka jag såg vare och helad från mig en
ringa Lappman — J. Nordlund

Ulen sept. 18 Oskar Björman

1868

Älskliga Bröder!

Godnåd och frid i och af samt genom Christum Jesum vår
Herre och frälsare!!

Tack, ja mycket tack för den bröderliga skrifvelsen, som jag för-
flutne gärdag emottog, och nu vill med några få ord besvara
med lednad erfar jag, att såväl min skrifvelse till dig som till
den Bröder, ike framkommit, utan gott förklarade, emottogs. Brevet
till den Bröder, hade kommit adressat som Du uppgefvit. Skrifvelsen
var väl ike stor, men ledamt till brevet så sporr- och tröstkommande,
och mitt brev till dig skulle jag ej velat se i någon hand.
Nu till den senaste skrifvelsen, hvilken jag nu i all trohet vill be-
sva. Det gör mig vernadig, att denna del du beslutat att ike söka lida
lediga pastorat, hvarest anställningen gav till andra vid flit af
denna manad. De af dig uppgifna skälen till ditt beslut
har jag ike fullkomligt gilla, ehuru vi äro alla baktidsfulla hvar
och en i sitt kall och efter det Nades smält till sin skänker, ver-
kar för Guds Rike till kammare och allbrödande, och hans Kirka
för hvarligande. All Du till detta höga kall, anser dig oförmögur,

Victor Sjögren
Höganäs och Höganäs
Herr Olof Carl Bergman
Stockholm
Olof Sjögren, Höganäs

villnas tydeligt, att du derlitt egen vilja. Han var gode Herde, som
nu verkat vilja, har ju och sagt, att verka gerning efter sitt gods
behag; att emen vår kyrkas många reformer behövas, det är uppenbart
sant; Men har Han, därtill, följt reformerna oss, d.ä. skapit
oss ny visd Andas, och ett nytt hjerta, så att Han ber och verkar
att oss, så kunna vi med trygghet och frimodighet gå ut till
världen, samla och baka gästerna till Lambets bollar, även i vår
kyrkas bräckliga tillstånd, eller svaga tillstånd. Vi bör ju
såsom hans verkliga arbetare i kyrkans reformerande, till
vår Guds och frälsares ära,

Att vi i vår kyrka, med sina bundna och utnötta former ej hafva
fullkomlig frihet att göra en Evangel. Predikares verk och värf
det han jag inskolande medgifva; kyrkans göromål är ju entligt
annat, än Xp. rikets utbredande, Evangelii förkunnande, och
hvarföre? Jo att skatta och förvalta till Jesus: Sina former
kunna och så binda mig i denna viktiga sak; Nej efter nå
Herrns gifver, vill och kan, herse Israels verk Guds verk,
under hvilka former, som helst, såvida de för icke flöda
mot Guds ord.

Att en reform är nödig och iltstangad, är sanning, men
ju flera lifvande och verksamma villna kyrkan har

i ett skole, desto för henne vi förvänta reformering,
tejs därför Brader. 'Låt ej Oranden nedlysta dig, och
gård dig verksam; Nej Boden är mycken arbetare
är så; därför nödigt bedja: Herre sand arbetare i den saken
Nort med all mikt; I allt öfvervinne vi genom Herrens
forn oss alkat; Segren för öfvervinnens verlden
och alla hender, är vår tro på Jesus; Herre förstå
oss därför trona.

Brader! Fortät min öppenhet; Jfr. harlet
fraga mig. Fraga din Jesus, och vi se för af honom
svart att gå dit Han sänder. För det ett
lytt svar, så och ifrågasatta lediga syta. Och var
välkommen till flödet mot mörkets makt.
Nu mått du Brader förstå din

i Christo lifvande Brader
och vänner

Och. Burman

P. S. Har efter om den Bros Emil nu fått mitt
andra brev, med beställning af mot för manna reder
vänner. Frånber och min varma hilsning till alla
dina anhöriga och mig hälsningar; således den svagaste
Herrn blef edert allt!!
O. S.

Gust Nyberg Reni 1870 11/3

Höfödrade Herr Hofpredikant!

Den förgäflige underrättelsen om min fars död, som den 11. kennes på morg-
nen ifrån Skolsholen offentl. kom mig till handa måndags tidn i jan 9. 13.
Så trängt mig bevära Herr Hofpredikanten med ett telegram, som förtämn-
de mig på aftonen borde framhunnit till Skolsholen. Då min i Skol-
sholen befintlige ende bekante och vän från förordnades Bevalskommissionen
Deutsch redan är gammal, anfåg jag honom för beväret förskonas,
och skuru jag har äran vara känd af Herr Hofpredikanten endast genom
några stunderes sammanvaro under förtämnade jag likväl på en sådan
bekantskap grundat det hopp att Herr Hofpredikanten skall adelsmötet an-
fåga den bejären med telegram innehåll. Jag inser naturligt det mindre
gränsar i denna bejären, men den icke annat tro än att den förgäflige
skickelse, som trängt mig att i brie på närmare bekantskap vänta mig till
Herr Hofpredikanten, skall tala för mig och berota mig Herr Hofpredikanten
iförskande och gynnfull villfärdighet för min bejären. I denna begränsade
förskoppning beror jag att än få tilläga några ord i fäken.
Någon bejären, hvilken vid detta brie framkommit troligen förfog gitt, har
jag intet skunnat förordna, utan gottkänna tackförm det gärdet som kunnat

0781 med 41

i affende drä vidtagas. I midlet af Februari erhöi Carl förstärkning för sin kassa 400 Rb. Någon anteckning förmoder jag böra finnas öfver hans beständ utgifter. Att han liquiderat sitt quantum till den 1 Febr. har jag äfven anledning tro. En Lektor Hultman har varit hans egentliga Lärare, äfven en af Carls kamrater Widestrom, med hvilken han tyckes hafva stått i mycket vänskapligt och broderligt förhållande, har handlett honom vid studium af tyska språket. Begge dessa Herrar borde blifva godtagande för deras besvär vid den aflämnade redovisningen. Om han de följande tiderna haft andra lärare, hvilket jag icke känner, så borde äfven de liquideras. Lika så husvärd, sjukvård, begravningskostnader, möjligen äfven spisquarter m. m. m. m. Skulle de gänningar som ännu finnas öfriga, såsom jag förmoder, icke vara tillräckliga, så måste jag anhålla att Herr Hofpredikanten godvilligt ville gå i utläggning för mig intill dess jag, benäget underrättad om beloppet af min skuld, kan öfverfända medel till dess betalande.

Ännu skulle återstå att medlämna Brev, böcker, och öfriga effekter för att i sinom tid med ångbåt hitfärdas; - men huru skall detta tillgå? Kunde Herr Hofpredikanten för någon beskedlig och därtill lämpelig person att mot ersättning för sitt besvär verkställa inpackningen, så vore jag derför högst förbunden.

Den enda underrättelse jag haft om Carls sjukdom innehölls i ett telegram af den 9. dennes. Derutur framgick intet att han var illamående till följd af "en lindrig förkylning". Att det allvarigare telegrammet af den 11. nu skulle gifva anledning till många frågor, och att hvarje underrättelse om hans sjukdom, den vörd han

P. S. En liden kassaskick, en matkost och en packkost medtadt borde vid aflytan kunna komma. Men hans öfverstående vill jag nämna att sådana saker som matkost, boken bärsk, att det mig maktar att skicka. Förhoppning om att jag skall bli nu såsom tidigare, men fruktar att jag inte kan det.

Herrn den 14. Mars 1870.

under sjukdomen kunnat få åtnjuta och om hans stämning m. m. vore följande efterlämnat och Rådsherrn, kan Herr Hofpredikanten föreställa sig. Men jag har redan tagit Herr Hofpredikantens deltagande, tålamod och modet allt för mycket i anspråk utan att förmå införför mig och på hvad sätt jag här i världen kan bevisa min tackskänkel för allt. Men håll nu den nägt förbunden gubben uppfattat så mycket som möjligt och förlämnas honom att bevara ett angenämt minne af ett åtnjutet vänligt deltagande!

Till vännen Gustaf och Herr Hofpredikantens öfriga anhöriga, hvilka städs bevisat den nu bortgångne ynglingen en värdnad välvilja, betor jag Herr Hofpredikanten frammana min vördnadsfulla och hjertligt tacksamma hälsning.

Och slutligen - på en förlig skickelse fört öfver i beröring med hvarandra - vill jag ännu tillägga en önskan, den att för framtiden få vara innesluten till Herr Hofpredikantens vänskap, att titulaturerna må öfver emellan förfinnas, och att det således må vara mig tillätet att nu och framgent teckna mig med fullkomligaste höjaktning
min Brors

Högt förbunden
Vår och tjänare
Gustaf Skerfvarer

Uppsala d. 3 Aug. 1870.

Käre Broder Carl!

Hemkommen för att undan kriget, medan det ännu
med någon säkerhet kunde ske, bringa mina och
barn i vinterquartier, har jag, då det tillvarida-
re är min halleloa att wistas utrikes, måst se
mig om efter ett nytt mål för en resa. Jag
har nästan beslutat mig för att styra kovan
till Finland. Tannolikt kommer jag att resa mid
Dagmar natten mellan Måndag och Tisdag.

Jag vet af gammalt, att du är hemmansbodd i
Finland. Dertill har jag nu af din broder Gu-
staf hört, att du i är gjort ett längre besök der
och från detta råknar många här bekant-
skap och dyrbara minnen.

Din gamla wänskap för mig gör mig för-
wissad, att du gerna vill tjena mig med
upplysningar för den tillämnade resan. Jag
har ansett det lämpligt att begynna i Åbo,
der Alopæus, om han är hemma, kunde med-
dela vidare. Till hvem skulle man eljest der
kunna vända sig?

I det hela har jag trott mig göra klokt,
att under de första veckorna uppsöka en eller
annan landtprest med kärna för att lära
känna "den Finske pastorn." Kunde dermed för-
enas att wistas wid kyrkor eller i någon i
i skären, så wore det för behämtligt stäm-

kunde så mycket bättre. När terminen
kommer i gång hade jag sednare skänt att
någon tid upphålla mig i Helsingfors, den
jag känner åtminstone Essen och Råbergh.
Goda råd kunna föreläda vidare företag,
och jag icke känner mig böjd för vid-
lyftigheter, sedan jag redan under året vä-
rit så långt som till Rom. Dock för
hopp om verklig nytta får något vägas.

Alltså hvilka råd gifwer du, hvilka
personer anser du förträdelsevärd, böra,
såvidt ske kan, uppsökas? — Är pass-
oundgängligen nödigt? Hvar tager
man in vid ankomsten till Åbo?

Möter med afseende på tull och andra
dyden förhållanden några särskilda
svårigheter? Är lifvet i Finland dyrt?
Hur stor massa bör berättas pr må-
nad, och hvar får man i Stockholm
dykt mycket? Med ett ord: Hvad an-
ser du mig, med Finska förhållanden
alldeles obekanta, på förhand böra iakt-
taga för att undvika olägenheter och
resa med mesta nytta till och i Finland?

Kan du lämna mig ett skriftligt svar,
så blefve det mig nog för alla förhållan-

den nyttigt. Öfver söndagen har jag tänkt
dröja här. Wore det möjligt, att Måndagen
kunde räcka till både för nödiga förbe-
redelser i Stockholm och en Dalaröfärd,
så skulle jag mycket gerna företaga den
sednare i hopp att få samtala med dig
om färdon. Men jag fruktar, att tiden blef-
we knapp. Skulle du deremot möjligen va-
ra öfver söndagen i Stockholm, så beder
jag dig derom underrätta jemte skriftliga upplysningar.

Med värdsam och hjertlig hetsning till
de dina och till gemensamma vänner för-
blefwer jag din i gammal vänskap
förbundne
H. W. W. W.

Vid Gustafs ovisshet, om du är i
Gustafsdalen eller Dalarna har jag
ansett bäst adressera till Åbo.

att de ville (af mig förordad) öfverlämna den
sin disposition af fängelöfver i Finland. Sänds
blott det ena ex., så beder jag dig i utan
skriftens, några böcker upptill sända från H. Uff,
i händelse Senatens skulle hafva glömt det afgifna
af vårt samtal och i eljest undra, hvarefrån denna
så titulera de boken Komme. Kommer titeln an.
näraktat du din broder Gustaf, att den för fångar
vore lämpligare om den lydde "Minnen ur en fånges
lif" eller dylikt. Kanste borde de, om de kan
och tror dig böra sända flere, förestä titeln bort.
Sande vid en möjligst skedd inbjudning?

8. Amiral v. Platen har annonserat resa till under. 2. 15.

Har du stött öfverflöd af omtalade bok
och vill göra dig af dermed, så skulle jag
tro, att man i härvarande cellfängelse med
tacksamhet mottoge några exemplar. För
egen del vill jag gärna förmedlandet öfver-
taga, såsom jag också gärna skulle vilja
byta mig till ett antal exemplar mot ett
något större af s. ex. min lilla skrift
Matteus enligt svenska kyrkobibeln för
att så kunna sätta badas våra förlager
litet i rörelse om det så skulle synas dig
lämpligt. Du förstår väl, att jag icke
tänker på någon penningaffär utan
att använda till välgäffar. Således
skvad du gör, kan och vill, missförstå
mig blott icke. Helst vördsamt din
frun moder och var helad från
oss. Din tacksamt tillgifne bror

Am. S. S.

Uppsala d. 11 Nov. 1870.

Dear Brother Carl!

Ditt wänskapsfulla svar på mitt Augusti-
 bref hitkom wissertligen först efter min
 afresa, men sändes genast af min kan-
 stra till Stockholm med den påföljd, att
 jag mötte det ombord å Dagmar af
 dess kapten midt på Ålands haf. Dess
 innehåll war mig till ganska mycket
 upplysning för mitt första inträde i
 Finland, helst Ålandens och, då jag ditkom,
 war att finna i Åbo. I stället wän-
 de jag mig der till den af dig omnäm-
 de Pastor Dahlberg. På grund af hvars upp-
 lysningar begaf jag mig redan dagen efter min
 ankomst till Åbo derifrån till Nådendal,
 den gamla klosterstaden (i sigillet ännu kallad
 vallis gratia), numera Finlands omtyckteste
 badort. Der blef jag till Augusti månad der
 för att njuta af ensamhet, luft och saltwatten.

När jag sedan återkom till Åbo var Alopeng
nyss anländ. I hans bärn hem tillbragte
jag omkring fjorton dagar och har derifrån
en trofast braderskänning till dig.

Något efter mitten af September kom jag till Helsingfors. Der var då höstterminen i sin första början. Få dagar efter min ankomst höllos desutom i denvarande församlingen för första gången biskopsvisitationer, genom hvilka jag fick en litet inblick i åtskilliga förhållanden, som vid ett sådant tillfälle uppenbara sig, och lärde känna flera präster och andra.

Förifrigt umgicks jag mest med theol. fakultetens medlemmar utom Lill, som vistades på landet. Hoo Råberghs var jag nästan dagligen i deras trefliga hem, men lärde mig och värdera de trenne professorerne war på sitt sätt. Hoo Sirolius var jag äfven flere gånger. Från flere har jag också beläningar till dig, isynnerhet från Ryman och Råberghs.

I det hela war mig vistelsen i Finland af den beskaffenhet, att jag kommer att bevara den i hårt minne, såsom jag också fann att vi här och de der äro hvarandra när, man, än man skulle kunna tro.

Bland förestelser, med hvilka jag gjorde någon liten bekantskap, war äfven en s. k. fångelseförening för Finland. En Senator v. Knorring, hvars bekantskap jag tillfälligtvis gjorde i Nådendal, war särskildt intresserad för denna sak. Vid ett samtal oss emellan derom, frågade han efter skrifter, som kunde vara passande för fångar. Jag nämnde då äfven den af dig besöjda öfversättningen af en "Syndares omvändelse" och lofwade att tillsända honom den, om möjligt. Till fullgörande af detta löfte beder jag dig öfversända ett exemplar till Hoo Senator v. k. Helsingfors, jag förmodar, att det kan gå under korsband. För ändamålet biläggas 1 Rg.

Skulle du hafva stort förväd och göra dig ett nöje af att sätta det i omlopp, så var tror jag mig war förvisad, att man jerna tåge emot flere exemplar, om du känner dig kallad dertill och fanne utväj för sändningen. I så fall borde du wil midsända några rader derom,

"

Hur mår vännen Myrberg i Uppsala? Den misstanken, man hyst även ibland vänner om någon lutning hos honom till rationalism, anser jag vara oberättigad.

Ur brev fr. prof. A.W.I. Ingman
Hälsingfors 14/3 1873
till C.H. Bergman.

Helsf. 23/II 1865

Min egen älskade Broder !
sedan jag i sista somras gjorde din bekantskap, har jag ofta med saknad och kärlek ihågkommit Dig, min hjertlige vän; och drifven af dessa broderliga känslor skrifver jag nu några ord till Dig. Sedan om Myrberg " att det skall vigileras emot Myrberg, "fåfånga" dåsådant är så vanligt i den lärda världen". Här skickar jag nu till minne af Dig mitt fotografiporätt. Får jag framdeles ett bättre lyckat af mig, så får Du då del däraf.

1871 24/4 Trogen Din egen naturcharisma har du walt den exegetiskt utläggande och reflekterande metboden.

Dessutom ett fjärde brev fr. 1871 24/5

Breven äro översända till Hälsingfors Univ. Bibl.

gm fr. Lina Ingman Havsgatan 3 H. Finl.

13/12 1928

Luleå den 9 September 1875

Min kära och vördade broder!

Innan Juli månads slut hade
jag det stora nöjet att få från dig mottaga
ett exemplar af "Lanningens Dag", för
hvilket du härmed ödmjukast och hjert-
ligast tackar. Sedan förut har jag antygt,
att denna bok i mina ögon är af högsta
värde. Den äsigten har väsentligen vun-
nit styrka hos mig, sedan jag, före min
hitresa, gjort föregående bekantshet med bo-
ken. Den är ett mästerverk, hvil-

Det i rätt tid blifvit ur snö's glöms-
ska framdraget till människornas
allvarliga begrundning. Mitt Gud,
Helige Ande genom denna bok få utträtta
mycket godt hos mig och många; jag ämnar
att åter och åter studera "Lamm-
gens Väg" för att äfven deri-
genom säkrare vandra på den
vägen. Men till vandringen är jag
trög, ty jag saknar själva oafslätk-
ten i uppsätet att bryta själfvirk-
heten och icke åter gå in i henne.

Nu är jag, sisom
du väl förstår, en gift prest. Fä-
ran af begge stånden har jag redan
förnummit och lär nog fortfarande
få förnimma. De äga dock begge
sitt särskilda skydd från Gud, och
jag hoppas att få erfara det i högre
mått. Det gör icke an på en hus-
fader att vara missmodig. Han
måste äfven beträffande jordisk ut-

komst Ställa sitt hopp till Herren,
den gode Herden. Mittills har han ju väl
skött mig, och jag är nu lyckligare än
jag någonsin vägnat hoppas, ja så lyck-
lig, som en syndare, sådan som
jag kan vara. —

Kommer du någonsin
till Luleå, hvilket jag hoppas du gör,
så gå icke förbi mitt lära, men
enligt mitt tycke trefliga tjän. När
du någon gång skrifver till Ternstedt,
så var så god och bed honom att icke
glömma mig, ehuru jag iakttaga en en-
vis tystnad, som trotzen räcker ännu
några minuter. Också berer jag på all-
var, att du själf vill ha den godhe-
ten att tänka på mig i mer än en
bemärkelse. Dermed kan du göra stor
nytta. — Om någon i din väg vill
ha en helening, så framför henne
från din tacksammaste och oan-
senligaste vän

And. Bengt. Lundblad

att allt här framträder så i ögonen fallande,
så verkligen kroppsligt och påtagligt, är
och tillförlitligt ypperligt att af det drama,
som här spelas, lära känna porträtten
der hemma. Det märkvärdigaste af allt
är dock Maria culten. Men är det då
ej omöjligt att icke af en del af de åter-
funna hos oss och kanske på ett mycket
genomgående sätt, men under hvilken
form? Jag hade tänkt att på till julen sända
dig några fotografier, men som jag
försämrar, då jag var på Continenten,
att köpa sådana och här intet värde-
fullt finnes på, sänder jag enda jag
har näml. en af pater Hyacinthe,
hvilken såsom du vet är en katolsk
nutt, kyrkoherde. Genom jag hade just
önskat att kunna bitaga några andra
af samma sort för att förmedla betydelsen
af detta porträtt såndring, men nu kan
jag icke hjälpa det - jag måste således
någonstunda pater H. afge en beundran!
Barnens porträtt, som nämligen är
i öfversta ^{ill Mamma} julgåfva med kärliga helgättar till
hvar en af oss båda, så och till Morbror
och Edra alla från Edra tillgifne
God Jul!
Gustaf - Maria

Chiaccio den 13 Dec. 1873.
Lördag id. I denna dag har jag
mottagit en mycket värdig och
stort till. Huru bröder Carl! jag har
stort till att det är ett stort
stort. Italiannan vecka är redan gånngen
och vi emottaga edra vänliga brev,
för hvilka alla vi tacka, de var från
dig och mamma och Henrike och Paul.
Den tanken jag en tid hade, att kanske
jag skulle kunna förmedla några af
hvar en af de värdiga porträtten.
Redan då jag var i Paris, höll jag, att
man anordnat såsom en utställning
i museet i Paris för franska konstnärer. I
staten har jag tänkt att i det på
någon förtägnis i Italien
som utställning i familjen tillater
jag att sända dig en del af
Någon egentligt arbete i italiensk
konst har jag varit i det i
någon medelstidigt arbete i Italien
denna stads konstföreläsning
att hålla mig till de tillhörande
kunna, hafva med mig i kapslarna.
Jag har nu börjat att lära mig italienska,
hvilket är ganska nöjsamt, då språket

858
visar sig synnerligen lättlärt. De skandi-
naverna härstades hafva några extraordinära
krämpor, plågas jag tillkallad. För öfvet
har mitt gån bestätt i detta "far niente"
som för sydlandningen är så "dolce", men
icke så för nordbon. "Un Corse" skulle
mycket väl på svenska kunna
återgifvas med en latting, så vida ej
italienaren och ännu flörs rätt till
dessa hudstitel. Ett färdant, dag-
driper, som här bedrifves, har jag aldrig
för beittnat. Corsikanaren är då egent-
ligen italiensare; folkspråket så och en
italiensk munnart.

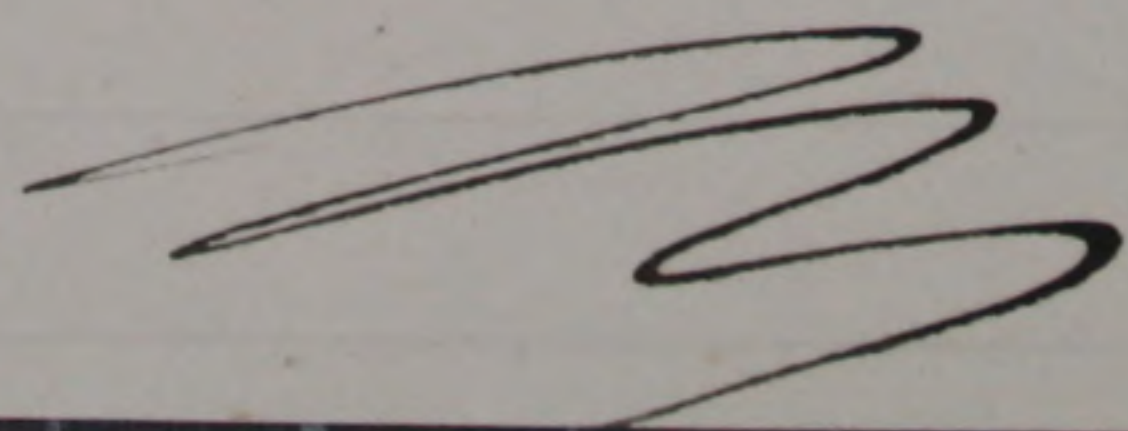
Hvad som mest ådrager sig uppmärksam-
heten af de förtellere, som här möta en,
är utom folket bonapartismen eller napoleons
culten, som här riktigt florerar, katholi-
cismen, slutligen det förunderliga herrliga
klimatet och sydlandska naturen.

Om de sistnämnda ämnena hafva vi
väl redan i de föregående breven
talat och om de andra vor ännu viligare
att få samspåka, om man än intet
har att säga, som lärer skriva sig.

Hvad emellertid förskilde katholicismen
i sken, så tror jag att en person
och namneligen en theolog, som reser
uppvuxit i protestantismen och som reser
ut och för att lifva vanligt med farisäen
i Tacka Gud, att han icke är så dålig
som katholiker, reformister m. fl. utan för
att ödmjukt lära hvori andra samfund
hafva förträd och hvori egen kyrka
brister, isynnerhet skall finna mycket
lärorikt inom katholicismen. Det förefaller
än, såsom om protestantismen, då hon ut-
tröf sig för att pipia ifrån de många bärter,
som inkommit i kyrkan, väl tog mycket
i godt med sig förstå, men af en timnad
många skatter, gäva, hvilkas det åter
står att uppräknas och åtminstone
lära sig erkänna och värdera. Men
hvilken blott skatten, som icke äga, äro här
att finnas utan här lyddes oss och tillfälle
att lattare lära känna våra verkliga fel.
och de förvänder ting, de verkliga plump-
moder, såsom här förtas, twa sig sannligen
knappt att det är en enda, som icke af
skall förföras hos oss, dock naturligtvis
och naturligtvis för oss. Men just därför
!

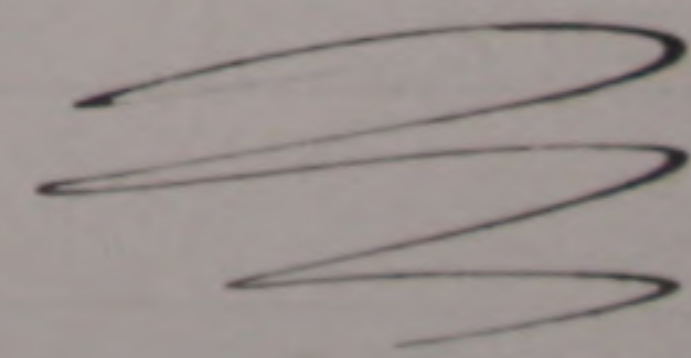
Det är en hög konst att underrisa, all-
ra mest i kristendom, i hvilken konst
jag är en rätt stympare, som jag all-
varligare jag bemödar mig att komma
någon väg, blir desto mera varse min
otymplighet. Först och sist är denna
konst enkel. Så till vida är religionsun-
dervisningen det mest konstlösa af
allt. Just denna hennes djupa, heliga
enkelhet är det som kan hålla, som
jag har svärat att finna och vidblifva.
Huru äro icke vi menniskor bortkonstlade.
Ur bibeln skall jag hemta mönstren. Men
ständiga svårigheter möta. De hafva
någ djupast sin grund i mitt eget
inre. Stundom går jag ändå derhän i
skepticism, att jag ej vet hvad jag allra
först bör veta, t. ex. hvilken plato
bibeln vid min undervisning bör intaga,
eller t. ex. hvilket ändamål egentligen
religionsundervisningen i skolorna har, hvad

Heller den 14 Jan. 1876.

Min vördade Vän!

Såsom ett dunkelt min-
ne ligger det för mig, att du, sedan jag
skref till dig i sist förliden September må-
nad, har varit god och sändt mig ett
kärkommet bref, hvilket jag dock dröm-
ligt nog har förlagt, så att jag mig till
skam nu ej finner det bland mina papper.
Så långt fram dyker det säkert upp. Jag
mållertid hjertlig tack för ditt bref! Af hvad
det innehöll minnes jag icke mycket, emedan

mitt minne är svagt dels af naturen dels
och hufvudsakligen i följd af bristande vilje-
kraft att stärka det genom öfning. Men att
ditt bref ä nyo lät mig lifligt känna, att
du hyser stor vänskap för mig, det glöms-
mer jag icke, äfven minnes jag, att du näm-
nde ett tryckfel i "Sanningens väg", hvil-
ket jag verkligen förut hade märkt. Med
tvärsäkerhet vågade jag dock icke rätta det,
utan har endast vördnadsfullt föreställt
med ett untrand, välrikt frågetecken, i
den tanke att det möjligtvis kunde vara
"du skall höra hvad Herren i sig talar." Mye-
ket bra att nu få bekräftelse på min förmo-
dan. Om jag väl ger allt på sammanhanget,
hvari uttrycket förekommer, så tycker jag
det vara hårdt när omöjligt annat, än
att der bör stå "i dig talar".

I dag börjar vårterminen vid
Ruska högre elementarläroverk. Under befvän och
förhoppningar upptager jag ä nyo det kä-

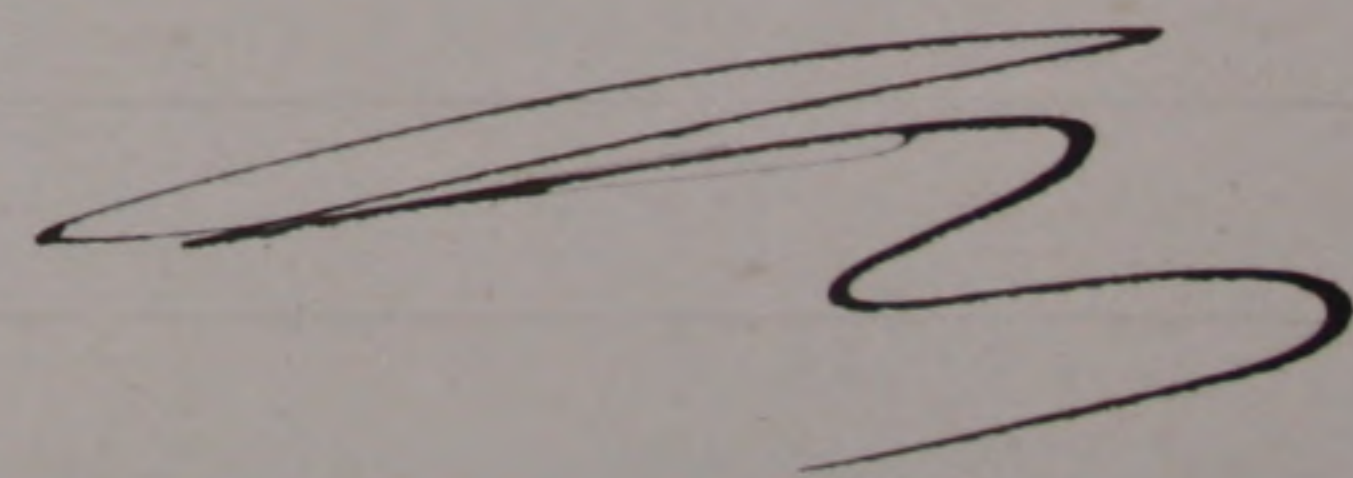
ra undervisningsarbetet. Det gläder mig i hög
grad att återse ungdomen. Den njutna hvilan,
som unnats oss, för att vi nu skola kunna
rätt duktigt arbeta, låter en förutsätta
uppskruvad kraft, nytt mod och kan hånda
både hos ynglingarne och mig goda föresatser. Men
ack, deras genomförande! I detta afseende må
vi väl på vår termin tillämpa, hvad ~~vi~~ en
morgonsalm, 421, 2, i vår svenska psalmbok
säger närmast om hvarje lefnads-
dag: "O, må vi noga märka,

Hvad Gud af oss beger,
Och med all trohet verka,
Så länge dagen är,
Att icke syndens minne
Vårt hjerta klagar an,
När aftonen är inne,
Då ingen verka kan!"

I synnerhet bristen i trohet har jag gjort, att
syndens minne har anklagat mig vid hvarje ter-
mins slut. Må det härnäst blifva bättre!

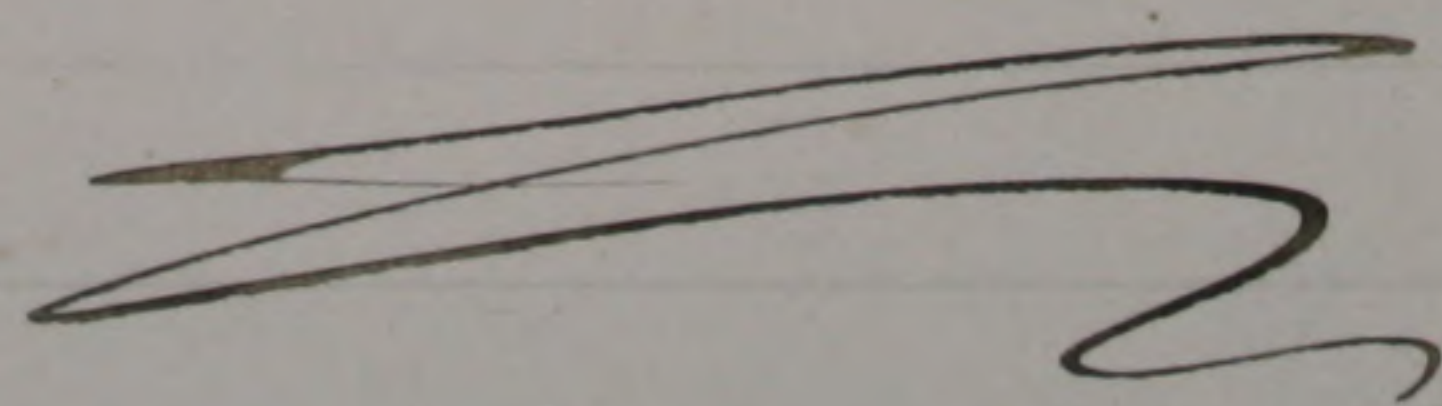
vill hon i själva verket? Lär snäll
och lytta sig härnär och om det, som här-
när kan stå i sammanhang. Du har
ju själv i flere år varit elementarlärare,
hur kan du då? gif mig en proffvit
att på inre sätt eftergöra. De gamla ti-
derna hade i somliga hänseenden stora
företiden. Nu dragas gossarne i
sår genom ämnenas mångfald och kan
skä annu mer genom lärarnes mång-
fald. Också trycker mig tungt den full-
ständiga bristen, åtminstone här, på
samarbetet emellan hemmet och sko-
lan. Till äfventyrs är skadandet
på dessa olägenheter ett hemligt
bemödande att ursäktas min egen odug-
lighet, som beror på att jag inte lever
för evigheten och samlar mig inåt för
hvarje lektion. Denna inäträngning,
från för allt närare för Kristendoms-

läraren, borde vara maktig att genombr-
ta alla hinder. Becks, såsom intressant till
hans "Leitfaden der christlichen Glaubenslehre"
ständer, "Andeutungen für Religions-
unterricht und Schriftverständnis" öro,
såsom j, tycker, en gulgruva, men
den lärare, som följer dem, får icke
vara lat. Men för länge sedan nog
hvarom. J åtminstone borde aldrig låta mi-
na bref öfverakrida mittlet af ett
ark.

Vi, j och min snälla hustru,
hvilken ödmjukast ber om sin obekanta hels-
ning till dig, hafva hittills hugnats
med en tugg stidhet. En stor gåfva
är det att ha fått i eget fridfullt
hem genomleva de dyra högtids-
dagarne. Om man betraktar, att vi
bo i en småstad, få vi jemförelsevis
vara i fred, och ännu njuta vi

ett oberoende, som vi värdera, af-
ven om vi måste tillstå, att det är
på såto och vis "den vanmaktiges själf-
ständighet". När du nästa gång fagnar
mig med en skrifvelse, hvilket du
väl vet, att j mycket högt uppskattar,
så haf den godheten att låta en foto-
grafi af dig medfölja; j har länge ön-
skat att äga ditt porträtt. Den-
na bön vill du ju j meka sin
tacksamt förbundne

Anders. Lundblad

P.S. Var god förlåt slumrar
och allt öfrigt slarf!
D.S.

ingen anvisning fått, utan bara gåt på måfå.
I dag var jag någonstades, der du säkert haft intresse
att vara med, näml. i Fransiskanerklostret härstädes,
dort blott i korskångarne, hvarst stora
porträtt af framstående ordensbröder förekommo
(och många munkar). Franciscus: tres ordines hic ordinat;
Bonaventura: sapientie et sanctitatis prodigium, gloria
theologie serapice; Bernhardinus m. p. — Här voro
mycket som säkert skulle hafva stort intresse för
dig att komma i beröring med, så att jag ibland
tänker, att du gärna kunde komma hit på
en månad och sedan följa mig genom norra
Italien (postnad inalles 700 Kr.).

Starktigen vill jag uppmanas dig att hålla dig en för
utländska nyheter god daglig tidning, ty jag för min
del tycker att händelserna, som ^{nu} tima, äro så
underliga och betydelsefulla, att de nästan synes
öfverträffa allt, hvad vi hittills upplefva. Hvarje
dag här något nytt att tänka på med sig; men
jag vill ick om tidningarna hemma: Sverige fäste
uppmärksamheten vid de.

Helst innerligen Mamma och Morbror och Pettersson och
för öfrigt syssla och släkt från tillgifven

Garnisons Gata 4 Thür 17.

Gustaf.

Wien Gründonnerstag den 18 April.

B

Min käre Broder!

Det är nu redan en lång tid förflutit, sedan
jag fick ditt kärlekfulla brev. Jag skref ick något
svar, eftersom du nämnde, att I voro belänkade
på att snart resa till Upsala, då Maria
alltid hade underrättelser från mig att med-
dela. Då nu någon Upsala-resa ick
synes blifvit af — hvilket jag funnit lefamt,
ty jag gladdde mig åt att få tänka mig
Eder hemma hos oss — så vill jag ick längre
dröja att låta höra af mig.

Efter denna något knaggliga ingress skall jag
nämna att jag under de föregående veckorna del-
tagit i åtskilliga s. k. kurser i det ämne,

jag nu har till uppgift att studera. Men nu har
du en tid varit ferier. I nästa vecka ^{börja} (ett par
af kurserna i ugo. Något inhemtan jag emellertid
öpen under mellantiden genom att deltaga i Sjukhus-
vården om morgnarna. Sannolikt flannar jag här
rik slutet af Maj, då jag ämnade mig till Paris.
Hurken väg vet jag ej ännu, men vägen öfver Venezia,
Milano, Mont-Cenis-tunneln förefaller förmånlighet,
emedan den icke är dyrare och jag gärna af
medicinska skäl ville få besöka de stora
Sjukhusen i Lyon, der jag har en god bekani-
skap. I Paris blefve du väl att flanna kring en
månad, tänker jag.

Under denna farsfestid har jag i olika
kyrkor sökt att gå höra något uppbyggligt,
men har egentligen blott funnit en predikan,
som jag kan säga gifvit mig uppbyggelse, en
dominikanerpater. Hans tal har icke varit
mångordigt, men rik och tilltalande. En

gången hade han till ämne: orsaken, hvarför Frälsaren
öpen på sin förklarade ^{krupp} bibehåller de 5 sårn: en
annan gång, om betydelsen af hvar och en af de 7 gånger,
 Kristus under sin lifnad utgjutit sitt blod för oss, bör-
jand med omskärslan (den 5te, då sårerna efter hud-
flängningen vid fallu under korsbörden refsos upp);
en 3de gång talades om Marias 1 smärter (ett
svårt skan gå genom din själ), hvarvid dock
icke Maria hufvudsakeigen framställes, utan
Frälsarbildn och människans på ett gripande
sätt, olik vårt.

I Universitets-kyrkan har twar sften tal hålits
från predikestolen. Men dit har jag icke tordts
gå ofta, ty der dammades de på med
en sådan myndighet, att fattig protestant, som
jag var, kände jag mig nästan färdig att
krypa under bänken, eller på annat sätt
säuvera mig. Talarna utan trippel minst professorer.
Andra goda predikanter finnas nog, men jag har

Wien den 28 April 1878.

B

Min käre Broder!

I morgse afsände jag ett brev till Wilhelm, deri jag talade om hans åkomma, hvad jag ungefär hade att säga, redan innan ditt brev ingick. Detta, som nu på e. m. kom mig till handa, var sårdels välkommen, och det så mycket mera jem det just anlände den stund af alla i veckan, då känslan af enslighet mest tränger på, näml. söndagskvällen.

Hvad din ifrågasatte resa beträffar, så beklagar jag att du icke anser dig kunna besluta dig derför, då du likväl synes finna företaget lämpligt.

Ehuru jag visst icke tror, att något väsentligt nytta skulle vara för dig att genom resa förvärfa, så tror jag dock att beröringen med hvad som

här i sydliga länder möter, kan egga att ^{äro} draga
fram och i ny dager ställa mycket, som förut varit
föremål för din meditation. Dessutom tror jag
att jag såsom guide särskildt i kyrkligt afseende
skulle kunna bra vara till tjänst å de orter,
som förut äro mig bekanta, och dervid utveckla
ett underbart courage, itrots af att det är just
det, jag för min egen del och ensam som jag är
hinder brist på.

Ehuru jag nu icke anser mig hafva anledning
att vänta dig, vill jag dock nämna, att - däreft
man ej särskildt vill till Köpenhamn - bästa
vägen litet går öfver Malmö och Stralsund (märk!
hvarannan dag anghit), att bästa myntsorten
för Österrike är francs i guld. Du borde
köpa (bäst hos Guillet not & Weyland eller Möller
vid Skippström billigast) 200 mark preussiskt guld
och 600 francs utom de svenska pengarna, som
behöfs för ut och hemresan. I öfrigt tages litet

Gepäck och särskildt blott ett par skor, enär
sådana här fås utmärkt billiga och utmärkt goda.

Under Majas månad talas om aftnarnes dagliga
öfver Jungfru Maria, *refugium peccatorum*. Mycket
osmakligt kan man dervid få höra, men
träffas man på goda predikanter, äfven goda
föreläsare och intressanta ämnen för öfrigt intressant
framställning af deras afkändning.

Hvad som menas med Myrberg-Johannssonska
faken, förstår jag icke. Säkert är det något,
som passerar efter min afresa.

Med helaning af hjertat till Mamma o. syskonen

Din tillägnade broder
Gustaf.

Vill man dröja något i Berlin är Toppers hotell
mycket rekommendabelt. Ett pröktigt rum koster 2 kr. 40 ö.
inbäddadt ljus och betjening blott 3 mark (2.70 kr.)

Tän den 7 jan 1893

Äfänglämnade Käre Bröder

Vi fick inte träffas sist
då vi ristades i Kälvi
ofta har vi dock för
mig varit i andens um-
genge och fämnat för
mina andens sukar. Här
i hästar var vi till samans
i min dröm vi upbyggde
oss i jeru Kännedam
hur de var talade vi
om vår kartgång det
var för mig lifvande
känslor: jag vaknade
med glädje tänar
Det vare ju varjehanda
berätta om varjehanda

En tre månader vara
har jag ristat i Finland
bland Hennus folk fick
där lära och framtiden
varjehanda var jag mest
behäfrad lära är ädmykt
hiten så denna kartliga och
dyrdara sak. Vår Gud
är en mild mildtande
barmhertig älskande ja
den alt upöfrande Gud
Denna Världens Gudar
ära stolta hägmadiga på
alt sätt understygliga

Guds barn här i Kälvi
leder sanningens ande för
amät i det sam till lif
och Gudagtighet kenar
fast kött och blod alltid
vill den anetta vägen

Känlekens kära häls-
ningar från mig och
Pastor Skantell vi bruk-
kar ofta tala tillsammans
flere kristna utaf ena
gamla väner het mig säga
sina hälsningar

Men så vil vi skola
ju snart få ut vår lön
af nåd ty det är oss
läpnat

ingenting annat har
vi att äbenapa en honom
säm sig själv utan bank
och men Guds lifskraft
får oss han lider
får de. älskade sän han
fått af värdens i hans
blods kraft skal seg-
nen oss tillkänn

Här om vi har till
frändes sänd mig
några rader

Gud vare med oss
Vänligen Aug. Hedman

nästom varje dag kommer
jag i håg Kärn brors
skulle jag samtala om
det. vare möjligt vi ut
nag enda jentelaget far
vi så sällan träffa

Addeboda d. 18 Juni 1896

Räre Carl!

Nyss emottog jag din vänne bref och
från jag har postlägenhet nu, så vill
jag genast lemna några raders svar. I
enligt med mitt förra och ditt ena bref be-
stämmer jag nu att hemta dig och dem, som
äro i ditt följ — 5 personer utom kusk
åka bra i vagn — fredagen d. 30 Juni
i Bergshamra. Jag skrifver honom och
till Wilhelm och säger honom att om
han eljest fördrager att komma ut
till Midfomner till oss, så är han då
och hjertligt välkommen, ehuru dequ ej
blifver förrän lördagen d. 1 Juli.

Att Mamma ick kommit ut till oss, blir
en mysk, mysk stor saknad för oss
och känd riktigt ~~långt~~ att tänka på, men
nog förstår jag alltför väl att en mängd
förhållanden kan göra det svårt för
Mamma eller göra Mamma mindre ~~benägen~~
att nu lemna hemmet på Dalarna. Skulle
emellertid det göra resan för henne mera

möjlig ~~kan~~, att Thérèse och pastor
Petersen komme med, så äro äfven
de hjertligen välkomna. Utom allt annat.
Så hade jag just tänkt på att nu
få rådföra mig med Mamma om lada-
gårdsköket och beteshägrar m. m., men
det får väl bli på en annan gång.

Din tillgifne broder

Gustaf.

P.S. När jag tänker närmare på saken, så
vill jag dock för P. Petersen ej lämpligt
att komma, då vi endast kunna bjuda
på tillfälliga bäddar i rum, der en eller
annan till person inkvarteras, och då 5
barn göra alltför stor oro för honom,
men Thérèse kunde ju komma,
tycker jag.

~~Intet~~

Brev från Johannes Törnquist till Carl H. Bergman.

År.	Datum.	Avsändningsort.	Addressat.
1851	26 november.	Torneå.	Björkfors.
1852	18 januari	"	"
"	21 "	"	"
"	24 "	"	"
"	1 februari	"	"
"	10 "	"	"
"	22 "	"	"
21	21 mars	"	"
1853	6 mars	"	"
1853	2 december	Stockholm.	Upsala.

E.L.W. Bergman, 26.3 -29.